

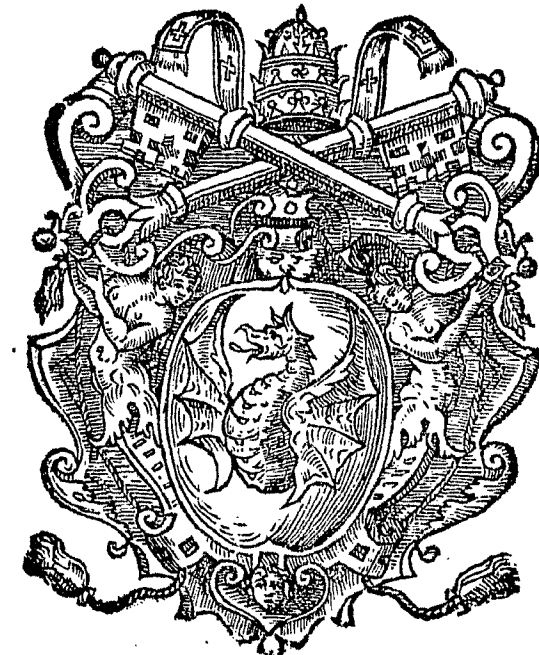
THEOTOCODIA

SIVE PARTHENODIA

OPVS EXIMIVM

In laudem Deiparae Virginis.

Auctore T. Prospero Martinengio Bri-
xiano, Monacho Casinate.

PERMISSV SVPERIORVM.

ROMAE Apud Franciscum Zannettum.
M. D. LXXXIII.

CATALOGVS CELEBRIORVM NO-
minum Deiparae Virginis in hoc opere
declaratorum.

DE Esther Regina, Reginae caeli figura, cu-
ius historia exponitur, & Virgini ap-
plicatur. 9

De Iudith vidua triumphali, Holofernis
victrice, eiusdem inuictissimae Virgi-
nis figura. 21.

De terra, & eius proprietatibus, quae Virgini attribuuntur. 25

De caelo, vbi agitur etiã de virga Moysi, et columna nubis.

De Sole, & eius miris proprietatib. q̄ Virgini adscribuntur.

De Luna perfecta, & ipsius qualitatibus, quae eidem Vir-
ni aptissimè applicantur.

De aurora, vbi agitur etiam de nocte, & die, multisque a-
lijs scitu dignissimis.

De luce, vbi ostenditur quomodo lux illa primaria, quã in
mundi exordio iussit Deus exoriri, referebat Virginẽ.

De stella maris, seu nautica, vbi agitur de arca Noe, & de
Aquilone, & Austro.

De Lucifero, siue stella matutina, quae etiam Diana, &
Venus à philosophis dicitur, & poetis.

De stella Magorum vbi itidem agitur de rubo Moysi, de
virga Aaronis, de vellere Gedeonis, & alijs mirabilib.

De niue, & miris eius proprietatibus, & cur celebretur
miraculum Virginis ad Niues.

De Paradiso terrestri & horto cõcluso, vbi quoque agitur
de flumine quadrifido, & arboribus vitae, & scientiae.

De palma, vbi agitur quomodo migrauerit Virgo à corpo-
re, & quomodo in caelum tertia die conscenderit.

Item de Margarita pretiosa, quam caelestis mercator
omnibus rebus venditis sibi comparauit.

De arbore pulcherrima, seu citro, vbi simul declaratur
quid significet festum apud Iudaeos olim mense septimo

Septem diebus sollempniter celebratum. Item de arbore,
quam Rex Persarum vidit apud Danielelem. 104

De cedro exaltata in Libano. 109.

De oliua speciosa in campis. 111

De cupresso in monte Syon. 113

De nardo suaviter spirante. 115

De myrra electa. 117

De platano iuxta aquas in plateis exaltata. 119.

De Rosa, ubi memorantur causae, quibus Regina caeli nos
tuetur, ac protegit. 121

De lilio, ubi quaedam declarantur obscura ex cantico can-
ticorum. 126

De vite fructificante suavitate odoris, & eiusdem vitis
floribus, ubi etiam agitur de virga Aaronis, quae re-
pente reuiruit, floruit, & amygdalas protulit. 131.

De columba, ubi etiam pulchra quaedam referuntur de
illa columba, quae ramum oliuae detulit in arcam. 141

De aquila auium Regina, ubi similiter agitur de amethy-
sto & gagate lapidibus pretiosis. 148.

De ape, ubi etiam ostenditur, cur Zosimus summus Pon-
tifex instituit caereum accendi tempore paschali. 155

De domo Domini, ubi agitur de scala, quam Patriarcha
Iacob vidit insomnis ad caelum pertinentem. 162.

De sanctuario, seu tabernaculo, quod instruxit Moyses.
Item de Arca foederis.

De templo Domini mirifice descripto, & Virgini adplicato.

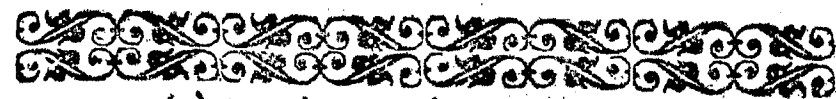
De Solio, siue throno Salomonis, cuius structura mirabilis
explicatur, & Virgini adplicatur. 170

De ferculo Salomonis, ubi declaratur quid sit lectulus Sa-
lomonis, & qui nam erant heroes, qui custodiebant illi. 170

De candelabro aureo, descripto à Zacharia propheta, ubi
declaratur quid significant illae binac oliuae, quas idē

propheta vidit iuxta illud stantes, addito mirifico
Virginis encomio, quod Apostolorum princeps Petrus
in eiusdem Virginis funere cecinisse perhibetur. 177.

Τὴν

Τὴν παροῦσαν σωτήξιν τῆς σωτῆρας

χειρῶν αἰατῆθσιν.

Ανάδημα τοῦτ' ἐμμελές,
ζαθέα σέθεν ματῆρας

τόγ' ὕφθνα σῶτερ μέγα

μερόπων γῆροις ἀθλίων,

αἰὰ σοὶ θέμῳ ποικίλον

δέλον, οὐ γὰρ εἶσθ' ἴνα

πλέον ἄξιον δωρεᾶς

μελέων κλυτῆς γέρας.

θεόπαδος ὑψιθέου.

οὐ δὲ παρθένω κεδίμα

σεφάωμα, καὶ κρήδεμνον,

ὅ, τ' ἐπλέξα δρέψας δίκαν

ἱερός μελίσας ὕμων

πέταλ' ἀδέων δίαγῆ,

δέσο σᾶς ἀγνάης χεῖρες

πρὸς κρατῆνικαφόρου

χαρίεντη ὑμφας ἀάξ,

πρὸς ἡμῶν δούτοκου.

μὴ πότμον αἰς πότνια

μεδέχοιτο πρὸς δώματα

μακρόρον ἀκηδέων ποτῆ

τὸν ἀοιδὸν αἰυταῖς κόρας,

αἰ ὀλυμπίων δεσπότις,

ἵνα τὰν ἐν αἰῶνι τῆς δ'

ἀγάπησα, καὶ ἤνεσα

κελεδ εἰν δωαίμαν μετὰ

ἀγίοισιν ἀθερίσμασιν,

Argu-

Argumentum huius operis.

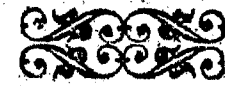

IN hoc opere in laudem Mariae Dei Genitricis conscripto, quaedam praecipua nomina ipsius Virginis *μυριαδῶν σωμαβολικῶς* explicantur: quorum explicatio nes magna ex parte desumptae sunt ab innumeris propemodum priscis catholicis patribus, Ecclesiaeque doctoribus, qui hanc diuinam puerperam summo studio, ac deuotione celebrarunt. Verum quia Esther Reginae, quae & Edissa vocabatur, nomen & acta ipsi Reginae caeli mirè congruunt, utpote quae ipsam veluti quaedam umbra suum corpus praecesserit; visa est potissimum digna, quae hoc opusculum auspicietur. Nam Esther, si interpreteris, abscondita sonat, & propterea hoc suo nomine ipsam augustissimam Dominam designat, & exprimit; quippe quae etiam ab Isaia propheta abscondita, siue abdita Virgo nominetur. Id etenim significat *המלכה*. Quatenus vero Esther populum suum ab imminente clade liberavit, & hoc praecipue facto Sospitae huius nostrae praestantissimae notabile quoddam praeludium praetulit, & figuram, nam & ipsa non quidem Persarum, Medorumque Regi, ut Esther, iugata, sed Regis caeli sponsa facta genteis perditas, ac plane conclamatas ab aeterno exitio vindicauit. Quod autem ad carmen attinet, id est trachaicum tetrametrum catalecticum, quale est. Da puer plectrum choreis, ut canam fidelibus, Dulce carmen, & melodum gesta Christi insignia, vel (ut ethnicis utar) Punico bello secunda Musa pennato gradu Intulit se in bellicosam Romuli gentem feram.

DE ESTHER REGINA,
 QVAE FVIT REGINAE CAELI
 MARIAE FIGVRA.

HAEC Dei praeclara Mater Christianos
 sospitat,
 Sospitat suis fideles supplicationibus
 Facta magni sponsa Patris, sponsa summi
 principis.

Vnde Iuno incesta nomen non meretur
 sospitae,

Quod vetustas caeca quondam addebat olli perperam,
 Sed Maria Soticena, sospitatrixq; vnica est.
 Nam prius quam parturiret aestuans incendio
 Feruidae deuotionis deprecabatur frequens
 Pro redemptione magnum gentis humanae Deum.
 Suntq; rerum qui sacrarum scriptitent interpretes,
 Quando eam conuenit ardens repperisse Archangelus
 Lectitantem rite psalmum quartum, & octogesimum.
 Atq; vbi iam comperisset corporandum maxumi
 Filium Patris profusis expetisse lacrumis,
 Ne supersederet ultra, sed veniret protinus.
 Sicq; pro cunctis puella feruida exaudirier
 Pro sua fide meretur, quodque censebat fore
 Alteri dandum, potitur ipsa munus dignior.
 Namq; permagni aestimabat, si Genetricis Dei
 Seruola infima esse posset: sed parentis inclytæ
 Ipsa adepta est dignitatem, & nomen vna Sospitae.
 Nec modo ante Regis ortum supplicabat principi
 Caelitum pio, sed vsque nunc quoq; ardens supplicat,
 Ne Dei nos perdat ira facta nostra ob impia.

B

Quod

Quod rei sit exemplar huius vis habere idoneum,
 Pulchrae Edissae ne pigeat paginas euoluere,
 Ad suamque veritatem imaginem transducere.
 Haec erat, quam dico, Edissa patre apella profata,
 Dicta & Esther pusa pollens formae inaeestimabilis
 Dote, & ore praeter omneis liberali praedita.
 Ergo tali formae honore Virgo conspicabilis
 Assueri delibuta Regis in cubiculum
 Ducta alijs plus allubescit, plusque amatur faeminis.
 Nam priore contumaci repudiata coniuge,
 Quamlibet forma eleganti, propter insolentiam,
 Hanc sibi despondet omni praeditam modestia.
 Sicque Regi electa coniux pluribus de milibus,
 Regiam capit coronam regijs cum cultibus,
 Particeps fit una regni, sitque opum regalium.
 Regijsque amplum adparatur satrapis conuiuium
 Nuptijs pro pulchrae Edissae, proque fausta copula,
 Feriantur oppidani, feriantur rustici.
 Rura iam nemo colebat, saecla cessant bucera,
 Rex iubet prouinciatim larga dona diuidi.
 Sic suos tuendi Edissae fit tribuleis copia.
 Hi neci proscripsi acerbae dandi erant crudeliter,
 Sed prece eius immerentes liberantur supplici,
 Cum suaque infensus hostis factione plectitur.
 Forte apud Regem potentem barbarus quidam insolens
 Tum locum summum tenebat dictus Aman splendidum
 Non sua uirtute nactus, sed dolis fastigium.
 Hic honoris culmine auctus factus insolentior
 Regem atrox necare tentat, atque regnum inuadere,
 Sed nequit per Mardocheum machinis patentibus.
 Hic erat formosae Edissae patrius, puellulam
 Qui sibi adsciuit relictam patre defuncto suo,
 Atque pro sua educarat filia carissima.
 Sic latro furens in omnem stirpem Hebraeam hostiliter,
 Hanc petit damnari iniquis callidus calumnijs,
 Impe-

Impetratque internecari regio psephismate.
 Quam quidem stragem cruentam Mardocheus sedulus
 Comperit, neptique curat indicandam protinus,
 Admonetque Regem adire pro propage patria.
 Ergo ubi rescivit omnem, detegente patruo,
 Funeri cognationem destinatum flebili
 Per dolum furentis Aman perduellis pessimi,
 Patrij Dei inuocato praepotenti nomine,
 Magnum adit spectanda Regem sponsa uoltu florido,
 Illiusque extinguit iram, gratiamque apiscitur.
 Nam throno descendit aureo Rex in occursum obuius
 Prodiens Reginae, & olli quod manu contingeret,
 Indicem regale sceptrum porrigit clementiae.
 Dic, ait, Regina quae nam nunc tua est petitio?
 Quid tibi uis? pande Regi: namque nostrum aequabili,
 Si petas, tecum lubenter sorte regnum diuidam.
 Illa ad haec, peto salutem Rex meam, & gentis meae,
 Quam malus proscripsit hostis, & neci addixit ferac
 Criminator noster Aman nostrum apud Regem optimum.
 Si tibi gratum quid egi, dulce si quid est meum,
 Litteras iube rescindi, fac eas quaeso irritas,
 Quae meam censent perire nationem funditus.
 Qui queam uidere caedem, qui pati gentilium,
 Tot meorum stragem iniquam, praestat ipsam occubere,
 Quam superstitem manere crimini nefario.
 Ille vero dixit. Esther fide coniux Regia,
 Nil mali gustabis ipsa, nec tuorum quispiam,
 Cum suis sed asper Aman pascet in cruce alites.
 Haud enim delere tantum discupit gentem tuam,
 Verum & ipsum machinari perfidum in caput meum
 Comperi, uita uolentem, meque regno euertere.
 Hocce dicto, extemplo uerbum fit ratum quod dixerat.
 Quoque atrox uolebat Aman Mardocheum adfigere,
 Is statim portas gabalo pendet ante Susias.
 Quin opum quodcumque; habebat cum domo aduersarius
 B 2 Tradi-

Tradidit formosae Edissae Rex ad unum filijs
 In trabeis atras adaclis, interemptisq; omnibus.
 Sicq; nactus quod parabat alteri suspendium
 Interit malignus Aman, sic apellae innoxij
 Liberantur clade tristi cum favore maximo,
 Inde lux noua exoriri visa vulgo proditur,
 Proq; luctu informi, & atra mentium caligine,
 Gaudiumq; adfulsit alnum, laetaq; ore faustitas.
 Quae ferè conlata reddunt cuncta sanctam Virginem.
 Haec enim Regi iugatur non quidem ipsa Achaemeni,
 Sed supremo intacta Patri, sitq; consors imperi,
 Imperi terrae virentis, atq; stellantis poli,
 Caeruliq; ponti, & vnda turbulenti tartari,
 Ceu decet sponsam beatam conditoris omnium.
 Nec gregem uerpae popelli peste crudeli eripit,
 Sed fideleis uniuersos orbis huius sospitat
 Adfidens Deo precatrix pro salute gentium.
 Numquam enim patrocinari desinit mortalibus,
 Cum suis profana saecula iamdiu piaculis
 Trusa in Orci stagna abissent, Diua ni intercederet.
 Huc facit quod accidisse Regis Esther proditur
 Ad pedes, petisseq; Aman abrogari litteras,
 Quae suos terras per omneis interire edicerent.
 Sed quid est nece imminente quod pie genti Israel
 Regia ingressae tetendit limina Esther supplici
 Persicus Rex, lenitatis ceu uadem, virgam auream?
 Nempe quod Maria in ipsa publica clade omnium,
 Per fidem caelestem adiuit Patrem, & ille filium
 Tradidit, placationis ceu suae fidum obsidem.
 Tunc enim porrexit almae Virgini sceptrum aureum,
 Mox ut ipsa Gabrieli dixit internuncio
 En heri summi ministra, quod refers fiat mihi.
 Quin potest per sceptrum & aliud rite porrectum accipi,
 Nempe apex regalis ille, quem Deus sponsae suae
 Detulit relatae in astra cum corusco corpore.

Iam

Iam cape, inquit, dignitatis Diua uirgam regiae,
 Possideto caelum, & omne quod patens caelum obtegit,
 Esto caelitem Imperatrix, atq; princeps gentium.
 Adside Regina dextris d. meis in gloria,
 Sempiterna, dextra semper quae stetit in gratia,
 Et mihi seruisti amictu culta uirtutum omnium.
 Quod priori reprobata pulcrum Edissam coniuge
 Duxerit sibi Assuerus, dat loco Heuae turgidae
 Virginem adsciuisse mitem prouidam mentem Dei.
 Id dabat fontis pusilli quam scatebram uiderat
 Patruus decennis Esther per quietem portier
 Magni in vndas profluentis, uorticesq; lymphidos.
 Quod suae nepti periculum Mardocheus indicat
 Omnibus uitae imminere, quae mala impendent suis
 Virginem admonere clamat uirginalem spiritum.
 Nam sonat contusionem tale nomen myrream,
 Siue myrram electiorem, spiritu quod Virginis
 Congruit nil adpetenti, nilq; amanti terreum.
 Quod diploma uero mortis Rex prece Esther abrogat,
 Turbaq; omnis liberatur, submonet chirographon,
 Quo rei tenemur omnes, per Mariam scindier.
 Porro quod res hostis Esther interempti traditur,
 Et domus, nostrae salutis signat aduersario
 Nos ademptos deputari Virgini peculium.
 Quippe atrox calumniator, carnufexq; pessimus
 Hic typum tenebrionis adfigurat orcy,
 Qui genus mandare nostrum flagrat erutum chao.
 Caeterum quod optionem larga liberalitas
 Regis ampli principatus florulentae coniugi
 Obtinendi portionem dimidiam sui facit,
 Duplicem uigere partem clamat regni Dei,
 Alteram iuris seueri, & alteram clementiae,
 Virginemq; optasse partem, quam secundo diximus.
 Haud enim Regina gaudet iuris adpellariet,
 Sed benignae lenitatis, unde si quis senserit

Se

Se rigore iuris angi, imploret eius gratiam,
 Omnibus patefcit eius femper indulgentia,
 Comitafq; fmgularis, omnibusq; adfabilem
 Exhibet fe fe inuocata, nemini fe denegat.
 At dapes pro foedere Esther nuptiali dapfiles,
 Quas fuis Rex adparauit Perficus primoribus,
 Oiumq; indictum, & ampla diftributa lautia
 Innuunt nouofq; gultus, & nouum augmen gloriae
 Ciuibus datum fupernis, tum leuamen gentibus.
 Quom beatâ caeli in aulam ducta fponfa in corpore ft.
 Quippe multi prodiderunt ex vetuftis patribus
 Nominis clari Mariam tertia demum die,
 Poftquâ obijt, membris refumptis, emigraffe in aethera,
 Iftiusq; facti in Esther omen anteuorterat,
 Et notabilis figura, nempe quando tertia
 Luce mundo & ipfa fumpto gloriofa adparuit.
 Comptus ille in fignis Esther tertia fumptus die
 Sponfae amictum fmgularis luculenti corporis
 Adftruit deductae in astra cum corufco lumine;
 Quando gens caeli obftupescens fe rogabant inuicem
 Quae fupernum scandit axem Virgo tam fpectabilis,
 Intuens lunae nitorem, folis inftar candida?
 Tum tubae clauxere cunctae militum caelestium,
 Et Dei omnes iubilarunt laetiores filij
 Dulcem Heram fuam intuentes, & Patris fponfam fui.
 Quippe fi uiri pufilli adgratulatur nuptijs
 Ipfius familia tota, quid putandum quom Deus
 Virginem ad fe fe recepit caeterarum antiftitem?
 Sed refer mens quando fauftas aufpicaffe creditur
 Nuptias Pater fupremus, nempe quando nuntio
 Adnuit, promptamq; Virgo fe obtulit Deo obfequi.
 Nam fimul fe fe paratam dixit efle feruolam
 Caelitum parere Regi, tum placere ex omnibus
 Coepit ante quae fuere, & quae futurae in pofterum.
 Atq; ita alma digna fâncto uifa contubernio,

Spiritu

Spiritu Regi fupremo copulatur aufpice,
 Fitq; fponfa intacta Patris, fitq; mater vnici.
 Tum liquoris purp ur antem transiere in uitei
 Florem aquae uirtute Verbi, nempe noftra humanitas
 Est nouo potita honore quando homo ft factus Deus.
 Tum putem illam cantionem cantitaffe nobilem.
 Tandem in eius conquieui, quem cupiui, umbraculo,
 Atq; compos carpo dulcem guttari fructum meo.
 Me rofis fulcite amici, me corollis floreis,
 Meq; conftipate malis fuauiter fragrantibus.
 Languedo denicta forti caritatis uolnere.
 Sed quid Esther forma fignat elegantis corporis,
 Caeteris qua ibat ante? fignat alma in Virgine
 Indolem diuinam, & altae fânctitatis gloriam.
 Treis gradus qui prodit iftaec acta pulcritudinis
 Nobilis percenfer auctor, queis puella impenfius
 Digna amari eft uifa cunctis, digna tolli ad fydera.
 Quippe ait uenufta ualde, & admodum fpectabili
 Formae honore clara Ediffa praenitebat omnibus,
 Omniumq; fe fe agebat gratiofa adfpectibus.
 Prima forma erat Mariae luculenta caritas,
 Qua Deum perfecte amabat, at feconda caftitas
 Smgularis, prima notum qua pudoris protulit.
 Tertiam reor fuiffe, quam peculiariter
 Ipfâ refpectaffe ab alto numen almm praedicat,
 Ex eoq; fe beatam dietitandam ab omnibus.
 Haud enim communiore more, fed profundius
 Semet abdicauit omni fpiritus ferocia,
 Ceu puella nuper orta facta, ceu columbula.
 Quippe ni floreret iftae cultione amabili,
 Quâ profari poftet ulla lingua, quamuis eloquens,
 Haud adepta nomen eflet omnium potiffimum;
 Ut Dei mater clueret, & Parens altiffimi,
 Ceu fâcri fânxere patres clara in urbe Amazonum.
 Obftruentes os profanum contumacis Nestori.

Et

Et licet decore tanto mentis enitesceret,
 Haud tamen cedebat ulli dignitate corporis,
 Sed simul pollebat una formae utroq; munere.
 Quod si ues dictum ad probari, conde fido in pectore
 Quae canit cantor fidelis; tota amica tu mea es.
 Pulcras tota amore digna, nulla inest labes tibi.
 Nulla deformat pudici pectoris celsum decus,
 Nulla uoltus liberalis florulentam gloriam,
 Sed simul perfecta honestas te ornat intus, & foris.
 Nec uacat sensu, peruncta quod feratur, mystico
 Pulcra Edissam Kingo gratis nam fuit lita omnibus,
 Quas solet paterno ab ore flare manans spiritus
 Proditur stipasse Edissam septem heram pedissequas,
 Virgini sed turba uirtutum omnium haerebat comes,
 Quatuor repertae in orbe, treisq; lapsae ex aethere.
 Haec erant septem sigilla, quae librum obsignauerant
 Virginalem, septem ocelli rupe sculpti in ardua:
 Daedalum pestae lucernae tot super candelabrum.
 Tot thronum ad Dei micabant lampades praefulgidae.
 Quin columnae fulciebant tot domum Sapientiae,
 Haec erant, sibi Potentem magna, quae fecisse ait.
 Scilicet mentem quod eius fecit esse credulam,
 Reddidit quod eius aluum fertilem almo germine,
 Perpetemq; integritatem iussit esse in corpore.
 Adde quod repleuit eius cor benigniori ope,
 Caeterisq; augustiori culmine euexit decus,
 Et nota celebriore sanctitatem insignit.
 Tum parentem culpae ademit demum ab ipsa fomitem.
 Virgini tot obsequuntur nostrae herili gratiae.
 Tot ministrae indefinenter adferunt laudes nouas.
 Quod si ais posse obsequelam ancillarum intellegi
 Principes septem angelorum, qui ministrant iugiter
 Virgini, verum probatur id quoq; esse maxime.
 Quippe si septem hierarchi semper adstant spiritus
 Principi Deo, manetq; Virgo sancta cum Deo.

Obsequi

Obsequi necesse eosdem Virgini almae identidem.
 Quin alias nixa inuenitur seruolarum in altera
 Florida Esther, laxiorem sublebat insequens
 Vestium sinum fluentum, syrma longumq; altera.
 Sicq; mater sancta uiuis semper incumbit thronis,
 Lucidis dico cateruis dicta Domina caelitum,
 More gnati, ancilla prima tale fulcrum delicat.
 At secunda signat illos, qui student uestigia,
 Illiusq; exempla morum sedulo sectarier.
 Talem humi sensum fluentum lectio dat vestium.
 Sed quid ille ornatus Esther, quidue quaerit splendidus
 Ille cultus liberali regio olli munere
 Adtributus, quo niteret omnibus conspectior?
 Innuit summum decorem luculentae gloriae,
 Quo Pater sponsam expoliuit sempiternus unquam,
 Ut coruscet, inter astra sicuti Sol aurea,
 Nam potenter traxit ad se quod propheta praecinit,
 O Deus praeclara dextris a tuis culta adstitit
 Aurea Regina palla, compta ferto gemmeo.
 Ecquid aurum, quidue viria, sponsa qua circumdatur,
 Fert, nisi illa mille millia militum coelestium,
 Qui ministrant semper olli, more limbiq; ambiunt;
 Unde & illi conuenire quis neget praeconium,
 Quo prius se clarus ille fecit indignum Cherub,
 Qui Deo desciiuit, atq; gloriam omnem perdidit.
 Est tuum tegmen Maria maxumi preti lapis
 Omnis, omnis gemma fulgens te coronat sardius,
 Te topazius virescens, teq; iaspis lucidus,
 Aureusq; te lapillus comit, ac rubens onyx,
 Et nitor berylli amoenus, & lepos sapphirinus,
 Comit & pyropus ardens, & viror smaragdinus.
 Veste tali compta fulget virgo, tali tegmine.
 Tu vetus liuore serpens impotenti rumpere,
 Quod caput tuum puella contudit calcaneo.
 Et decus clarum, excidisti quo tua arrogantia,

C

Quod

Quod minorem se autumabat omnibus mortalibus,
 Induit, te pessum eunte, cum tuis fallacijs.
 Et modo ecce collocatur in Dei monte arduo,
 Igneos inter lapillos, vnde tu proiectus es,
 Putidum tamquam cadauer luce cassa in tartara.
 Nec modo ordines noueni magnam honestant Virginem
 Circum eam stantes, sed omne quidquid in caeli domi
 Pulcrum ab orbe commigravit seruit eius gloriae.
 Patriae Duces vetusti cum Prophetarum choro,
 Fida turma Apostolorum cum coronis Martyrum,
 Caelibum candor virorum, Virginumq; lilia.
 Porro lux serena cunctis, & noua orta alacritas,
 Turbinem quae loeti abegit, & grauem anxitudinem,
 Quid dabat nisi huius almae Virginis partum inclytum?
 Lux noua illa effusa in omneis partus auspicabilis
 Exstitit Mariae, in orbem quo profudit paruolum,
 Principem pacis perennis, vitae ouantisq; auspicem.
 Hanc sacer Psalmista acuto personabat nablio,
 Vanum, ait, vobis amici surgere ante candidae
 Lucis ortum, noctem iniquam quae fugabit peccorum.
 Adde quod Deus profatur per prophetam nobilem;
 Te te ait lucem in coruscantem gentium dedi omnium,
 Vt salus fias meorum terrae in oras ultimas.
 Hanc eandem idem propheta tali honorat carmine.
 Quae sedebat caeca in vmbri auream loetalibus
 Turba uidit lucem obortam mortis in caligine.
 Haec enim st lux illa felix, quam paterna sanctitas
 Vastum in orbem destinavit, ut nigrorem mentium
 Liuidum longè fugaret tali adaugens omine.
 Vade, ait, praeclara proles, esto mundi phosphoros,
 Et maris sydus profundi; quippe lucem in gentium
 Te dedi, ut uidere crassa nube praestes obsitis.
 Christo enim nascente mundus coepit exsplendescere,
 Exsui turpis veteris luridam rubiginem.
 Induit nouum nitorem terra sudans balsamum.

Quam

Quam bene ergo priscus heros virginis pulcerrumae
 Comparat partum nitentem splendido diluculo,
 Atq; ab aeuo praeparatum dicit illum condito.
 Tunc enim tunc squallor ater coepit exolescere,
 Tunc nefasta nox abisse, & moeror ille luctifer,
 Laeua quem parētis Heuae mens in orbem inuexerat.
 Ceu solet quom mane surgens candido Palantias
 Ore latè noctis umbras densiores discutit.
 Et colos rebus reuertit, quem tenebrae ademerant.
 Publicae festiuitatis sacra tympanistria
 Iam ferens celsi Tonantis uentre germen floridum
 Nomine omnium datorem uoce clara personat.
 Sicut ante fecit huius Virginis cognominis,
 Ediditq; omen puella, quae necatis hostibus,
 Tympano capto sonanti, dexteram Dei extulit,
 Quippe ubi infensam cohortem rubri in vndas aequoris
 Vidit elisam, sonauit cum suis aequalibus,
 Danti id cantemus omnes numini victoriam.
 Sic & haec beata cernens sospitanda saecula,
 Sospitemq; adesse magnum, qui superbos deprimat,
 Infimosq; exaltet, orsum tale plaudens inchoat.

Magnificat anima mea Dominum.

MENS Herū mea auget amplis caelitū praeconijs,
 Spiritusq; exsultat ardens in deo, vita mea,
 Et fauoris laetor alti compotita munere.
 Nam suae respexit auctor paruitatem ancillulae,
 Hinc ferent me omnes beatam nationes gentium,
 Noctifer qua uesper ardet: quae candet lucifer.
 Quippe magnis liberalis extulit me honoribus,
 Plurimum qui pollet unus, qui valet quidquid velit,
 Et decus, nomenq; gestat omnium augustissimum.
 Quin suae benignitatis omnibus uerentibus
 Se se opes vltro patere volt, nec ulli claudier

C 2 Sup

Supplici genus per omne prima ab usq; origine.
 Exserens fortem lacertum contudit mortalium
 Impiorum fastum, & acrem spiritum ferocium.
 Exsistit thronis dynastas, extulitq; his infimos.
 Quos male opprimebat angens tristis esuritio,
 Rex datis largis referat ad fatim congiarijs.
 Copijs cassos remisit, atq; inaneis diuites.
 Dextera porrecta ab alto subleuauit Israel
 Vnicum suum popellum, ne suum pactum foret
 Irritum, nostris spopondit ut pijs parentibus.

DE IVDITH VIDVA CASTISSIMA,

& fortissima, quae fuit Mariae Reginae
 Virginum, hostisq; humani generis
 victricis figura.

NEC quidem indignum putarit quispiam,
 aut incongruens,
 Alteri si comparetur virginum flos v-
 nicus
 Foeminae viro pudenter, ac thoro vni
 deditae.

Haud enim nuptum pudorem uirginali confero,
 Nec quidem decus repertum tale sub caeli ambitu
 Vspiam innuptae puellae dico ab auro condito.
 Quis per oras albi apertas aetheris fulgentius
 Sole ferri dicat astrum, quisue Lunae candido
 Ore sudum peruagantis noctis vdo tempore?
 Verum eam fuisse dico Virginis praeludium,
 Dum neci dedit tyrannum, qui suam pessum dare
 Gentem auebat, atq; iniquae seruituti addicere.
 Sed celebre nominemus nomen huius strenuae,
 Et genus matronae, & acta, quae fuisse noscitur
 Virginis figura magnae sospitae orbis perditae.
 Haec erat pudica Iudith, nata claro stemmate,
 Quae se ab hostis obsidentis impetu forti manu,
 Patriamq; caram ademit cum propinquis omnibus.
 Nam lepore ornata, & omni formae honestae munere,
 Nec tamen confisa formae singularis gratia,
 Nec lepore luculento, comptibusue insignibus;
 Sed fide, & pio fauore praepotentis numinis
 In cubile inducta Regis abscidit ferox caput
 Illius, secumq; in urbem cum triumpho detulit.
 Nec caput secum recisum detulit tantummodo,
 Sed simul palmam reuexit castitatis integrae
 Nil probri perpeffa turpis barbarae lubricis.

Sicq;

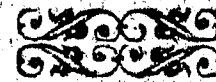
Sicq; mucrone impudici principis compescuit
 Ferreo incestum furorem, sicq; fudit copias,
 Quae suam gentem parabant ferro, & igni exscindere,
 Tum bene Antistesq; summus dixit illam, ac caeteri
 Principes, pubesq; cuncta cum pudicis matribus
 Inclytis tulere ad astra laudibus viraginem.
 Clara uictrix, ense nudo quae Ducis feri Assyri
 Abscidit cervicem, & eius fudit omnem exercitum
 Alteram quandoq; honesta mentibus sollertibus
 Fortiorem longè Iudith indicabat adfore,
 Atq; longè castiorem, quae nec ense ferreo,
 Nec manu forti, sed alta sanctitate praedita,
 Et Dei fide potenti, uiuidoq; robore
 Caritatis, & spei almae publicum aduersarium,
 Et satellitum ferocum frangeret proteruiam.
 Haec erat puella clara nascitura splendido
 De satu David prophetae, & Regis inclytissimi,
 Atq; Iudae patriarchae de tribu primaria.
 Hosticum fregit furorem quando uotum protulit
 Virginalis puritatis, deinde quando credidit
 Angelo fide tenaci pollicenti filium.
 Tertio protriuit hostis impium feri caput,
 Filius quando pependit in crucis trabe ardua,
 Perferendo acris doloris spiculum uiriliter.
 Spiculum, quo uulnerata est Virgo in imo pectore,
 Nec tamen crudele uolnus quiuit illam sternere,
 Quod magis sentiret ictum caritatis feruida.
 Nam sciebat morte sola filij nostrum genus,
 Posterofq; Adae uniuersos posse vitam consequi,
 Tartariq; liberari turbulento è carcere.
 Ac licet nullus fuisse proditur cum principe
 Vir comes calcante durum torcular, fuit tamen
 Mulier haec Hebraea secum filium Patri obferens.
 Sic parens percussa amoris acriori cuspide,
 Ceu sacerdos facta uentris obtulit fructum sui,
 Victimam piacularem, pro salute gentium.

Vnde & haec ut ante Iudith, in Nabucodonosor
 Maxumam confusionem, maxumumq; dedecus
 Intulit domum superbam, quom cruce iuxta stetit.
 Ergo prima fortitudo uirginalis castitas
 Virginis fuit, secunda credulum pectus Deo,
 At vigor uirilitatis tertium fuit decus.
 Vnde & hanc bene esse dictam legimus trina uice.
 Gabrielis uoce primum, deinde uoce Elizabeth,
 Tertius longaeui ab ore prodijt senis fauor.
 Sic eam trino decebat teste commendari.
 Namq; florem uirginalem concelebrat angelus,
 Foemina at foecunditatem, uirq; robur pectoris.
 Hoc caput non Holofernus pugione triplici
 Abscidit Virgo superbum, sed draconis inferi
 Contudit caput malignum, qui tenebat omnia.
 Sicuti diuino ab ore mundi in ipso exordio
 Dictum erat truci colubro, qui priorem improvidam
 Foeminam persuasione uersipelli infecerat,
 Nobilis quidem Iabelis claruit uictoria,
 Quae dedit nec fugientem Sisaram, sed clarior
 Fulget inuadentem Iudith, quae Holofernem sustulit.
 Exstitit sed palma sanctae Virginis clarissima,
 Quae ferum hostem excussit alto principatus culmine,
 Et subegit iam imperantem gentibus late omnibus.
 Caeteris quidem subegit inclytis uirtutibus,
 Sed magis fide potenti, filium qua protulit,
 Quaq; mox patri lubenter uictimam sanctam obtulit.
 Quin subegit hostem atrocem uirginalis gloriae
 Inclyta professione, nobiliq; turgido
 Spiritus demissione fastui contraria.
 Quare eam & nos iure festis, & profestis lucibus
 Sospites pia fauoris consalutamus uice.
 O aue inter una felix gratia aucta foeminas.
 Sic enim saluere fortis iussit illam Archangelus,
 Nuncium quando puellae detulit faustissimum,
 Scilicet matrem futuram conditoris omnium.

Quin sagax prouerbiorum scriptor ante praeuidens
 Talem eam fore incinebat spiritu prophético.
 Mulier (inquit) gratiosa consequetur gloriam.
 Gratosam dicit, omni quod referta gratia
 Praepotens, pollensq; abunde perduellem sterneret,
 Et sibi decus pararet gloriae indelebilis.
 Nunc ad alia transeamus Virginis praeconia
 Concinenda, & mira facta digna Homeri carmine,
 Et tuba Maronis alti, Pindariq; pectine.

DE TERRAE NOMINE DEIPARAE
 Virgini attributo Psal. 84. Benedixisti
 Domine terram tuam.

I L. fere hocce in uniuerso constat orbis
 ambitu
 Conditum manu Tonantis clarioris nomi-
 nis,
 Quin sui queat referre parte quadā Vir-
 ginem.

Haud tamen quidquam uidetur summa in hac consistere,
 Quod magis praesent et eius indolem lectissimam,
 Quam ferax natura terrae, quam soli huber fertile.
 Terra fert herbas virentes, fert fibras contagijs
 Plurimis aptas medendis, sic salutis publicae est
 Virgo sancta seminarium, atq; virtutum parens.
 Editos ex matris aluo nos benigna suscipit,
 Sustinet, pascitq; terra; sic renatos caelitus
 Excipit Maria, alitq; carne cari filij.
 Tamq; natura abdicatos terra ab omni amplectitur,
 Vel cadauer putre tandem, prorogatq; nomina;
 Sic suos numquam clienteis Virgo mitis deserit,
 Illa magnas portat urbis, crebra portat oppida,
 Arborum plantas, & amnis, sic Maria Principem,
 Gestat orbem qui creauit, & pugillo continet.
 Terra vasto tota circumfusa pendet aere,
 Nec solo subsidit vlli, sic Mariae mens sacra
 Numquā adhaesit prona terrae, terreisue adfectibus.
 Addidere prisca nomen saecula Telluri Deum
 Perperam magnae parentis: Virgini nam competit,
 Quae Dei sit filiorum facta mater omnium.
 Stulta item Curetum ouantum gens Opi dictae chorum
 Dedicauit, qui uirili parte adempta inconditis

Hanc sequentes mente capti cantarent versibus.
 Ast Heram nostram insequuntur ordines caelestium,
 Sed seorsum principali semper haeret Virgini
 Turba caelebs, quae magistram ritè laudant propriam.
 Nam magistra haec vna dicta est, atque primiceria.
 Virginum clarae coronae, prima quod vouit suum
 Liliū pudoris almo Principi immortalium.
 Laeta dat florum nitores terra verno tempore,
 Datque fruges, sic Maria fert suum florem inclytum,
 Fertque fructum, quo senecta recreantur saecula.
 Dat metallā argenti, & auri, calculosque gemmeos
 Terra; sic Maria felix pignus edit vnicū,
 Quo latet thesaurus omnis, vena & omnis gratiae.
 Quod virens tellus perenni firmitate nititur,
 Nec vacillat, siue nutat; dat Mariam firmiter
 In sua virtute semper perstitisse immobilem
 Terra alit quodcumque viuit, quodque spirat vspiam,
 Alma tellus virginalis vniuersos educat.
 Fructu ab ipsa procreato, filios magni Dei.
 Quom globus terrae rotundus exstet, atque floridus,
 Indicat perfectionem summam inesse Virgini
 Inclytae, summū decorē, maxumam elegantiam.
 Istius terrae beatae cultor almus exstitit
 Spiritus Dei, calore qui velut Sol viuūdo
 Fecit ipsam pullūlarē, ceu noualem fertilem.
 Hac nouus formatus Adam prodiit terra huberi,
 Veritas sublimis orta, fructus ortus nobilis,
 Optimumque hac fluxit aurum, fonsq; manans iugiter.
 Haec fuit promissa priscis sub figura patribus
 Terra, dulci lacte abundans, & liquenti nectare,
 Quae tulit vitae beatae perpetem dulcedinem.
 Hac idem de terra & illud dicier quis abuat.
 Ex humo Deus medelam procreauit optumam.
 Nempe carne virginali corpus almi filij.
 Hanc chorus prudens futuri saeculi propheticus

In

In suis passim sacratis codicillis inserit,
 Cum suoque fructu honestat luculentis laudibus.
 Inter hos Pater sacrarum cantionum inclaruit,
 Dum caput tellure natam veritatem roscida,
 Atque humum nostram tulisse floridum fructum suum.
 Hancque summum auxisse Regem luculenta copia
 Omnium pangit bonorum, ferreas qui rescidit
 Compedes plebi misellae seruitutis asperae.
 Quin Dei dicit benigna visitatam gratia,
 Et fluentis inrigatam munerum caelestium,
 Omniumque abundè aceruis conlocupletatam opum,
 Concinitque idem dicatam Regi eandem caelitum,
 Copiamque illius esse, constitisse immobilem,
 Scilicet fide tenaci, labis immunem putris.
 Cernit hanc fundatam in omne tempus aevi perpetis,
 Et Deum parasse in ipsa rite sanctuarium
 Proprium more vnicornis, qui cubile construit.
 Psallit idem sempiternum principem caelestium
 In medio nostrae salutis terrae opimae maxumum
 Esse opus molitum, in aluo nempe sanctae Virginis.
 Hanc suis quoque inserebat saepe terram oraculis
 Haud futuri ignarus aevi natus Amos nobilis,
 Taleque inter carmen edit caetera memorabile.
 Vos, ait, rorate celsi caeli abunde desuper,
 Vosque nubes rorulentae pluite iustum principem,
 Iamque humi sinus patefcat, germinetque Sospitem.
 Mox diebus, inquit, illis germen illud patrium
 Omnibus longè eminebit, summo honore habebitur,
 Atque fructus terrae opimae surget altum in aethera.
 Hanc eam puto esse terram, quam vetustus legiser
 Propriae genti reductae finibus Niloticis
 Taliter depingit hortans, vt datam capefferent.
 Te nouum Deus colonum ducet in terram optumam
 Fontibus scatentem amoenis, amnibusque lympidis,
 Terram opimam frugis omnis, atque vini fertilem.

C 2 Hic

Hic ubi ficus grauescit foetu, & arbor punica,
 Atq; oliuae pinguis humor, melleusq; exuberat,
 Omniumq; rerum abunde perfrueris copia.
 Ficus hic demonstrat almae Virginis dulcedinem,
 Porro uinum uirginis fert amorem pectoris,
 Verum oliuae fructus huber illius clementiam,
 Sicq; rite interpretari quaueris, quae diximus,
 Dictaq; alia, quae leguntur in sacris passim libris
 Huberi hac de terra, & eius fruge, nempe filio.
 Hic enim est frumentum opimum, (sicut ipse praedicat,)
 Huius in telluris aruo confitum manu Dei,
 Qui sua stirpem fidelem pascit almo corpore.
 Haec profecto est illa tellus, siue ager, quo delitet
 Nobilis thesaurus ille, quo reperto gestiens
 Mox repertor uendit omnem censum, & illum praestinat
 Quod si humi delectat huius nosse magnitudinem,
 Non quidem amplam mole uasta, sed capacem gratiae,
 Quid uetustus Scriba pangat diligenter percipe.
 Magnus, inquit, exstat orbis terrae, & excelsus polus,
 Igneiq; Solis acer cursus, & pernix nimis,
 Qui die una cuncta lustrat; maior ergo bis conditor.
 Corpus ob foecunditatem Scriba terram nuncupat,
 Porro mentem ob eminentem Virginis caelum indolem,
 Quod perinde ac illud astris, haec micet virtutibus.
 Tale se caelum supremus dixit orbis artifex,
 Talem humum replere totam glorioso numine.
 Caelum, ait, serenū, & omnē terram ego vnus compleo.
 Hanc humum quo pacto habere nos queamus edocet
 Nos propheta, quae beatos possidenteis efficit,
 Diuitesq; opum sacrarum, compotesq; gloriae.
 Quisquis, inquit, mitis, atque comis haerēs effici
 Huberis terrae ualebit, longè ab hac excluditur,
 Gens superba, & arroganti quae tumescit spiritu.
 Haec humus, quam quisq; nostrum gressibus perambulat,
 Nosq; pascit, mortuorum terra & est, & dicitur.

At

At beata Virgo terra dicitur uiuentium.
 Quin & haec deserta terra dicitur, terra inuisa,
 Terra, ubi natus supremo Patre Rex adparuit,
 Patris ut uirtutem aperte, gloriamq; ostenderet.
 Sed quid est more unicornis quod canit uates Deum
 Sanctuarium locasse fixa humo per saecula?
 Hunc ferum negant sodalem posse quemquam perpeti
 Proprium cubile inire, contubernalē ferunt
 Nullum habere uelle, seorsum sed cubare perpetim.
 Quod Patris fecisse constat unicum gnatum Dei.
 Nam sibi soli sacellum uirginale floridum
 Condidit, commune habere non tulit cum caeteris,
 Sicuti decebat illum singularem Principem.
 Quin solet barrum ferire cornu acuto, & sternere
 Monocerotis uis ferocis, sic nefandum Daemona
 Virginis fixit propago corporali spiculo.
 Ceu lacus cornu salubri uirulentos temperat,
 Ne queant ulli nocere; sic saluber filius
 Tinctus ipse expurgat undas, ut saluti sint suis.
 Hunc ferunt capi solere solo amore uirginis,
 Illius sinu cubantem; sic Deus purissimae
 Virginis lepore captus tradidit sese hostibus,
 Sed solo terrae relicto, quo suum cubiculum,
 Fixit acer unicornis, caeli ad altitudinem
 Uirginis praedicandam transeamus ocyus.

DE

30
DE CAELI NOMINE DEI GENITRI-
ci attributo. Psal. 102. Dominus in caelo
parauit sedem suam.

EC putes solum esse caelum, quod solet
vertigine
Vertier circum perenni, caelum & ipsa
dicitur,
Caelitum quae fudit aluo Virgo Regem
caelibe.

Vnde ait pulsator ille nobilis psalterij,
Qui sua de gente norat tantum oriri filium
Sub figura Solis, ille gestiet velut gigas
Arduam viam vorare egressus arce ex aetheris,
Tum suum pulcrum sedile condet in caelo Deus,
Atque regnum extendet orbis terrae in oras ultimas.
Id quoque adtestatur ipse, tale qui caelum incolit,
Caelum, ait, praeclara sedes est meae altae gloriae,
At meis scabellum amoena terra plantis subsidet.
Quam Deus terram suam inquit esse suppedaneum,
Ipsa erat corpus Mariae florulentum Virginis,
Quod opifex caeli subiuit, ut suum inde adsumeret.
Tale item carmen propheta, & nobilis psalteris canit
Hoc super sacro scabili. Quisque adorabit locum,
Quo Dei pedes stetero fronte supplex cernua.
Quin quoque ipsa tota tellus sancta Virgo dicitur,
Arduumque tota caelum, spiritus videlicet
Ipsius sanctae parentis, atque corpus candidum.
Huius exemplar fideli Patriarchae maximo,
Cuius ipsa est stirpe Virgo floritura mox erat,
Obtulit Deus videndum, quando dixit erige
Lumina, & caelum intueri, nempe celsam Virginem;
Intuere caelum, & eius supputato, si potes,

Astra;

Astra, id est virtutum aceruum, dapilesque gratias.
Tale caelum doctè & alter pangit auctor nobilis.
Forma, ait, caeli sereni constat astrorum globis,
Syderumque claritate, scilicet praenobilis
Virginis decor refulget plurimis virtutibus,
Quae velut caelata in eius signa fulgent pectore,
Atque conlustrant profundam saeculi caliginem.
Nam licet terras teneret, subque Sole degeret,
Nil tamen terrenum amabat, nil sitibat fluxile,
Sed Deo placere tota ardebat vni dedita.
Hocce erat caelum illud ardens, atque tellus fertilis,
Quae propheta cantat esse dedicata numini.
O Deus tuum esse caelum dico, humumque floridam.
Vnico pater parauit tale anaclinterium.
Terram, ait, semel ciebo, pictum, & astris aethera,
Moxque aget desyderatus se ille cunctis gentibus.
Haec duo illas esse opinor ianuas, quas belliger
Barbito dulci celebrat Rex retexens, quae pius
Fecerat Deus benignè nationi incredulae.
Aetheris reclusit alti ianuas, inquit, Deus,
Et pluit caeleste nectar, quo potis vesci ad fatim
Gens per aequor vecta rubrum pane caeli praebito.
Quippe erat sublimis aether sancta cunctis sanctior,
Ianuae fuere apertae pectus, & venter simul,
Pectus excepit fidele verba, venter filium.
Nam Pater caelestis illum de supernis sedibus
Dulce manna misit orbi, ferculumque caelitum,
Vt profusus ventre casto vita sit mortalium.
Ergo sanctae humanitati virginalis praebuit
Corpus, at diuinitati mens cubile regium,
Mens nouis rigata semper gratiae fulgoribus;
Vnde ait, cui lucta nomen indidit vates sacer,
In sua Sol mansione, Lunaque vna constitit,
Scilicet Deusque, homoque sacrosancta in Virgine.
Hoc item de caelo & illud, deque terra ait Deus.

Caelum

Caelum ego impleo serenum, & fertilem terram simul.
 Scilicet animam Mariae, & corpus integerrimum.
 Hic caelum prius recenset quam solum terrae Deus,
 Quod prius puella sancta mente concepit Deum
 Per fidem, sanctūq; amorē, uentre quam corpus Dei.
 Sed polo claram sereno conferamus Virginem,
 Atq; eam verum esse caelum comprobemus indidem,
 Hisceq; hymnum uirginalem proferamus symbolis.
 Perpetim natura caeli permeat contra citos
 Syderum cursus uagorum; sic Mariae intentio
 Semper est aduersa sectis, atque prauis dogmatis.
 Ac licet caeli rotetur semper ingens impetus,
 Haud tamen fatiscit umquam, sic Mariae alacritas
 Torpuit numquam, tenorem sed suum usq; retinuit.
 Quippe & ipsa more caeli numquam ut retrograda
 Diua, sed prorsum meauit ardua uia adpe tens
 Omnium uirtutum ad arcem peruenire gnauit er.
 Orbis est caeli rotundus angulis prorsus carens,
 Sic Maria aeternitatem concupisse noscitur,
 Simplicisq; amasse menteis, respuisse duplices.
 Caelum item immensum probatur esse, Diuae at caritas.
 Atq; maiestas patescit axe caeli immensio r,
 Nemo uti se abscondat eius à calore uiuido.
 Caelum uti semper quietum st, inq; perturbabile;
 Sic nec ulla uirginalem turba pacem polluit,
 Quae fuit uera arca Noe per quietem pectoris,
 Caelitus descendit imber, atq; ros, terrae aridae
 Qui riget solum, Mariae scrinijs è ditibus
 Huber ad nos gratiarum manat adfluentia.
 Inde aquaeductus uetustis dictitata à patribus,
 Dicta collum, quod per ipsam mysticum in corpus meae
 Multiformis fons bonorum, multiplexq; copia.
 Mansio caelum angelorum, sic Maria mansio
 Omnium uirtutum earum, quas habent ipsi angeli,
 Quas Apostolus recenset Gallograecis scriptitans.

Ceu

Ceu procul se sede ab ima celsus adtollit polus
 Rebus ab nostris remotus, Virgo sic his uilibus
 Sancta curis expedita prominebat in Deum.
 Lymphidum caelum suapte luce semper fulgurat,
 Nube ut inuolui putetur, nocte ue obscura obtegi,
 Sic serena Virgo semper, atque clara incanduit.
 Nam licet pareret extra fusca volgo ignobili,
 Quod putarent imminutam, nilque habere insignius
 Caeteris, carere pulcra uirginali zonula,
 Attamen cunctis puellis vna erat formosior.
 Pondus alui nil ademit de pudoris flosculo
 Virgini, magis sed illum pulcriorem reddidit.
 Quin uideri obscura quibat, tela quod gentilium
 Scinderent linguarum, & acres integram calumniae,
 Atque digna indigna multa perferebat immerens.
 Quod parens illius esset, quoi uolebant pessumè,
 Sanguinem cuius sitibant, agni ut immanes lupi,
 Talium perpeffiones denigrabant Virginem.
 Et proinde aiebat almae filiae Hierusalem
 Censeor quidem esse nigra, decolorque adpareo,
 Re tamen formosa uera, sumque tota amabilis.
 Ne nigrorem istunc puteris esse natuum mihi.
 Nam ferus me Solis acris decolorauit uapos,
 Quique me vexant maligni filij matris meae.
 Hisce diuexandam acerbis persecutionibus
 Praemonabat sub figura mystici uiror rubi
 Conflagrasse uisi, & ignis non perusti incendio.
 Namque vis haud ulla quiuit Virginem percellere,
 Impetus nec ullus ardens recto abegit tramite.
 Verum omissis hisce rebus, prosequamur caetera.
 Celsitas caeli procellas, & fragosa fulmina,
 Turbinesque excedit atros, sic modestae uirginis
 Nulla mentem incessit ira, nulla perturbatio.
 Id rotam Solis cornu sci portat, orbis lampada,
 Gestat alma Virgo Solem mentium praefulgidum,
 E Quem

Quem iubar vates vocarunt aequitatis aureae.
 Ac velut caelum capessit orbis amplam machinam;
 Sic sinu Maria casto cepit illum, quem nequit
 Continere vastus orbis, nec quidem caeli ambitus.
 Gyrum ego immensum patentis caeli, ait, circumdedi
 Sola, Christum nempe caelum continentem, & omnia
 Ventre obiui Virgo nulli copulata coniugi.
 Ipsa portat caritatis porro lumen splendidae,
 Lumen alium caritatis, nostra quo praecordia
 Luminat, facitque dulci flamma amoris feruere.
 Ceu polum docti creare cuncta luminaribus
 Astricis terrae in recessus vim suam imprimentibus
 Autumat, frugesque, & herbas, & metalla, et caetera.
 Sic opes, cultusque varios spirituales Virginis
 Aestuant virtute mystae pullulare ecclesiae,
 Queis foret priuata, tali si careret praeside.
 Nec queam tacere amici quid Patris summi typum
 Exprimens inuictus Heros filij cognominis
 Gesserit, quonamve caelum hoc pinxerit nobis stylo.
 Ille forte dimicabat cum suis cohortibus
 Signifer terroris expers contra atroces principes,
 Qui Dei gentem putabant posse sanctam exscindere.
 At verens ne clara desit lux diei praelio,
 Imperat Soli citato, medio caelo ut sisteret,
 Donicum profligat omneis perduelleis funditus.
 Tum viri dicto citus Sol imperantis paruit,
 Constititque caeli in orbe fixus, atque immobilis,
 Sic tulit clarum trophaeum dissipatis hostibus.
 Dux, uti dixi ante, victor forma erat magni Dei,
 Is gerebat bellum acerbum cum proteruis Regibus,
 Quando Mors regnabat atra, noxa dira, & Daemones.
 Tum volens Pater benignus turbam amaram sternere,
 Quae suam gentem obsidebat, opprimebatque acriter,
 Atque dira peste cunctos liberare perditos,
 Praecipit se Soli oborto, fixus ut stet aethere,

In

In puellamempe sancta, quae suis virtutibus
 Dicier meretur aether, atque caelum lucidum.
 Sicque factum ut imperatum sit, caesa turba est impia,
 Quippe Rex armatus illic noster armis bellicis,
 Nempe sancta humanitate, fregit infestam manum.
 Ergo virgo sancta nostrum, maximum armauit Ducem,
 Quom dedit gestamen aptum sacrosancti corporis, (lis.
 Unde & hanc Mosae indicabat virga Hebraei Praesu-
 Nam velut virgae efficacis ille fretus munere
 Peruicacium magorum diruit molimina,
 Terruit Regem superbum, terruit satellites,
 Atque post diros fragores fulminum, post grandinem,
 Post tenebricos nigrores, post cruoris flumina,
 Fluctibus merisit phalangas impias tumentibus:
 Hisque merisit sub profundis fluctibus rubri aequoris,
 Sordidis victor cohortes liberas ergastulis
 In Palaestinae feracis arua laeta transtulit.
 Sicque noster Imperator virginali tegmine,
 Ceu flagranti scuto amictus, Daemonum tyrannida,
 Atque Mortis fregit atrae, vimque peccati improba.
 Ac suos iugo solutos seruitutis horridae,
 Flebilis vitae vadatis turbulentis casibus,
 In beata regna laetos incolas tandem intulit.
 Ac velut turmis proteruis tum freto rubro obrutis,
 Principis soror Maria cum puellarum choro
 Dexteram Dei potentem praecinebat vindicis.
 Sic quoque intrusis Averno turbidis tumultibus
 Hostium, trophaea clara Patris, atque Filij
 Virgo sancta dulciori personauit tympano.
 Quale carmen ipsa promit ore Diua candido,
 Propriae virtutis altum specimen edidit Deus,
 Nam truces forti cateruas dissipauit brachio.
 Exsistit regno potentis, ac superbis sedibus,
 Infimosque his conlocavit corde miteis supplici,
 Et bonis cunctis repleuit diuites exhauriens.

E 2 Caete-

Caeterum ne istuc refellas, friuolumve existimes,
 Scilicet virgae efficaci comparari Virginem,
 Ipsius sponsi fidelem conde vocem in pectore.
 Forti equae meae in quadrigas, copiasque Aegyptias
 Obrutas cum peruicaci Rege in vndas aequoris,
 Te parem te dixi Amica, sponsa nostraque vnica.
 Hic equam vocauit illam virgulam, qua strenuus
 Tot patrauit mira Moses, quod foret vis illius,
 Haud secus quam militaris vis equus fortis viri st.
 Virga porro illa innuebat laureatae Virginis
 Indolem, percussit acrcis qua Deus duces Moab,
 Sicuti vetustus Augur ante multo dixerat.
 Hinc David virgam, inquit, alti roboris Pater tui
 De Syen mittet decora. tu meum vero genus
 Impera hostibus proteruis, obtere aduorsarios.
 Quippe quos gnatus valenti sternit altus brachio,
 Hos & ipsa virga caedit, deijcitque fortiter,
 Ac sibi subdit rebelleis dia mater Satrapas.
 Nec nouum debet videri, nec Deo contrarium,
 Virgula quod virginali tot patrarit ardua,
 Torque mira per tenellam, flexilemque plantulam.
 Nam solet per imbecilla magna moliri Deus,
 Quo magis suumquerobur pandat, & prudentiam,
 Et leui se posse cuncta factitare momine.
 Ergo Virgo sancta nostro subministravit Duci
 Arma, quis aduorsa victor subiugaret agmina,
 Ac sibi regnum pararet dissipatis hostibus.
 Quare & hanc matrem beatam pollicebatur fore
 Lucidae nubis columna, qua Deus gentem suam
 Tesqua per deserta vexit diuitem in prouinciam.
 Nam simul soluit misellos anxius ergastulis,
 Haud statim dedit potiri sedibus felicibus,
 Sed quaterdenos per annos vallium per confraga,
 Montiumque inhospitaleis duxit hos crepidines,
 Ceu capras arguta pastor personante fistula,

Vt

Vt fidem exploraret omnis, an se amaret, agminis.
 Et quia immortale numen non erat mortaliū
 Pupulis fas contueri nudum, & absque umbraculo,
 Candida se nube texit, seque monstrabat suis.
 Hac eadem nube saeptus alloquebatur virum,
 Quem suae genti magistrum, principemque dixerat,
 Et sacrae mandata legis digerebat indidem.
 Quin & hoc candenti amictu Praeter almus copijs
 Ipse praeibat, & laborem leniebat asperum,
 Hostiumque proterebat insolentum audaciam.
 Nubis haec columna, prisca quom forent nostri typi,
 Indolem dabat Mariae, quae Duci nostro inclyto
 Addidit velamen apti corporis spectabile.
 Haec enim Virgo superno sola patri idonea,
 Sola digna visa gnatum quoi suum committeret
 Vnicum, nostri induendum corporis velamine.
 Id fore indicarat ante per suum vatem Pater.
 Solem, ait, velabo nube luculenta flammeum,
 Scilicet diuinitatem humanitatis nubilō.
 Tale quid psaltes sonanti concinebat barbitō.
 Ille summus Imperator, atque Reētor caelitem,
 Qui solet caliginoso considerare in abdito,
 Qualis arboris viator lassulus sub tegmine
 Arido recumbit aestu, quom canis torret sata,
 Omnium potens sub umbra florida morabitur.
 Hoc latens caelestis Heros inuolucro nobili,
 Condito pacto nouelli foederis, suos greges
 Saeculi cura expeditos ducit in caeli domum.
 Namque iter caeleste nobis Imperator vnicus
 Corporali nube cinctus munijt pessumdatis
 Hostibus, qui nos solebant impedisse immaniter.
 Ipse erat, quem nube amictum vidit olim Apostolus
 De suprema parte caeli deuolantem Nuncium,
 Et loco serigerentem vertice irin daedalam.
 Huius adspēctus micabat Solis instar fulgidi,

Et

Et pedes habebat ambos, ceu columnam flammeam,
 Et ferebat paruum apertum dextera librum manu.
 Hic item Dinam parentem sub figura candidae
 Vidit idem nubis, atque splendidam prolem simul
 Hanc super nubem sedentem, sicut ipse praedicat.
 Tunc ego spectabam, & ecce clara nubes panditur,
 Et super nubem sedebat os virile praeferens,
 Fronte habens auri coronam, tum manu falcem aeneam.
 Sed caue putes tenebris, quod cluet nubes, nigris
 Virginem obsitam, vel esse debilem, atque euanidam,
 Sicuti nubes, inanem quae volant per aera.
 Nam Dei sufferta tota luce dia fulgurat,
 Sicut & praeclara nubes, forma quae praecesserat
 Istius, flagrabat igne tota caeli flammeo.
 Quae quidem & speciem columnae praeferebat, ut scias
 Virginem factam esse mundi columnam, atque ecclesiae,
 Quam suo favore fulcit, & rogatu sedulo.
 Quisquis ergo mentis atris nubilis crassescere,
 Siue se nutare sentit, ad columnam protinus
 Currat hanc, si stare firmus volt, & exsplendescere.
 Si cupit squallenti ab orbe peruenire ad caelitum
 Regna tutus, spectet istanc usque claram Virginem,
 Sicut & nubis columnam prisca pubes Israel.
 Haud enim de plebe sancta duxerim illum existere,
 Qui Ducem non hanc sequatur, sicuti nec de Israel
 Gente, qui ductum columnae negligebat insequi.

DE SOLIS NOMINE SANCTAE VIR-
 gini attributo. Psal. 18. In Sole posuit ta-
 bernaculum suum.

NIL vigeat, ceu dixi, in orbe, nilque in oris
 aetheris,
 Quod quidem sit magnum, & amplum,
 sitque pulcrum, ac splendidum,
 Vnde non denominari Virgo possit regia.
 Quare & hanc insigne Solis ferre nomen credimus,
 Quod micet quoque ipsa facta luminare fulgidum
 Solis instar, immo claro Sole luculentius.
 Cordium noctem repellit, & rigorem pectorum
 Saepe mollit duriorum, caeram ut ardor igneus,
 Interim ipsa algoris expers, & nigrae caliginis.
 Quin facit quoque are fluxum putidae lubricis,
 Atque ubi tantum solebat luma crescere hispida,
 Liliam candescit illic, purpurat vaccinium.
 Sol quidem nitet coruscus semper, & flagrat simul,
 Sed magis Sol virginalis puritate limpida
 Fulgurat, magisque feruet caritatis lampade.
 Ignifer Sol inter errat sex vagas semper faces,
 Treis supra se, treisque se infra; se supra Virgo Deum
 Trinum habet solum, sed infra quidquid exstat caelitum.
 Cuncta captant signa lumen luce de Solis suum;
 Sic chori celsi renident de nitore Virginis,
 Quam Deus volt esse fontem candicantis luminis.
 Nam velut Solis recenti mane concepta face,
 Enitent lapsae per herbam roris vdae guttulae;
 Sic Herae fulgore crescit caelitum sacrum iubar.
 Solis ut se emergit alto candor ardens aequore,
 Sydera obruit corusca, sic Mariae gloria
 Praenitet caeli coronis omnibus conspectior.

Sol uti nil diminutus proprio de corpore
 Igneum iubar remittit, sic Mariae integritas
 Vnicum nil laesa fudit ventre puro filium.
 Syderum Sol nuncupatur Rex, Maria dicitur
 Virginum potens, nitore ceusuo Sol cernitur,
 Sic decus matris relucet in sua prole inclyta.
 Quippe quanto maior exstat gnatus, & pollentior,
 Tanto & eius sancta habetur mater excellentior,
 Nosciturque anteire cunctis ampliori gloria.
 Sponsa quando electa dicta est nuptiali in cantico
 Solis instar, dicitur ipsam quinque privilegijs
 Sol quibus pollet, decenter virginem insignirier.
 Sol nitet fulgore miro, sed magis Virgo aurea
 Enitet miraculorum luce fulgentissima,
 Et nitebit usque in aevi metam ubique gentium.
 Quamdiu Maria in istoc saeculo cum corpore
 Exstitit, Sol virginalis delitebat nubilo,
 Nunc remota nube, claret fulguranti lumine.
 Quom Dei quoddam sit instar Sol, & idem luminet
 Uniuersum solus orbem splendido vibramine,
 Quomque nil sine ipso oriri possit usquam inuidum.
 Hac item de Virgine alma quisque debet credere,
 Scilicet referre magnum conditorem expressius,
 Perque gnatum ferre lucem, ferre vitam gratiae.
 Offies tellure tota corpus esse dicitant
 Grandius Solis, Maria sic quoque octo dotibus
 Praestitit cunctis beatis, qui fuerunt, quique erunt.
 Vna erat quod virginale prima vouit liliu,
 Deinde quod nullius esse censuit semet preti,
 Tum quod incorrupta foetum Virgo concepit suum,
 Mox sua suscepto in aluo quod ministravit Deo.
 Adde quod doloris expers filium suum edidit,
 Quodque partus singularis matris huius exstitit.
 Adde ad haec, quod suscitata fulget almo in corpore,
 Cumque gnato regnet olli conlocata proxima

Ordi-

Ordines transgressa cunctos, & choros caelestium.
 Pagina in sacra exaratur Virginis sacrum decus,
 Sub figura Solis huius, mane oriri qui solet,
 Et suo ortu lustrat orbis uniuersam machinam.
 Nam suo heata in ortu comparatur ortui.
 Virgo Solis luculento propter innocentiam,
 Atque summae puritatis eminentem gloriam.
 Quis ibidem dicitur vasculum admirabile
 Fulgurans nouo nitore continentiam ob suam,
 Pignorisque singularis, nectarisque caelitum,
 Filij summi parentis, ventre quem circumdedit,
 Quem sinu nec vasta tellus, nec patens caelum capit.
 Addiditque hunc esse Solem (nempe sanctam Virginem)
 Architecti opus supremi scriptor ille nobilis,
 Quod sit ipsa tanto honore condita, & praestantia,
 Nil ut exstet in creatis rebus olli aequabile.
 Nam velut solare corpus uniuersis praenitet
 Rebus ollis, quas videmus, sic nitenti Virgini
 Nullum opus par inuenitur conditum manu Dei.
 Sic enim scriptum reliquit in sacro ille codice,
 Sol in adpectu corusco, nuncians in exitu
 Vas honoris esse miri, grande opus magni Dei.
 Arguunt quae verba summo mox fuisse Virginem
 Praeditam nitore ab ortu, qui cluet modo exitus,
 Sacrum ad usum deputatam, & conditam manu Dei.
 Quippe primum exortus ardens syderis probat decus,
 Innuit vasis secundum nomen admirabilis,
 Tertium fert Solis huius pulcritudo, & dignitas.
 Vase in hoc sponsus decorus iunctus est sponsae suae,
 Hic suum fauum comedit, cum liquore melleo,
 Et suo cum lacte vinum candido hausit optimum.
 Namque lac inebriauit dulce sponsum amabilem
 Virginali ab hubere haustum, & temperauit pristinam
 Illius seueritatem, qua solebat plectere.
 Sicuti delectat ardens intuentum lumina

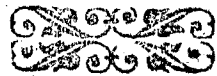
F

Sol

Sol suo splendore dulci, sic Maria caelites
 Proprio lepore pascit, atque laetos efficit.
 Nulla quom sit corporalis Sole res conspectior
 Nec sit vlla utilior vsquam, nulla sit praeclavior,
 Quippe eo lucente bebescunt cuncta luminaria.
 Hoc item de Matre magna quisque debet credere,
 Si genus mortale spectet, ordinesque caelitum,
 Qui Mariae comparati lumen abdunt proprium.
 Tolle Solem mundi ocellum, protinus cuncta occupat
 Horridum chaos vetustum, sic fidelis, lampade
 Cassa si foret Mariae, concio squaleretur.
 Tale quid scriptum invenitur in sacris oraculis.
 Ceuiubar solare obortum mundi amoenat climata,
 Sic decus matronae honestae propriam exornat domū.
 Vis nequit Solis corusci fructibus marcentibus
 Reddere amissum vigorem, sancta sed Virgo potest
 Gratiam sarcire gnato dante lapsam in mentibus.
 Hic nigris concedit vdae noctis umbris occidens,
 Vtpote illustrare totam qui nequit terram simul,
 Sed chaos condensum opacat semper oram maxumam.
 Virgo & ipsum vincit Orcum, regna tessit orcia,
 Dum penetrat ardis foeta caeca corda lampade,
 Et diem reducit almum lurida in praecordia.
 Saepe Soli densa nubes, lunave opposta obficit,
 Et iubar confundit eius, sed nitorem Virginis
 Nulla laesit laesit vquam, nulla perturbatio.
 Sed quid indicat globoso Solis orbis circulo?
 Virginem expetisse clamat semper immensum Deum,
 Lucidum spectasse caelum, & res carentis termino.
 Hoc nitenti in Sole, venit quom tenebras pellere,
 Et nigrae mortis satores, condidisse creditur
 Caelitumque conlocasse Dux suum tentorium,
 Unde post exiit ipse splendidus Rex gloriae,
 Ceu solet novus maritus florido e cubiculo,
 Ad fugandum principatus orbis huius impios.

DE

DE LVNAE NOMINE SANCTAE VIR-
 gini attributo. Cant. 6. Quae est ista quae pro-
 greditur pulcra, vt luna, &c.

V O M sacro de Sole dictum sit satis, iam
 candida
 Ponē Solē consequatur luna, quae cluet
 soror.
 Ipsius Solis, geritq; Matris almae ima-
 ginem.

Haec enim st quae nocte lucet luna noctem illuminans,
 Quaeque nigrae noctis umbras ore laeto discutit,
 Ut viator nocte possit recta iter pertendere.
 Nostram Heram caeli cohortes quom viderent inclytam
 Culmen in caeleste summo cum decore adscendere
 Clamitabant cum stupore sciscitantes inuicem.
 Quae nam ea st, quam conspicamur caeli in arcem tendere,
 Sponsa, tamquam aurora surgens mane, pulcra vt candida
 Luna, tamquam Sol coruscus, omnium electissimae
 Ergo lunae comparari constat almam Virginem
 Non sine ratione dotes propter eius nobiles,
 Quis videtur convenire cum Dei Matre inclyta.
 Luna lucem mutuatur de globo Solis suam,
 Sic Parens captat nitorem, propriamque gloriam
 De sui splendore nati, deque prolis numine.
 Nam velut pignus beatum de suae substantia
 Sancta Matris membra sumpsit, sic Deū dum concipit,
 Illius diuinitatis fit quoque ipsa particeps.
 Hocce amatus ille Mystes innuit mysterium,
 Hic vbi alto conspicatur Angelum descendere
 Aethere, atque inluminari terram ab eius gloria.
 Angelum labentem ab arce caeli in orbis infima,
 Consili magni fuisse nuncium CHRISTVM accipe,

F 2 Porro

Porro terram inluminatam tu Mariam intellige.
 Docto & illud ore vates prompsit hac de Virgine.
 Illius thronus manebit Solis instar perpetim,
 Ac velut perfecta luna, resis in caelo Deus.
 Dicitur perfecta luna propter excellentiam.
 Caeteris enim beatīs adtributa est portio,
 Virgini se infudit omnis plenitudo gratiae.
 Luna quom cuncta vna vincat astra pulcritudine,
 Caeterosque obfuscet ignis aetheris serenior,
 Et feratur virga Iesse pulcra, ut ipsa Cynthia,
 Clamitat naturae utriusque Virginem antecedere,
 Angelis dico coruscis, atque morti ebnoxijis,
 Gratiaeque immensitate, & sanctitatis fulgure.
 Nam licet sudum per omne caeterae reluceant,
 Et micent stellae nitentes, luna magnitudine,
 Et nitore excedit omnis, sicut ipsa caelites,
 Luna praefert nocte eunti caespites per scrupulos,
 Asperasque per salebras, lumen & claram facem,
 Denius ne longè aberret, inque praeceps corruat,
 Sic docet vitare Virgo confragosa criminum,
 Quod ruinam fert saluti cumque nostrae, & obfcit,
 Et viam commonstrat illam, quam quoque ipsa triuerit.
 Clara Phoebe quom nigrantis noctis umbras luvidas
 Temperet candore laeto, dictat almam Virginem
 Cordibus tenebricosis ferre lumen gratiae.
 Quando Sol, qui Christus audit, in tenebras versus est
 Per suam necem cruentam, luna tunc quoque haec pia
 Per dolorem cordis acrem tota versa in sanguinem est.
 In noua luna propheta buccinare nos iubet,
 In die sollemnitatis, nam suo ortu gaudium
 Inchoavit Virgo nostrum, quae salutem protulit.
 Dicitur Regina caeli luna, quod nocte obsita
 Nigricantibus tenebris, caetera inter sydera
 Occidente principatur Sole tali tempore.
 Sic Dei benigna mater quando Christus cuiquam

Abdi-

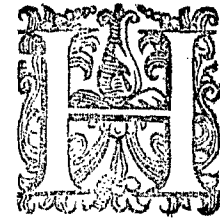
Abditur culpa obstruente, tum suam clementiam
 Criminoso pandit illi splendido cum lumine.
 Monstrat id situs micantis lunae, humo propinquius
 Caeteris quae fulget astris adsita orbi terreo,
 Et sua terras iacentis luminat praesentia.
 Quippe adest parata semper subuenire fontibus,
 Destitutis Sole vero (nempe dulci filio)
 Promptius cunctis benigna fert opem caelestibus.
 Proprium lumen receptat luna de fonte huberi
 Solis, & reflectit ad nos, sic receptam gratiam
 A Deo retorquet ad nos, Patre summo luminum.
 In globo lunae triformis cernitur velut puer,
 Cyaneusve oriri ephelus quando plena visitur,
 Sic adulta quindecennis Virgo Christum protulit.
 Imperat tumultuoso luna ponto menstrua,
 Et vagas exercet vndas, sic Maria inertia
 Excitat saecula Imperatrix, nec sinit torpescere.
 Dicitur quoque esse mater luna rovis algidi,
 Aridosque reficere agros, quos ferus torret calor,
 Tale item munus Maria sancta habere creditur,
 Nam facit crebro virere rursus, atque vescere
 Gratia menteis vigenti, dira quas terrestrium
 Vsserat cupido anihela rerum, & ardor aestuans.
 Dicitur creata luna, ut praesideret luridae
 Nocti, & umbras temperaret, sic Maria est edita
 Ut ferat tenebricosis lumen, atque fontibus.
 Luna semper Solis orbem spectat, & suum iubar
 Haurit inde luminosum, sic Mariae intentio
 Ad Deum adspiravit ardens, totaque inde exsplenduit.
 Luna quod nocti decorem, fertque pulcritudinem,
 Noctis esse ἀγλαυα fertur; sic Maria saeculum
 Excolit caliginosum, & obsitum ignorantia.
 Quin adhuc mortali in hocce constituta corpore,
 Atque vitae obscuritate plena fulsit lumine
 Gratiae perfecta luna dicta priscis patribus.

Nocti-

Noctiluca aduelat ignem Solis obtentu suo,
 Ipsiusque obscurat orbem, sic Maria lucidam
 Operuit diuinitatem corporali tegmine.
 Syderum choris coruscis fulua Phoebe cingitur,
 Ac velut Regina obitur, sic supremi Principis
 Regiae Matri obsequuntur agmina immortalium
 Perpeti gaudere luna noscitur silentio,
 Et sacra quiete pasci, sic puella haec inclyta
 Exstitit tranquilla semper, inque perturbabilis.
 Quom ferant quoque esse lunam qualitatis frigidae
 Defluque humoris, vnum dat pudorem Virginis,
 Alterum demissionem fastui contrariam.
 Falsum erat, quod aestimarit posse lunam carmine
 Deripi caelo vetustas, esse sed verum probat
 Quisque votis posse, vt assit, deuocari Virginem.
 Luna si crescat, medullae opimiores ossium,
 Atque fiunt pleniores, nostra sic deuotio
 Auctior fit luculentae Virginis consortio.
 Quare eam rogare quisque debet, vt pectus suam
 Repleat vigore sancto, quo vigescat iugiter,
 Indiesque augetur ille feruor, atque adfectio.

DE NOMINE AVRORAE SANCTAE
 Virgini attributo. Cant. 6. Quae est ista quae pro-
 greditur quasi Aurora confurgens, &c.

AEC item est Aurora dicta Virgo ab illa
 scilicet,
 Supparo quae mane Solem luteo com-
 pta inuehit,
 Et modum ponit migranti nocti, & um-
 bras terminat.

Nam simul coorta Ditis trudit antra in liuida
 Purpuranti laeta vultu, quae tenebant omnia,
 Horridae noctis tenebras, & diem laetum inchoat.
 Sic Maria exorta noctis triplicis caliginem
 Terminauit, dico legis inuolutae ambagibus,
 Inchoans pacti nouelli lumen auspicabile.
 Editoque veritatis luculentae Antistite,
 Alteras discussit umbras noctis inlaetabilis,
 Mentibusque caecitatem dispulit mortalium.
 Tertiae demum ipsa abegit noctis infaustum chaos,
 Nempe culpae noxialis squallidam fuliginem,
 Quae genus nostrum occuparat Protoplasti crimine.
 Nam licet parens creatus lucido in meridie
 Primus esset conditoris exprimens imaginem;
 Attamen peccando clarum lumen illud perdidit.
 Quando delenitus anguis sponsione callidi
 Rescudit sacrata iura, spirituque transfugae
 Haesit, abiicitque voltus dignitatem pristini.
 Nec modo infausto misellus destinavit funeri
 Semet, ac malis tenebris, verum & omneis posteros
 Obruit funesta clades illa, & inuisum chaos.
 Nec ferè est posthac repertus quispiam, qui lurida
 Dissipata lumen alnum cerneret caligine,

Sed lues, crescente mundo, dira concrevit simul.
 Donec obtentu nefasto conglobata obscuritas
 Haec magis, magisque gliscens in dies vastum aera
 Atque terrae obsedit oras, turbulentaque aequora.
 Haec inauspicata erat nox, noxque detestabilis,
 Qua genus nostrum refractis proterebant bestiae
 Omnibus passim vagantes obuium repagulis.
 Nec modum fecisset vniquam pestis ingrauescere,
 Obsito Matuta mundo ni noua illucesceret,
 Ac diem nouum referret tetra monstra territans.
 Qualiter bubonum heoi pulcer ardor syderis
 Moenium minis ab altis mane primo exterminat
 Spiculis vibrans coruscis, omen auersabile.
 Nam Deum produxit orbi, qui tenebras orcias
 Discutit, menteis serenat, damnat atros Daemonas,
 Liberatque emancipator venditos sub crimine.
 Hoc quoque aurorae albicantis munus esse nouimus,
 Pellat vt sub antra nigra visa nocturnas auis,
 Territetque obscoena monstra, quae tenebris gestiunt.
 Sic Maria abominandas orta pellit haereses,
 Impiasque factiones, atque commenta arguit,
 Luscososque vrget hosteis veritatis se abdere.
 Quippe amat caecis latebris omnis oblitescere
 Improbus, lustrisque gaudet, fumidisque ganeis,
 Qui malo errore implicatur, lumen odit candidum.
 Haud secus quam infesta cunis paruulorum infantium
 Strix nefasta, tristere omen noctuarum informium,
 Quaeque solo inuisa stridet bubo sidens culmine.
 Nam suis difflauit auris mortuorum numina
 Aureis, delubra tractu culta longi temporis
 Diruit, ritus reuellit, ac profanas naenias.
 Virgine aduentante clara, coepit euanescere
 Quae dubijs ludebat ante furua gens ambagibus,
 Perdidit Dodona sorteis, atque Pytho delphica.
 Pessum abijt sistrata iunx, atque latrator canis,

Et

Et suum fanum reliquit pulsus Ammon corniger
 Nec Themis resedit vltra incesta in oris Phocidos.
 Obsoleuit Branchidarum vanitas Apollinis,
 Proprioque excessit antro tetricus Trophonius,
 Ardalus Troezenae fugit, & locris Proserpina.
 Fugit & Latona Bruto ciuitate Aegyptia,
 Territus sede emigravit Pergamena Asclepius,
 Et suum Ismenon profanus liquit augur Teneros.
 Quin magos exterminauit, Persicosque aruspices,
 Orphei portenta dira, Zoroastrique orcia
 Sacra, quis excire manis, atque sensus vertere.
 Hanc fugam cernebat ille praepetem, qui dixerat,
 Sub figura furis atri, callidique adulteri,
 Et viri caede impiati. Per tenebras noctium
 Suffodiunt lares domorum, mentium videlicet
 Subruunt nostrarum opima templa atroces Daemones.
 Diripiunt, vexant, profanant nocte in ignorantiae.
 Sed rubens aurora mane si repente illuxerit,
 Hanc putantes mortis umbram delitescunt protinus,
 Expauent inquam Mariae fulgidam praesentiam.
 Qui genus mortale sectas dissecare in plurimas,
 Et duces sese esse vitae iactitare suenerant,
 Hos simul confudit almo veritatis lumine
 Edito praeclara adeptis Virgo sectatoribus,
 Edito Sole aequitatis, quem prophetae praedicant:
 Vnde centum aureis coronis promeretur cingier.
 Hocce erat vetustus augur quod profatur inquiens
 Emicabit virga quaedam praepotens ex Israel,
 Quae duces Moab refringet, diruetque funditus.
 Quidquid olim concioni recta sentientium
 Inferebat labem abegit pessumorum dogmatum,
 Sustulit commenta falsa cum suis auctoribus.
 Dic vbi tua improbe Ari factio execrabilis?
 Et tua Eutyches profane perduellis Virginis?
 Quo Manes, Nestor ve abiuit, Marcion cum caeteris?

G

In

*In dies porrò ipsa seetas pullulantis arguit
 Impias, damnatque magnis editis miraculis,
 Ad sacrosque oueis reuertj demias monet greges.
 Nam nihil praepollet olli, nil habet ve antiquius,
 Nil prius, quàm sospitare perditos quamplurimos,
 Et malis periclitantes è periclis tollere.
 Ut nequit mortalis, Eos media ni sese ingerat,
 Ad diem adspirare clarum, sic homo nequam nequit.
 Ad Deum venire gnatum, ni parens interbitet.
 Ut iubar solet colores nigra quos ademerat,
 Nox suos rebus referre, sic Mariae munere,
 Quae prius fuere manca sunt redacta in integrum.
 Protulit quippe ipsa Regem sanctitatis principem,
 Principem perfectionis, atque virtutum caput,
 Qui Dei in nobis refecit decolorem imaginem.
 Ac velut Matuta. Sole nil hebescit edito,
 Sed magis candescit aucta, sic Maria filium
 Splendidum commixa creuit puritatis lumine.
 Nil enim pulcri pudoris foetus ille amabilis.
 Abstulit de flore sacro, sed nitorem contulit.
 Virgini decentiorem, & auctiorem gratiam.
 Hanc prius cernens caterua quàm sata esset caelitum,
 Quaerit abant cum stupore; quae nam ea est, quã lumine
 In modum aurorae videmus pleniore progredi?
 Nam videtur illa nocte caerulea exoriri,
 Atque sensim augere lucem, sic Maria obnoxij.
 Patribus prognata creuit sanctitatis gloria.
 Ut parens aurora roris, quo refecta germina
 Arefacta Sole alescunt; sic Maria filium
 Edidit, vernare sanctis qui facit nos moribus.
 Flosculi per prata amoena se relaxant ad fatim,
 Et comas surgente laeto proferunt diluculo,
 Nocte qui tota obserati delitebant moestiter.
 Edita sic Virgine alma cum corusco lumine,
 Qui prius p̄j latebant conditi sub nubilo*

Publica

*Publici erroris patere quisque coepit illico.
 Disicit Matuta somnum dormientum è pupulis,
 Et sua excubare cunctos luce suadet aurea,
 Indicans abisse noctem, non decere stertere.
 Sic Maria clara oborta, torpor excessit vetus
 Pectorum, coepere multi pulcra obire munia,
 Et sibi vitae manentis comparare commoda.
 Hacce sunt aurora abacta mentium crepuscula,
 Caecitas vetusta cessit, cessit ignorantia,
 Sicque vere aurescit huius cunctus orbis munere.
 Hanc lues tetra opperita st, qua miselli gignimur,
 Sed nequit contingere ipsam, ceu πολυτλας dixerat
 Antea feros, quem petiuit dirus hostis frangere.
 Nox, ait, tristis manebit candidum aurorae iubar,
 Quae plagas lustrabit orbis orta claro in lumine,
 Nec videre illam valebit nox inauspicabilis.
 Hoc Patre alloquente natum nomen alium inclaruit,
 Munera, inquit, liberalis omnibus fundes tuis
 In tui die triumpho, subiugatis hostibus.
 De nitore sanctitatis dona fundes largiter:
 Nam tuae florescet almus ros adolescentiae
 Ventre ab aurorae nitentis, roscidoque corpore.
 Quid mage aurorae per aluum quit rubentis accipi,
 Quidve per roris liquorem, quàm Mariae clausula,
 Atque conceptus pudicae Virginis mirabilis?
 Haec enim nobis beatum protulit Solis iubar,
 Qui sedentis in nigrore mortis inuisens ferae
 Dispulit tenebricosis mentibus caliginem.
 Hanc celebrat ille Princeps, creta huius sanguine st.
 O Pater, tuus dies est, noxque mater syderum,
 Candidam auroram creasti, Solis orbemque igneum.
 Sed mihi pandas propheta nox quid, & dies fiet.
 Nox quidem est parens diei, nempe Christi Principis.
 Is dies, lucem perennem qui tulit mortalibus.
 Dicta nox non quòd nigrescat sordibus parentium,*

G 2 Sed

Sed quod è tellure nata st, sicut & cunctum genus,
 Et suis dulcem quietem conferat clientibus.
 Quod fuit tranquilla semper, atque solitaria,
 Ac velut viuens sefellit mente Virgo humillima:
 Cuncta quae noctis soporae conficit silentium.
 Dicta rursus nox, corusca quod beatorum agmina
 Fecit in caelo exoriri, pignore edito vnico,
 Haud secus quam nox serena clara promit sydera.
 Sic nouum lumen retexit, sic nouum Virgo diem,
 Et noua astra visa nondum, nempe Christum Principē,
 Et sacros greges piorum, qui latebant antea.
 Id quod ipsa confitetur praestitisse propalam.
 Feci, ait, nouum emicare lumen alto in aethere,
 Lumen indefectum, inardent quo polo stellae igneae.
 Hinc tegi stellante peplo sponsa sacra inducitur,
 Et caput cingi beatum ter quaterno sydere,
 Sicut & distincta fulget nox globis micantibus.
 Dicta nox tandem quod ipsi, ceu vapores Solis feri,
 Candidum colorem ademit dura persecutio,
 Dura probra obiecta gnato, dura diuexatio.
 Vnde ait, nolite quod sim, filiae Hierusalem,
 Fusca, me considerare, quippe Solis feruidi
 Decolorem fecit aestus, candidam natam prius.
 Hac sacra de nocte pastor doctus ille psallere
 Nernias ciens acutas tale carmen edidit.
 Nox tibi in modum diei plena fulget lumine.
 Huic viro mundi architectus, quom foret carus sibi,
 Noctis huius, & diei dulce nomen protulit
 Adferens eius nepotes post eum duces fore.
 Si pote, inquit, foedus istuc irritum abrogarier,
 Quod tuli nocti, ac diei, ne suo extent tempore,
 Sic pote & pactum rescindi, quod tuli David meo.
 Iam redire auroram ad ipsam fortis hortatur Iacob.
 Is valenter nocte tota cum Deo luctatus est,
 Quem videns durum esse vinci mane facto sic ait.

Fortis

Fortis Heros iam relaxa me, ut queam discedere.
 Iam rosans aurora surgit, igneumque subuehit
 Orta Solem, iam sinas me, quaeso, caelum adscendere.
 Ille ad haec non te remittam, ni mihi dixis bene,
 Antequam elapsus recedas prope fausta mi omina,
 Tum petas caelum licebit, & chorum caelestium.
 Ille ad haec Iacob vocari desines in posterum,
 Iam tuum nomen cluebit Israel, quod nec Deo
 Cesseris quidem, magis quam praeualebis caeteris?
 Quilibet luctamur vncti cum Deo, quom nitimur
 Obtinere quid rogando oratione sedula,
 Atque iugi nocte in atra cladum prementium.
 Sed videns auroram abortam, dico claram Virginem,
 (Quippe ea st lux illa de qua per prophetam dicitur.
 Clara lux est orta iusto, & corde rectis gaudium.)
 Is remittit nos ad ipsam flagitatum gratiam,
 Ceu suas vices honoris saepe causa, & regia
 Deferens matri relegat Rex obire munia,
 Nec tamen debemus vmquam deprecando absistere,
 Ni quoque ipsum suadeamus ferre nobis inclytum
 Israel nomen, queamus quo Deum ipsum cernere.
 Id decus virtute partum delicat victoriae:
 Nam Deus celebre nomen dat suis victoribus,
 Quod duces sibi arrogare quique fortes assolent.

DE

DE LVCIS NOMINE SANCTAE VIR-
gini attributo. Psal. 96. Lux orta est iusto &
rectis corde laetitia.

ORRO quis clarae vocamen conuenire
Virgini

Lucis almae denegassit, quae nihil cali-
ginis

Sensit vnumquam creta in aluo matris,
aluove edita?

Haec enim est lux illa sancta, quam propheta musicus
Concinebat voce tali, lux id pulcerrima
Orta iusto, & laeta rectis corde nata alacritas.
In suo ortu comparatur Virgo felix fulgidae
Luci ob eius dignitatis eminentem gloriam,
Quando nil Deo similis luce pura creditur.
Quippe quae lux exstet illa, quam creator optimus
De saturo nostro creauit, vt tenebras mentium,
Missa eidem nata ab ipso luce, tetras pelleret.
Hac enim nascente mundus coepit elucescere,
Exsistit turpis veteris pallidam rubiginem,
Induit nouum nitorem terra sudans balsamum.
Te precor vero ò Maria lux mea, vt fonte huberi
De tuo in meum refundas cor nitorem amabilem,
Quo tibi queam nitenti lucidum hymnum pangere.
Te fore innuebat illa, quam Deus produxerat
Auream lucem prius quam texta mundi poneret,
Vnde Sol concreuit ardens luminum fons omnium.
Debit creationi fausta recreatio
Rite respondisse priscae, & ire per vestigia
Illius, velut sacrorum ratio poscit mystica.
Quid Deus molitor orbis dixit in primordio?
Fiat, inquit, lux serena, liuidam ferruginem

Quae

Quae repellat, ac nitorem fundat in vastum chaos.
Hoc item verbum imperauit restitutor optimus,
Quando fecit exoriri fulgidam puellulam,
Quae sua exornaret orbem luculentam lampade.
Ceu bonus quondam architectus, quom struit pulcrā domū,
Prouidet de luce aprica, triste ne tectum fiet,
Sic Deus lucem parauit virginalem Ecclesiae.
Nec sine instinctu putandum est, atque nutu prouido
Spiritus sancti Mariam nuncupatam nomine,
Quae iubar sonat marinum, siue sydus aequoris.
Ac velut solare corpus luce de primaria
Creditor fulsisse cretum, sic nitenti è Virgine
Inclutum Solem aequitatis Christum obortū credimus.
Quippe Sol de luce natus filium dabat Dei,
De puella nasciturum, quae sua pulcra indole
Candidae lucis referret puritatem lympidam.
Additurque ibidem, vt illam viderit lucem Deus
Conditor bonam emicasse, quod quoque ipsi Virgini
Congruit dictum benignae, & vniuersis vtili.
Vtilis fuit ruinis innouandis caelitem,
Qui per ipsam sarcuntur, vtilis mortalibus
Peste iniqua liberandis, atque acerbo funere.
Fert opem quoque ipsa iustis, fert misellis fontibus,
Dum quidem hos conuertit, atque copulat gnatō suo.
At probos virtute adauget, ditat amplis gratijs.
Praesto adest secunda nautis aura fluctuantibus, (munt,
Hosq; agit portū ad salutis, quos malae aerumnae pre-
Iis refert gratum leuamen, omnibusque commoda st.
Porro quod diuisa ab vmbri ipsa fertur luridis,
Indicat secretam ab atris mox fuisse saeculi
Labibus, deuota summo quando deducta st Deo.
Nam suam gnatam parentes obtulere trimulam,
Impigram Deo ministram, sicut i. sponponderant,
Gratius manu parato numini sacrarium.
Hic tenebrae saeculares iure dicuntur viri,

Rebus

Rebus additi caducis, atque fluxis saeculi,
 His Deus lucem diremit, nempe diam Virginem,
 Tum ferunt pupam tenellam quindecim templi gradus
 Mysticos scandisse nixam nemini mortalium,
 Quod dabat debere cunctos ordines supergredi.
 Nam nouem classes feruntur esse diuum in aethere,
 Angelos graio vocare quos suemus nomine,
 Porro sex ex orbe sumptae, quas super Diua eminet.
 Sicque verum euenit illud, quod paroemiographus
 Dixerat. Multae sibi ante congregarunt ditias
 Filiae, tu vero longè transilisti caeteras.
 Ergo diuino puella mancipata cultui
 Bina lustra mansitauit sub penetrali sacro,
 Nubilem matura taedis donec aetatem attigit.
 Sic Deo probante adulta Virgo sponso traditur
 De tribu prognato eadem, scilicet quem virgula
 Prodidit repente amicta fronde, & albis flosculis.
 Sed scopum ad nostrum feramur, dirigamus spicula
 Mente miti prompta ad almam virginalem lampada,
 Atque lucem conferamus corporalem mysticae.
 Lux serenat densa quaeque, pellit umbras liuidas,
 Sic Mariae luce fulua cessit ignorantia,
 Cessit error orbe toto, pulcra luxit veritas.
 Lux sua natura amica se omnibus communicat,
 Adfatim se blanda praebet; sic Mariae comitas
 Se exhibet bonis, malisque subuenire gestiens.
 Cuncta moerent luce cassa, cuncta squallent turpiter,
 At renident luce tincta, sic nihil laetabile,
 Nilque amoenum virginali destitutum gratia.
 Adsolent securam corda freta lucis munere
 Effici pauore pulso, sic clientes candidae
 Virginis fauore Diuae tuti ubique mansitant.
 Lux facit stirpem ad creandam, & nutriendam corporum,
 Atque ad augendam creatam; sic propagat in dies
 Spiritalem Virgo, alitque prolem, & auget lucida.

Sub

Sub serena luce apertae machinae insidentium,
 Et doli patent maligni. Diua pandit manium
 Consilia tenebrionum, pandit astus improbos.
 Quare eam inuisam latrones expauescunt inferi,
 Quod suas fraudes reuelans efficit saepe irritas,
 Nec sinit circumueniri turbam amicam, ac decipi.
 Lux honorem rebus ollis, ac leporis gratiam,
 Quas super se fundit, addit, sicque fulgor Virginis,
 Quae vigent in orbe honestat, quaeq; summo in aethere.
 Deme mundo lucem amoenam, quid nisi obscurum chaos
 Restat, & confusa moles? tolle claram Virginem
 Pulcritudo moeret omnis, occidit cunctus lepos.
 Quis tenere porro prima corpora inter caetera
 Nescit almae lucis auram? sic Maria nobilis
 Ante nostrae genti honore cellit, & caelestium.
 Lux licet contingat vsquam spurca rerum corpora,
 Nil trahit contagis atrae, sic Mariae sanctitas
 De profani faece vulgi nil recepit sordidum.
 Nam velut per noctis umbras luna lucet, nec tamen
 Noctis umbris inquinatur, sic nec hilum saeculi
 Hanc tenebrae polluere virginalem lampada.
 Lux habet vitae calorem semper admixtum sibi,
 Quo fouet contacta cuncta, sic amorem candidum
 Virgo habet, quo mater omneis ceu suam prole educat.
 Omnia lucem concupiscunt contueri, ac perfrui,
 Quae valent visu sagaci, perspicaces caelitum
 Sic auent tui phalanges Virginis sacrum iubar.
 Qui viam per noctis umbras pergat, offensus ruet,
 Luce tutus ibit idem. Qui sine alma Virgine
 Vitam agit, nutat, vacillat, vix potest consistere.
 Lux vehit vires deorsum corporum caelestium,
 Et mouet subterna cuncta, sic Maria principem
 Detulit Christum superne, & excitauit saecula.
 Lux habet splendorem amoenum secum ubique candida,
 Deque se progignit illum, Virgo promit filium

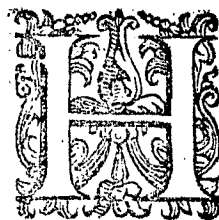
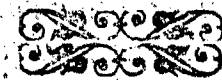
H

Unicum,

*Vnicum, secumque gestat, quo refulget undique.
 Multiplex probatur esse lux sui diffusilis,
 Quippe se propagat ample, sed nec istoc nomine
 Virginem sua replentem vincit orbem gratia.
 Iam sine vlla laesione lenis immensum aera
 Lux supra, ac metitur infra; sic Mariae leniter
 Fax polum permanat omnem, nostra lustrat saecula.
 Ut nihil concretionis, nilque crassi nubili
 Lux habet solaris in se, pura sic tota emicat
 Virginis succensa lampas flore de puro Dei.
 Lucis est peculiare tenuiora corpora
 Reddere, ac subtiliora, nec Maria pondere
 Desinit mentis grauat as eleuare terreo.
 Cernimus nubes aprica protinus sublimius
 Luce in auras subuolare, sicque amore Virginis
 Taeta humo se corda tollunt templa caeli in lucida.
 Quid quod & lux fulua nouit cogere ad se dissita,
 Atque in vnum congregare, dissidente eis allicit.
 Virgo ita ad se nationes, atque in vnum copulat.
 Cerne quam diuersa eodem multitudo confluat
 Visere augustum sacellum colle Loreti situm,
 Quo suum concepit alium, & educavit filium,
 Nam velut lucem intueri gestit omne sensile,
 Hac calere, inluminari, sic bonae mentes pctunt
 Virginalem lucem, ut eius consequantur muner a.
 Lux facit virere verno tempore, & florescere
 Arborea, frugemque ferre, sic Mariae gratia
 Plurimos facit vigere viuidis virtutibus.
 Talibus quom Virgo sancta dotibus sit praedita,
 Quit sua cum prole fari, lux ego orbis luridi,
 In tenebris qui volet me vir sequi, non ambulat.
 Proinde consecretemur illam, & obsecremus iugiter,
 Ut suo splendore nostra (ceu cluet nomen suum)
 Rectora inlustrat tenebris inuoluta tristibus.*

DE

DE STELLAE MARIS NOMINE SAN-
CTAE VIRGINI ATTRIBUTO. Num. 24. Orietur
Stella ex Jacob.

AE C licet Regina Solis, atque Lunae can-
didae
Nomine appelletur eius propter emin-
tiam,
Haud ob id tamen recusat stella nuncu-
parier.

*Non recusat stella dici, quod sit indelebile
 Illius praesigne nomen, stellae ad instar cardine
 Quae poli subnixae summo stat perenni tempore.
 Haec enim est primaria illa stirpe nata ex Israel
 Stella, quae praeluxit ante caeteras ecclesiae
 Mystico in caelo, emicauit vnde Christus omnium
 Luminum sator nitore cretus huius syderis.
 Haud enim concepit illum sordida e libidine
 Diua, sed diuini amoris irrigata flammula.
 Quippe in hanc descendit omnis fons amoris Spiritus,
 Qui supremo e Patre manat, vnicoque filio,
 Integramque fecit aluum Virginis tumescere.
 Hunc adhuc desyderaret perditus caligine
 Mundus infelix, nisi esset hancce nactus Virginem,
 Quae suo decore summum traxit ad sese Deum.
 Quin trahit terrae colonos huius ad caelestia,
 Segne discutit veternum, discutit torpedinem
 Frigidae infidelitatis, arguitque inscitiam.
 Tanta vis est virginalis stellae, ut vsque ad infera
 Regni vibret fulgur alium, temperetque liuidas
 Noctis umbras turbae amicae sede in inlaetabili.
 Sub sinus, inquit, profundos, terrae & alta in viscera
 Intro, & illic dormienteis, qui suam fidem in Deo,*

H 2 Atque

Atque firmam spem locarunt vniuersos visito.
 Et licet stella omnis exstet quaedam imago Virginis,
 Attamen maris vocari stella gaudet amplius,
 Cui suum debere nomen plurimi docti adserunt.
 Haec ea st, quae semper haeret Arctico polo assita
 Stella inerrans, semper ipsum circinat vicinuis
 Caeteris, spectandaque ardet semper immersabilis.
 Quae quidem si cuncta sanctae Virgini adplicaueris,
 Comperibis fluctuosi iure ponti dicier
 Stellam, & olli tale nomen addecere maxume.
 Quando nil excogitari quit Deo coniunctius,
 Cardini rerum supremo, verticique altissimo,
 Quam Patris dilecta sponsa, & alma mater vnici.
 Ipsi adhaeret semper, ipso pendet, ipsi iungitur
 Copula perfecti amoris, stella vt axem amplectitur,
 Continetque angusta facta Regis aula caelitem.
 Sic quoque orbis tota in ipsa vasta moles vortitur,
 Adiuuatque rerum habenas temperare filium,
 In gradu locata summo, dicta Princeps omnium.
 (Haud enim primo, aut secundo, sed nec ipsa tertio
 Alma sacro principatu continetur insita,
 Sed resulget sempiternae Trinitati proxuma.
 Ceu situ praecellit omnes astricos ignes maris
 Stella lati celsiore, sic Maria culmine
 Tollitur supra vna coetus altiore caelitem.)
 Id Pater curans ab orbis dixit vsque exordio:
 Haud decet virum esse solum destitutum compare,
 Huic iuuamen demus aptum, quo labores perferat.
 Quo magis prope ista summo cardini stella adsidet,
 Certius commonstrat illum, sic Deo propinquius
 Quom nihil sit matre, eundem pandit exploratius.
 Huc docet contendere aciem mentis, & subducere
 Nos ab hocce turbulento, quo perimus gurgite,
 Et bonum adfectare summum, propriumque exposcere.
 Quod videtur stella ponti vix loco mouerier,

Addo-

Addocet numquam vagatam lubrica vortigine
 Pectoris, fide tenaci sed steterisse immobilem.
 Porro quod steterista mundi stella parte à dextera,
 Virginem numquam excidisse gratia clamat Dei,
 Et modo adsidere gnati dextrae honore regio.
 Nunc quoque illud differamus, quid sibi adpellatio
 Haec velit stellae marinae, quidve praestet muneris,
 Publicive vsus, benignaeq; adplicemus Virgini.
 Sic cluet nauis magistris, quodque gnari nauitae,
 Quom cita tumultuosa puppe tranant aequoris,
 Hanc solent seruare caeli promicantem in limite,
 Atque ita infidum per aequor rectum iter pertendere:
 Idque agunt magis, volucrum si ratem conlidere
 Asperis turbo minatur fluctuosus cautibus.
 Quippe vbi periclitari sese in vndis sentiunt,
 Atque pessum abire spectant ad facem huius stellulae,
 Sicque saxa caeca vitant, dira vitant funera.
 Tum malus si turbat error noctis vmbri obsitos,
 Nec vident quo rostra vertant, quove cursum dirigat,
 Eripit fraudem viarum, deuiosque corrigit.
 Haec agit stella ergo nautas dux per aequor turbidum,
 Et vagos portum reducit noctis in caligine,
 Tum labantum per procellas corda fulcit languida.
 Denique ereptos profunda seruat è voragine,
 Sicque opus nos destitutos Sanctam in hanc intendere,
 Publicae portum salutis tutum, & aram gratiae.
 Quippe qui iactamur vndis turgidae insolentiae,
 Deijque erramus inter nubila ignorantiae,
 Otioque desidemus, ac veterno perdit.
 Atque adeo vagae perimus mentis inconstantia.
 Quare ad hoc sydus serenum, per fugium diuinitus
 Vnicum cunctis paratum (dico claram Virginem)
 Vndique adspiremus omnes, ni velimus criminum
 Obrui fluctu nefasto, vel dari praeda hostibus.
 Quippe si spectemus illam dira cuncta euadimus.

Nec

Nec secus qui transit huius hanc notet vitae mare,
 Ac solent Phoenices vrsam, quam minorem dicitant,
 Atque Achaeus nundinator Parrasin Callisto.
 Quisquis hanc seruat sagaci perspicax prudentia,
 Neutiquam diram Carybdin incidit superbiae,
 Nec voluptatis profana mergitur voragine,
 Hunc nec excaecant tenebrae luridae ignorantiae,
 Nec furens procacis aestus raptat iracundiae,
 Aut gulae absorbet voracis Scylla vasto gurgite,
 Sed triumphalem refertam mercibus caelestibus,
 Transito mari malorum, & inferis praedonibus
 Victor elusis, locabit sospitem in tuto ratem.
 Ergo Virgo nacta nomen est marini syderis,
 Incolas quod orbis huius turbulenti sospitet,
 Candidaque luce noctem lustrat atri saeculi.
 Quod quidem non desit vnumquam sacrum opus perfungier,
 Sed magis tunc egit istuc, quom iubar de proprio
 Corpore illud fudit alnum, quo venident omnia.
 Quin & hoc insigne nomen ad piaae clementiam
 Virginis potest referri, qua solet solarier
 Qui mari iactantur alto, nempe amariss cladibus.
 Nam solet turbam misellam tristis aegrimoniae
 Obrutam vndis recreare, subleuare lugubres,
 Quos piget peccasse lapsos, iugemuntque amariter.
 Testis est mortalis ille, transfugam qui addixerat
 Se tyranno furui Auerni proprio chirographo,
 Improbae cedens homullus impotens cupidini.
 Is negarat quidquid omnes factum in ipsa credimus,
 Moxque pertaesum nefandi perpetrati criminis
 Virgo ademit impetrata pace ab orci faucibus.
 Quosque habet male adfluentis nauseae molestia,
 (Faedium loquor laborum, & actionum fortium)
 Excitat discussio inerti languidos fastidio.
 Quin potest marina rite stella nuncuparier,
 Quod statum vitae innocentis lapsa numquam perdidit,
 Num-

Numquam ab alto sanctitatis corruit fastigio.
 Nam velut stella illa inhaeret vsque caeli in cardine,
 Nescit occasus ruinam, sic nec vnumquam gratiae
 Lapsa ab arce Diua cessit tincta fluctu criminum.
 Huius instar Iani habebat patris immerfabilis
 Arca, quam nequiuit aequor vanitatum mergere,
 Sed supernatauit vndis omnium cupidinum.
 Quippe virtutum quadrigae, & singulares gratiae,
 Ne profani posset aestu turbulento saeculi
 Obrui, sublimem ad astra subuehebant Virginem.
 Sed caue, sis, parua volgo, caeterisque exilior,
 Quod videtur esse in axe nautica stella insitis,
 Arguas id paruitatem denotare Virginis.
 Quando id est signum quod omneis dignitate transfilit,
 Si Deus paruos repensat ampliori gratia.
 Spiritu, graduque honestat celsiore in aethere.
 Ac licet magni videtur stella ponti paruola,
 Attamen virtute tanta pollet, vt sibi adtrahat
 Ferreique vim rigoris, gemmae & indomabilis.
 Sic pusilla Virgo ferro duriora pectora,
 Atque saxis efficaci surdiora gratia.
 Adlicit, ducitque, ferrum ceu lapis Magneticus.
 Porro quod septeno obitur stella dicta sydere,
 Inclutam caeli coronam totam adesse Virgini
 Indicat, septemque seorsum maximos Archangelos.
 Quin queunt fulua astra septem circum eam cingentia.
 Gratias signare sancti septiformis Spiritus,
 Quis velut Regina seruo sacrosancta comitur.
 Haec queunt septena gaudia indicare identidem,
 Quae sua de prole in istac nacta luce proditur,
 Quaeque nunc in regno olympi gloriosa percipit.
 Et quia ipsa saecularium, nautici instar syderis,
 Neutiquam cor tinxit aestu turbido rerum suum,
 Sed bona aeterna adpetebat fluxa mundi respuens.
 Huic data est suprema sedes in Dei vrbe lucida,
 Quae:

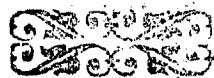
Quae sita in septentrionis fertur esse partibus,
 Et choris saepa vna fulget caelitem conspectior.
 Ac velut stella illa numquam conditur sub aequoris
 Fluctibus, Virgo perenni sic renidet tempore
 Omnibus facem salubrem praefereans mortalibus.
 Hincque vasti spectat orbis nationes subditas,
 Patriamque immunem ab omni monstrat illam turbine,
 Adiuuatque fluctuantibus vitae in huius aequore.
 Sin placet quoque adde distis, scilicet volatilis
 Quod Aquilo descendit istac parte natus ardua,
 Indeque ingruens in orbem furua difflat nubila,
 Alta ponti stagna flabris concutit sonantibus,
 Saepa humo turreis celebris aequat, ac tecta edita,
 Ilices frangit trementeis, dura sternit robora.
 Sic quoque istac Virginali maxumus septemtrio
 Prodit sublimi ab arce, nempe Christus inclutus,
 Qui sua vi dissipauit horridum errorum chaos.
 Saeculaque acri torpida idem classico praekonij
 Excitauit, spiritusque fastuosos perculit,
 Veritati contumaces, ac tyrannos perfidos.
 Ferre fertur sanitatem corporalem Aparthias,
 Qui suo flatu fruuntur, Christus aegris mentibus
 Dat valere, pellit idem corporum contagia.
 Quis queat referre cuncta noster Aquilo, quae gerit
 In modum flatus Borei? quippe & ipse congelat
 Candidas niueis docendo puritatem pectorum.
 Laxam humum restringit idem marcidorum corporum,
 Dum voluptatum coercet improbam lasciuam,
 Atque luxum temperantis lege continentiae.
 Grandinem porro ipse denset, ac trisulca fulmina
 Fabricat, torquetque in orbem, dum minatur trudere
 Carcerem in tetrum rebelleis, in tenebrasque extimas.
 Quin Syris cluere venti nomen huius abditum,
 Atque opertum constat, usque quaque & hocce congruit,
 Quem Deum occultum prophetae, dictitantque absconditum.
 Nam

Nam latet sinu in paterno, & sanctae in aluo Virginis,
 In sacris vatum figuris, in vetustis patribus,
 In necis perpeffione, & inuolucro corporis.
 Hunc prius sponsa euocauit de sua alta regia
 In suum sinum sub horti florulenti nomine,
 Vt latentem exciret eius nobilem fragrantiam.
 Nec modo ipsum adciuit ad se sponsa votis feruidis,
 Et frequenti oratione, verum & eius comparem,
 Humidi sub nomine Austri, nempe sanctum Spiritum.
 Illa sponsa erat Maria, quam videbat Salomon
 Antequam progigneretur spiritu prophético
 Florituram singulari sanctitate praeditam.
 Surge, ait, liquentis aethrae pennipes sator Aquilo,
 Tuque ades mi praepes Auster cum tuo vdo flamine,
 Per meum flate hortum, & eius profluent aromata.
 Atque mox dilectus, inquit, noster horti in proprij
 Commigret saeptum, suorum carpat vt feracibus
 Ramulis pomorum opimum suauem fructum olentium.
 Hic queunt suauis odores inclutae fragrantia
 Virginis signare morum sanctiorum semina,
 Nec minus duplex aroma Virginalis pignoris.
 Quando enim vis sancti in ipsam lapsa caelo est Spiritus,
 Et sibi Virtus paterna fecit ipsi umbraculum,
 Prodit tum flos gemellus ille, odorque amabilis.
 Hocce mortis exoleuit putor execrabilis,
 Nam nouam vitae perennis spem suis cultoribus
 Adtulit, lucisque saeculis pandit usum interminae.

DE STELLAE MATVTINAE NOMINE

sanctae Virgini attributo. Apocly. 2. Qui vicerit,
& custodierit vsque in finem opera mea,
dabo ei stellam Matutinam.

VNC age alterum canamus sydus illu-
strissimum

Post maris stellam coruscantem, quippe &
huius nomina

Adplicant mystae Mariae, & qualita-
tes Virgini.

Id quidem est astrum illud ingens syderum pulcerrimum,
Quod solet Matutae heoo tempore anteuertere,
Luciferque à deferenda luce in orbem dicitur.

Et Venus laeto ore ridens, & Diana phosphoros.

Phosphoros quidem Diana, Luciferque dicitur,
Tethyos quom mane glaucis fluctibus canae enatat,

Ac nouum face antecedit Solis ortum praemia.

Verum vbi crineis in amnem floeos Atlanticum
Abluit Solem secuta, Vesperugo dicitur.

Nam licet Regina non sit antelucanum iubar,

Mane quod se tollit vndis Amphitrites caerulae,

Ac solet rotam ante Solis ire, vel retro insequi,

Sed fidelis Patriarchae Virgo creta semine,

Attamen gaudet vocari nomine huius syderis,

Scilicet conforme clarae quod sit eius indoli.

Nam velut diem recentem laeta Diana inchoat,

Discutitque noctis umbras omnibus denuntians

Iam fores pultare Solis praepetem currum aureas.

Sic Maria illustris orta nuntiabat adfore,

Qui fugata pestilenti pectorum caligine,

Conderet caeleste lumen, aureumque saeculum.

Nec modo huius antecessit principis praesentiam

Auspi-

THEOTOCODIA.

Auspiciens faustum nitorem, sed suo de corpore
Edidit puerpera almo, stella vt auram lucidam.

Nam velut iubar recepat, ac remittit proprium
Stella Solis versa ad orbem, intenta sic soli Deo
Concipit suum Maria, filiumque enititur.

Taliter phoenica castam candidum adspectum ferunt
Obtueri mane Solis, contuendoque omnibus
Igne concepto medullis dulce carmen fundere.

Quin & orbem illustrat amplum moribus caelestibus,
Nam probata vita Diuae (cantat vt sacer chorus)
Saeculis exemplar ardens, atque lux noua exstitit.

Sic suis mortale cunctum conuenustauit genus
Cultibus virtutum honestis, ac lepore florido
Facta forma sanctitatis, atque continentiae.

Quam bene ergo à deferenda luce nomen Lucifer
Additur Diuae, nouenis detulit quae mensibus,
Protulitque lumen orbis, totque praebet munera.

Et licet tali rebellis dictus esset nomine
Angelus, qui praesidebat caeteris sublimior,
Haud tamen seruauit illud umbra factus lurida.

Detulit secum tenebras, non iubar laetabile,
Quod se ab almo fonte lucis, Patre vortit luminum.
Sicque post caliginosus, restititque noctifer.

Quin & alter tale gestat nomen, ille scilicet,
Qui Deum tinxit lauacro sacrosancti fluminis,
Quod tulit luci fidelis vltro testimonium.

Sed magis Virgo beata debet istoc nobile
Possidere nomen, alium quae iubar mundo intulit,
Per quod ipse fulget orbis, templa fulgent caelium.

Huc quoque adde, illustris ortum comparari Virginis
Phosphori nascentis ortu, nascitur quae filia
Gratiae, non irae acerbae, sicut omnes nascimur.

Gignimur tenebricosi luce cassi gratiae,
Sicque nascimur miselli, at ipsa nata vt lucifer,
Nempe tota clara, & omni praedita innocentia.

I 2 Vnde

Vnde & hac de virginali luce dictum credimus
 Cladium viro probato multiformi examine.
 Num suo induces tu heoum sydus orbi tempore?
 Quin videtur comparari posse heoae lampadi,
 Caeteris quod vna claret pulcrius sacris choris,
 Qui tenent sedes supernas, sicut astris lucifer.
 Tum fuit quoque ipsa clarus lucifer, quom filium.
 Edidit clarans prophetas, atque legis abdita
 Sensa promens ante nota nemini mortalium.
 Nam latex tenebricosus est aquai in nubibus
 Aeris, vates canebat, in prophetis scilicet,
 Paginisque abstrusa sacris delitet scientia.
 Stella Matutina Solis deserit numquam rotam,
 Sive surgit, sive pessum it, sic comes superstiti
 Diua Virgo semper haesit, occidentique vnico.
 Quem reuersum mox ad alta consecuta sydera,
 Splendidum Solem aequitatis virginalis stellula
 Subditum mundum incolorat sempiterno lumine.
 Dicitur iubar, nocere ne queant, blanda face
 Temperare Solis ignes, Virgo sic magni Dei
 Mitigat iustum furorem, ne cremet saecula impia.
 Feruidi conflare amoris mutuum conspirium
 Stella fertur Solis index, sic Deo nos copulans
 Virginalis faustiori flamma iungit foedere.
 Quos Deo inuisos reatus noxiorum criminum
 Fecerat, rursus reducit pristinam ad concordiam,
 Inter hos, Deumque ruptam gratiam resarciens.
 Quin velut diem futurum praeuenire noscitur,
 Luciferque nuncupatur stella Solis aemula,
 Sic facem lucet Maria mentis umbris obsitis.
 Lucet ijs tantisper, ortus donicum refulserit
 Solis ardor sempiterni, quo fugata inscitia,
 Criminumque dissipatis ijs diescat nubilis.
 Plura quid referre amici de venusto sydere
 Hoc oportet, quando gigni cuncta rerum interpretes

Hoc

Hocce tradunt lato in orbe, concipique germina?
 Quippe sero & mane nascens rore vitali omnia
 In suo conspergit ortu, sicque conceptus creat.
 Hinc licet plane aestimari, quam Maria polleat.
 Hesperon demum putarim posse Diuam dicier,
 Quod malos respēdet atra nocte mentis obrutos.
 Donum vti vitale possit lucis ollis pandere.
 Quippe Vesperugo lucem prorogare nititur,
 Et vicem conatur eius occidentis reddere,
 Quando Sol caput recondit, lucidum sub aequore.
 Quod quidem facit Maria quando Christus deserit
 Nos misellos, lumen alium nititur protendere,
 Temperatque noctis umbras pectorum nigrantium.
 Area in caeli planetae tres oberrant inuicem
 Proximi, sublimis ardor Solis, & Cyllenius,
 Ignis, & iubar venustum, quod Cytheren dicitant.
 Sol quidem vitae vigorem, spiritumque suggerit,
 Influit nepos Atlantis callidam ad sollertiam,
 Sydus at iucunditatem ferre heoum dicitur,
 Trina porro haec apta, & inter se inuicem connexa sunt,
 Inuicemque adglutinantur, nam queta postulat
 Vita cum lepore laeto prouidam scientiam.
 Atque si horum desit vnum semet amplectentium,
 Vspiam nec possit vllus gentium iam viuere,
 Nec foret vitalis illa vita, si quis viueret.
 Nec parit stella ista tantum alacritatem gentibus,
 Quae suo sub regno habentur, sub suoque horoscopo,
 Sed sereno claritatem fert eisdem lumine.
 Insuper sua efficaci vi sub ima pectora,
 In medullasque vsque labens tactu amoris adfcit,
 Imprimique formae honorem, gratiamque amabilem.
 Sic suos beatiori Virgo luculentia
 Assolet maētare puro comparata Phosphoro,
 Impetrando inluminantis gratiam scientiae.
 Filio coniuncta rerum dat suis caelestium

Notio

Notionem veram amicis, sicut ipsa praedicat,
 Feci ego in caelis perenne lumen exoririer
 Splendidi caeli vocantur hic viri caelestia
 Regna amantes, porro lumen nesciens hebescere,
 Notio ipsa mysticorum sensuum recondita.
 Hanc sophorum turba habere concupibant iugiter,
 Sed Dei favore cassi, & stellulae huius lampade,
 Numquam eam quiuere nisi proprio nanciscier.
 Quin perinde vt stella totam candida inlustrat face
 Caerula sub nocte terram, sic Maria in saeculi
 Istius crassis tenebris lustrat omnem ecclesiam.
 Lustrat inquam perspicacem conferens prudentiam
 Mentibus concretione terrulenta pinguibus,
 Quare alumnam gnaritatis vspiam se nominat.
 Haec simul formositatis fert venustam gratiam,
 Non quidem ipsa corporalem, quam potest nequissima
 Gens habere, sed nitentem puritatem mentium.
 Mentibus contaminatis filij cum numine,
 Eximit concretam in imis pristinae labis notam
 Sensibus, pueros relinquit expiatis sordibus,
 Nam velut stella ipsa fuscae noctis umbras discutit
 Solis ob coniunctionem, sic beata e cordibus
 Vitia pellit foeda nostris iuncta mater filio.
 Haec enim st stella illa Matutina medio in agmine
 Nubium densarum oborta, quae nigram caliginem
 Dissipat saeculi profani, cunctaque obscoena omina.
 Ceu lupi iubar rapaces, atque nocturnae striges
 Antelucanum pauescunt, sic & huius candidae
 Quaelibet pestis perhorret Virginis praesentiam.
 Hanc tremet feralis Orcus, & profunda Tartari
 Regna lucis almae egena, centicepsque bellua,
 Denique & mors expauescit, & tenebrae liuidae.
 Nam iubar percellit ardens integellae Virginis
 Monstra sancto inuisa Patri tortuosa caelitum,
 Nec valet quodcumque tetrum cominus consistere.

Ad

Ad Mariae dulce nomen inuocatum protinus,
 Ceu lupi praedam rapaces quae retentat viscera,
 Derelinquit pertinacum vis proterua Daemonum.
 Quin lues tristis faceffit, aegritudo mentibus
 Anxijs excedit omnis, membra languor deserit,
 Ceu tholis frequens tabella fixa sacris indicat.
 Hanc amor, leposque semper, atque mitis suauitas,
 Gratiae sequuntur omnes, & venustas aurea,
 Atque honos comes pudoris, & decens pudor simul.
 Qua beatum cumque gressum fert, virescunt omnia;
 Hic rosae rubent amoenae, candicant hic lilia:
 Hic croci color renidet, & nitens violae coma.
 Quin suo dulci lepore mitigat tigris citas,
 Mitigat saeuum leonum semen, & pardos truces,
 Et magis si quid creatur efferum terra, aut mari.
 Porro quod iucunditatem perpetem vitae adferat,
 Innuat dum dicit ipsa, sum David stirps, & genus,
 Splendidaque luce vibrans stella matutina sum.
 Proinde qui siticulosus, maceratusque acribus
 Aestibus commigret ad me, captet vndas lympidas,
 Flumen & vitae beatae iuge gratis hauriat.
 Quin suos accersit ad se, seque adire prouocat:
 Vos me, ait, vos quaeso adite, conuolate ad me vndique,
 Ac meorum fructu opimo vos replete germinum.
 Sed modum dic stella sancta, quo te adisse quibimus,
 Te frui, tuoque fructu, nempe si persoluere
 Sedulo laudum sacrarum munia accurabimus.
 Nam solet laeti leporis impetrare gratiam
 Nemini, laudare magnum qui Deum neglexerit,
 Proinde grato quisque promat corde laudes numini.
 Id docet nos per figuram quando tympanistria
 Tympano capto Maria subrutis Aegyptijs,
 Dulcibus modis Tonantis concelebrauit manum.
 Quin docet per se beata, quando dulce canticum
 Diua prompsit ore sacro maxumas summo Patri

Gra-

Gratias agens quod ipsam tot bonis ornauerit.
 Nam velut stella ipsa matutina syluestreis aues
 Excitat mane ad canendum, sic Maria ad carmina
 Sancta praecentrix Deum nos prouocat sonantia.
 Denique ignem sancti amoris adflat in praecordia,
 Flammula sacri caloris segniter torpentium
 Mentium ciet vigorem Regis alti pronuba.
 Quippe quoddam suaue philtro fundit in se amantium
 Cordibus, suum quod illos dulcem amare filium
 Prolicet noua repletos suauitatis gratia.
 Hinc sui sese fidelis voce sacra interpretis
 Vspiam dilectionis pulchrae alumnam nuncupat,
 Se benignam sacri amoris nuncupat materculam.
 Hoc tamen conferre nulli Diua munus adsolet,
 Illices vincat valenter ni prius cupidines,
 Sicut ipsa cuncta vitia fortiter pessum dedit.
 Ergo sanctae si velimus esse cordi Virgini,
 Gratiamque tantam apisci, prauitatem vincere
 Gnauiter curemus omnem; nam secus nequibimus.
 Nam velut contriuit ipsa, contuditque anguis caput
 Inferi, non illi amicus quispiam pote effici,
 Ni prius supplantet artes perduellis callidi.
 In sacris ita inuenitur exarata paginis,
 Fulgor vt meridianus vespere exsurgat tibi,
 Teque vbi absumptum putaris, exoriere, vt lucifer.
 Quin tuum pectus valenti fulcies fiducia
 Spe data, defossus alta sic humo condormies,
 Vsque securus quiesces, nemo te exturbauerit.
 Hanc lubens stellam venustam strenuis victoribus,
 Vicerint qui saeculum, & eius illecebras sordidas,
 Syderum Rex pollicetur sempiternus tradere.
 Si quis (inquit) iussa nostra sedulo obseruauerit,
 Impyque vim proteruam saeculi peruicerit,
 Huic dabo volens heoam stellam habere propriam.
 Hunc mihi largire quaeso Christe Regum maxime

Pal-

Palmae honorē, victor hostes nō quidē quod fregerim,
 Sed quod istoc fretus astro posse sperem frangere.
 Nulla vis tenebricosa praenualere quiverit
 Rex mihi, inuictus sed omne robur aduersarium
 Fregero, modo assit ardor virginalis syderis.
 Verūm omisso Solis acris luculento Prodromo,
 Ad nouam facem canendam transuolemus ocyus,
 Quae Magos ad Regis alti duxit incunabula.
 Quando trux natum cruento deuorasse gutture
 Masculum draco adpetiuit, quem puerpera edidit,
 Sole amicta, sed Magorum elusus arte excanduit.

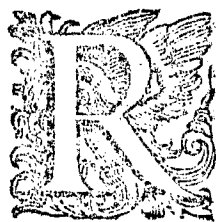
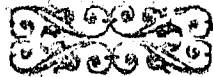

K DE

DE STELLAE REGIAE NOMINE SAN-

ctae Virgini attributo, nempe eius, quae magis mirabiliter in ortu Christi apparuit.

Matth. 2: Vidimus enim stellam eius in Oriente.

EST ATque stellam comantem, quae Magis apparuit,
Atque eos duxit corusco crine ad incubula
Maximi Regum, canamus tertio demum loco.

Nam perinde & ista signat gloriosae Virginis
Indolem, pingitque mores, ac supra dictae duae,
Quamquam eam non aequè eisdem lineis quaeque exprimat.
Id genus faces fuerunt vel nocem portendere,
Vel grauis Regum ruinas, versionesque urbium,
Nam rubent lugubre, & irae semper edunt omina.
Stella vero Regis ortum nostra quom denuntiat,
Vindicis nostrae salutis, atque pacis auspiciis,
Caeteris stellarum inardet milibus serenius.
Huic Leonis corque cedit, & Iouis nutricula,
Cedit Arcturus, nec ausit Virginis spica aureae
Huic suos conferre crinis, ludicrumve Mercuri.
Nam suum Sole explicante fulgur astra caetera
Propriam lucem recondunt, delitescunt illico,
Obruta immenso fluente exhuberantis luminis.
At nihil nouae ardor huius obstupet stellae obsitus,
Nil hebescit luminaris principis praesentia;
Sed simul cum Sole oborto Rege fulget syderum.
Idque dat cognosse magnae Virginis praestantiam,
Quae licet conlata Soli, nempe Regi filio,
Parua sit, cum Sole lucet conditore syderum.

Quippe

Quippe quom cuncta astra Diuum Solis ad veri iubar
Ora pallent, matris almae nil nitore derogat,
Ut pateat Virgo quantum distet ista à caeteris.
Id simul carae Parenti singulare contulit
Munus, ut notescat altae prolis excellentia
In suae matris decorae praenitenti gloria.
Ergo nil perpeffa damni, nil diei lumine
Stella laesa, bina curat, nempe matris inclytae,
Et simul gnati eminentem dignitatem pandere.
Proinde quisque rite posset syderi isti imponere
A die nomen Diurno, quod die per aetheris
Permearet alta Solis nil hebescens lumine.
Haud secus Reginae honorem monstrat admirabilem,
Quod Magis crinita stella visa, deinde euauit,
Mox recandens duxit illos Regis ad praesepium,
Rex enim noster benignus non in ampla nascitur
Regia, thorove eburno, verum ut orbis hospitem,
Publico profudit illum Virgo diuersorio.
Quatuor stella ergo miris hisce rebus innuit,
Quatuor quoque esse in alma mira facta Virgine,
Ipsius quibus notare quimus eminentiam.
Unum erat, quod integella, neminique cognita,
Dum viri contactum abhorret, dumque contubernium,
Vnicam signata summi concipit prolem Dei.
Alterum, defectione quod sine illum detulit,
Integer concreuit aluo, & absolutus omnibus
Partibus suis eodem temporis vestigio.
Tertium, quod virginali non aperto operculo,
Nil nota laesa pudoris pristini foetum edidit,
Ceu solet crocum rubentem terra verna enitier.
Quartum erat, quod educavit lacte presso ex hubere
Proprio neglecta ab aereo lege naturae insita,
Filiy rigans labella virginali nectare.
Haec quaterna mira vatum praecinebant buccinae,
Virginem qui floruerunt multis ante saeculis.

K 2 Nam

Nam Deus suis prophetis sensa pandit abdita.
 Proinde primus inter hosce, & omnibus celebrior.
 Ecce, ait, concipiet alma Virgo foetum floridum,
 Efferet quem pura in oras luminis puerpera,
 Patriaque adpellitabit voce natum Emmanuel:
 But pro rescetur infans, atque mellis nectare.
 Quo bonum adprobare norit, & malum refellere.
 At novum, secundus inquit, magnus in terra Deus
 Omen edet, vniuersisque insuetum saeculis.
 Nam virum sinu puella continebit caelibe.
 Tertius vero propheta, dedicata haec principi
 Porta, ait, nulli patebit, nec vir illam gressibus
 Polluet, Deus per illam transit quippe Israel.
 Quod si aues teste adprobari quartum adhuc miraculum,
 Ne pigescat lectitasse nuptiale canticum,
 Illiusque facti habebis grande testimonium.
 Quippe ibi sibi obtigisse inducitur praegestiens
 Turba patrum Christum amictum carne nostra visere,
 Et sacris pendentem ab eius matris almae mammulis.
 Quis mihi, quis, inquit illa dulci amore percita,
 Det meum fratrem inuenire copiam sine arbitris
 Te foris fugentem honestae casta matris hubera?
 Te profecto sic repertum limen extra patrium
 Millies dissuauiarer, oscularer millies
 Tam diu desyderatum, meque nemo sperneret.
 Sed caue mireris illud, putidumve existumes,
 Quod ferat Christum esse fratrem, quodque germanum suum,
 Quippe iure humanitatis id decus sibi adrogat.
 Quatenus Deus supremus Christus est noster sator,
 Omniumque, quae videntur, quaeque se abdunt aethere,
 Quatenus de stirpe nostra, noster est frater simul.
 At quia haec inusitata, perque mira postmodum
 Euenirent, ante mirae quatuor praecesserant
 Haec figurae, vera ut isthaec saecula credant postera.
 Nam rubus primum indicabat, quem propheta legifer
 Viderat

Viderat flagrare flamma, nec tamen comburier,
 Sed manere intactum ut ante frondibus virentibus.
 Is rubus flagrans, nec acre siniens incendium
 Plenus igne dat virentem Virginem complerier,
 Prole diuina, pudoris nec pati dispendium.
 Nam velut nil lactum adurit flammeus vapor rubum,
 Sed magis collustrat illum, sic Deus matris suae
 Pullulans nil de colorat, sed magis auget gloriam.
 Nec suapte id nata virgo est, ut rubus de semine
 Nata nostro, at singulari ut stella facta gratia,
 Quae suum nil laesa pulcrum concipit radium, ac parit.
 Concipit suum nitorem stella de Sole integra,
 Parturitque intacta eundem, sic suum de Spiritu
 Concipit signata sancto Virgo, & edit filium.
 Haud enim decebat illum, qui salutis munera
 Venerat deferre in orbem, dignitatem perdere
 Inclytae matris, sed illam clariorem reddere.
 At secundo sicca virga congruit miraculo,
 Quae ratam ut creationem comprobaret Praesulis,
 Et tumultum murmurantis agminis compesceret.
 Temporis puncto euirescens, atque eodem momine
 Fronduit, floresque fudit, atque fructus huberes:
 Sicque turbae contumacis fregit insolentiam.
 Tale opus typum gerebat sospitalis Virginis,
 Quae statim, ut Deo adqueiuit, atque consensum dedit,
 Illico est foecunda facta, & prolis aucta munere.
 Nam velut recisa virga stirpe nullo caespitis
 Vidi vigore fota derepente protulit
 Frondium laetos corymbos, gemmulasque floreas.
 Inque foetus nocte eadem largiter sese induit,
 Sic sine villo humore foeta seminali extrario
 Detulit Virgo absolutum partum ab ipso exordio.
 Haud enim concepit illum, caeterae ut vulgo solent,
 Quae suos successionem temporis formant satus,
 Sed simul concreuit aluo totus vno tempore.

Conti-

Continent informe pondus, atque crudas offulas
 Caeterae primum carenteis sensibus vitalibus,
 Moxque eas maturat aetas, perficitque debita.
 Sed simul Verbi subiuit numen aluum Virginis,
 Omnibus concreuit auctum partibus corpusculum,
 Atque vir perfectus idem, floruitque idem Deus.
 Verum opus nulli id videri debet admirabile,
 Quando qui nunc vëtre alescit nō homo est tantūmodo,
 Sed Deus, Deique proles, conditorque syderum.
 Quare & hoc non quiuit illa, virga vti de semine
 Nata nostro, verum vt alto stella facta munere,
 Quae suum iubar propagat totum eodem tempore.
 Virga erat, terrae colebat qua solum inum corpore,
 Stella vero vt eminenti caelicultrix pectore.
 Virga erat, qua florulentum protulit corpus sui
 Vnici, sed stella fulgens qua nitorem splendidae
 Edidit diuinitatis, virga qua fructum adtulit
 Caelitum, sed stella radijs qua rigat terrae infima.
 Nunc age ad typum feramur tertij miraculi
 Explicandum rite in actis exaratum iudicium
 Israel sub fortis albo Gedeonis vellere.
 Vellus id primum madescit rore lapsō ex aethere,
 Postmodum expressum repleuit concavū conchae sinū,
 Idque erat suae adserendae gentis omen maximum.
 Nam bonus scitatur Heros num parente è caelibe
 Concipi summus creator vnicum natum velit,
 Ut suos emancipatos morti, & orco exsolueret.
 Quippe si signum dedisset tale, tum confideret
 Se quoque infestas potesse copias euincere,
 Quae sibi imperant tributum turpe, & angunt duriter.
 Ergo ponit in patenti nocte vellus area,
 Et rogat madescat illud rore caeli gemmeo,
 Terra vero postea circum vellus omnis areat.
 Qui statim petita adeptus dux sacer, Deo auspice,
 Ipse cum paucis suorum castra rumpit extera,

Et

Et refert clarum trophaeum liberatis ciuibus.
 Vellus illud rorulentum praeferebat Virginem,
 Non quidem complendam aquoso rore, sed magni Dei
 Prole sancta, cuius exstat ros figura mysticus.
 Porro victor exstat instar Patris almi filij,
 Is nigranti extendit album nocte vellus area
 Rore caelesti imbuendum, quom Mariam Virginem
 Nulla in orbe fruge laeto, saeculo ignorantiae
 Obsito squallore tetro, praeparauit gratiae,
 Vt sinu Regem supremum candido capefferet.
 Ac sagum Duci beato regium de vellere
 Propriae carnis pudicae dia Virgo intexeret,
 Quo potens mortem cruentam, tartarumq; excinderet.
 Quin & hoc signo petendo quaeritat fortissimus
 Israel ductor, queat ne victimam talem dari,
 Cuncta quae peccata tollat expiando saeculo.
 Cuius umbram iam tenebant immolatum iugiter
 Agnulum purum sub amplo foederis tentorio:
 Quippe vellus tegmen agni pacis exstat hostiae.
 Tum vetus deposcit omen denuo sancirier,
 Cuius olim ope emigrasse finibus Canopicis,
 Sospites, ducente Mose, nouerat patres suos.
 Nempe cum cruore caesi per domos agni hornuli
 Postibus cunctis inunctis, & superno limine,
 Horridam euasere cladem perditoris Angeli.
 Hic enim mactatus agnus innocens, atque integer
 Illius typum gerebat, qui sacrae adfixus cruci
 Diluit peccata mundi purpuranti sanguine.
 Hoc item psaltes propheta rorulenti velleris
 Non modo inspicit reductum lympida mysterium
 Mente, sed pulsū celebrat blandulae testudinis.
 Ecce, ait, descendet altis Rex olympi sedibus
 Imbris in morem cadentis lanam in albi velleris,
 Et feret pacem perennem saeculis sequentibus.
 Ergo in hoc vellus, manente mole terrae squalida,

Aethe.

*Aetheris manavit arce roris humor deflui,
 Unda quom diuinitatis lapsa solum in Virginem st.
 Nec rearis otiosum, nec vacans mysterio,
 Dux quod idem expresse vellus rore plenum scribitur,
 Atque ventrem impleffe presso rore conchae concaui.
 Quippe & hic pingebat instar Patris aeterni Dei,
 Qui sua producta ab aluo Virginis prole vnica,
 Gratia compleuit orbem terrae, & oras aetheris.
 Ac velut permansit illud vellus integerrimum
 Post aquai expressionem, sic & haec puerpera
 Pignoris post partionem mansitauit integra.
 Mansit at virgo Maria filium dum concipit,
 Mansit at dum gestat aluo, nec pudoris candidum
 Dum sinus deponit almo, cassa florem perdidit.
 Sed nec hoc est compotita, immune quod vellus foret
 Passionis, verum vt astrum singulari munere
 Praeditum, quod omnis expers laesionis fulgurat.
 Caeterum quod educarit Virgo lacte proprio
 Ipsa foetum sospitalem, petra monstrat mystica
 Quae dedit percussa virga fontem aquai lympidum.
 Quippe quom gens Israelis per loca errans auia
 In Deum commurmuraret, quod siti tabesceret,
 Feruido sub axe tosta Solis acris ignibus;
 Inclyti iussu Tonantis asperam crepidinem
 Praesul icit rupis altae, puraque inde profilit
 Vnda abunde, qua refecta st omnis illa concio.
 Haec silex erat Maria virgo, de qua praescius
 Incinit propheta, Regum maxume agnum mittito
 De petra deserti ad altum filiae montem Syon.
 Haec enim qua virga segnis gignere, & lactescere,
 Qualis & natura rupis, fertilis gignit tamen,
 Atque lacte abundat albo, petra fonte vt huberi.
 Inde plures recreantur, qui prius cupidine,
 Et siti rerum aestuabant torrida terrestrium,
 Qui nihil iam fluxum habere, nil caducum gestiunt.*

Sed

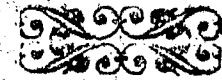
*Sed nec id puella quiuuit, vt silex de semine
 Nata nostro, at singulari vt stella facta gratia,
 Quae sui actutum nitoris fundit auram splendidam.
 Quam bene ergo comparatur Virgo stellae lucidae,
 Quae suo admiranda in ortu nascitur, quam tot modis
 Mira facta praefigurant, totque sacra aenigmata.
 Scilicet rubus rubenti non peresa incendio,
 Praesulisque virga sicco pullulascens cortice,
 Roscidum Ducisque vellus, petra fontemque egerens.
 Hic item breui explicandum stella cur haec regia
 Dicitur, regaleque astrum, regium quod scilicet
 Denotet genus puellae, augustioremque indolem.
 Haec enim de praepotentum stirpe Regum profata
 Se sua pro stirpe honeste rexit, ac regaliter
 Regium stemma vsque adaugens moribus regalibus.
 Quin velut stella illa Reges duxit ad Christum magos,
 Moxque eos rursus reduxit sospites in patriam
 Praeuio fulgore pandens rectum iter per denia.
 Sic parens benigna recta dirigit per saeculi
 Istius Syrteis profundas nationes gentium
 Ad suum gnatum, atque caelum veritatis lumine.
 Quod si ais Diuam vocari posse sydus regium
 Illius propter fauorem, quo fauet mortalibus,
 Hoc item sensu probando posse dici existimo.
 Nam velut fax illa terris adpropinquabat magis
 Caeteris stellis, ita alma caeteris propensior
 Diuum adest Regina nobis, fertque opem lubentius.
 Quin & hoc videtur astro comparanda Regio,
 Quod magis profana ad urbem proxume aduentantibus,
 Quae sui madere auebat caede gnati, se abdidit.
 Quod facit beata tale semper auorsans genus:
 Nam fugit perosa saeuos, qui cruento pectore
 Innocentem persequuntur perduelles filium.
 Haud enim tales merentur experiri gratiam,
 Virginisque opem benignae, qui maligne laedere*

L Caete.

Caeteros auent, sed omni se exhibet genti piae.
 Quin potest sydus diurnum Virgini conferrier,
 Quod suum parumper ignem condidit, sed postmodum
 Extulit Magis, vt ipsum impensius perquirerent.
 Sic quoque ista virginalis stella saepe subtrahit
 Se suis caris, vt ipsam concupiscant acrius,
 Postmodum se vero pandit mira portans gaudia.
 Quippe si exsultare solum tres viros praeludium
 Illius fecit reductum, quid putandum quom suis
 Laeta se Regina promet comptibus caelestibus.
 Et quidem se pandit istac saepe vita in labili,
 Haud tamen contingi aperto fas beatam lumine,
 Verum vbi huius inuolucrum corporis reliquerint.
 Tum suis tandem videndam se exhibebit clarius,
 Quam videre gestiebant, omnibusque gaudijs
 Delibutos ponet illos sempiterna in gloria.

DE NIVIS NOMINE SANCTAE VIR-
 gini attributo. Iob 37. Magna & inscrutabilia
 facit Deus, qui praecipit Niui, vt descen-
 dat super terram, &c.

MAGNA pars, quae Diua gestat, nomi-
 num celebrium,
 Non modo eius dignitatem, sanctitatē-
 que indicat,
 Sed docet quoque eius vsum, commodū-
 que maximum.

Quale Sol, & Noctiluca, clarum & Aurorae iubar,
 Terra, caelum, stella ponti, lux, & hortus floridus.
 Et leuis nubes, & altus mons, & arbor fertilis.
 Scala caeli, stella heoa, margarita candida,
 Iesse radix, & columna, & arca sancti foederis,
 Ciuitas Dei supremi, Solis alta Regia.
 Floridum Sponsi cubile, dulce Verbi vmbra culum,
 Et Dei templum serenum, & vrna manna continens,
 Hortulus nulli reclusus, daedala Iris gloriae.
 Roscidum vellus, rubusque concremari nescius,
 Igneus currus, perennis fons, & ara gratiae,
 Planta cedri, & vitis alma, balsamique arbuscula.
 Palma fortis, inque campis pulcra oliua consita,
 Planta vitae, myrra odora, fructuosa amygdala,
 Laeta myrtus, & pusilla nardus, arbor punica.
 Galbanus, pinus, salixque, ficus, atque cinnamum,
 Floridum pratum, propago sacra vernans iugiter,
 Flosculus croci rubentis, liliū conuallium,
 Et rosa inter delicata nata sentis hispida,
 Sola phoenix, quaeque pollet aquila acuto lumine,
 Gnaua apis, pudica turtur, & columba candida.
 Nauis ad portum salutis conuehens erraticos,

Pulpitum Dei coruscum, ferculumque eburneum
 Lectulus Sponsi superni mille vernans floribus.
 Iudicis summi tribunal, purpuransque taenia,
 Germinansque solitudo singulare lilium,
 Floridumque ver, eburna turris, altare aureum.
 Porta lucis, porta caeli, porta sanctuarij,
 Fons oliui iuge manans, atque vas electrinum
 Calculus candens, liberque clausus, aula regia,
 Gemmeum sertum, corona regia, manna absconditum,
 Et patens caeli fenestra, planta vitae perpetis,
 Atrium sublime, amicta Sole mulier igneo.
 Sardonyx, ardens topazus, & rubens carbunculus,
 Fulua iaspis, & smaragdi gemma veris aemula,
 Et Ducis scutum potentis belli inexpugnabile.
 Regium sceptrum, corusca lampas, hiber horreum.
 Quis queat referre cuncta nomina huius Virginis,
 Quae decus patescit eius, quaeque praestat munera?
 Ergo iure inuitat omnis, prolicetque comiter,
 Ut suum fructum capessant, sentiantque gratiam,
 Taliterque adfatur ore quemque mater melleo,
 Gnara opum quantum ipsa condit, quid potis largirier.
 Sum Parens dilectionis, atque amoris candidi,
 Sum spei, sum celsi honoris, sumque veri culminis.
 Gratia omnis veritatis, atque rectae semitae
 Haeret in me, spesque vitae, spesque virtutis sacrae,
 Quae meis volente nato dona amicis largior.
 Precinde qui me cumque amatis, conuolate ad me vndique,
 Vndique ad me conuolate, de meisque inanias
 Adfatim replete vestras quisque partionibus.
 Nam meus dulcore vincit suaue nectar spiritus,
 Ante mel mea it, fauumque sempiterna haereditas,
 Quin meum manet per omne memoriale saeculum.
 Qui comest me adhuc fame sitit, qui bibit sitit magis,
 As magis, qui in me laborat, in scelus prolabitur.
 Haud potest, qui me celebrat, vitam habebit perpetem.

Hinc

Hinc licet niuis notari cur adoptant Virgini
 Nomen, ut nimirum honestas, dignitasque inclareat
 Illius, quantumque rebus consulit nostris pia.
 Quippe quod candore pollet, algidoque frigore
 Nix, dat hanc fuisse summa puritate praeditam,
 Et simul turpi calori non fuisse obnoxiam.
 Nec modo ipsa algore sacro compta caelebs perstitit,
 Verum & omnis sese amanteis, & colenteis sedulo
 Efficit poltere tali dote castimoniae.
 In suis lenit furorem tristis iracundiae
 Seruolis, domatque tetrum fomitem lubricum,
 Dico opum, ventrisque turpis, atque honoris labilis.
 Quin potest contractiorem delicare spiritum
 Virginis rigor niualis, quae genetricem Dei
 Neutiquam se nominabat, sed ministram paruolam.
 Nix item candore nostra quod retundat lumina,
 Virginem compescuisse dat iecur procacium,
 Ne quiter ne sese amarent, neu cupirent improbe.
 Porro quod sacul liquatur, quodque tabescat cito,
 Hanc eandem adfectione dat pia resoluer,
 Quando conflictamur artis, angimur ve incommodis.
 Tum solet benigna nostris subuenire angustijs,
 Cladiumque acerba lenit, sicuti mandat Deus,
 Scilicet maturet opportuna adesse egentibus,
 Multa, ait, parat stupenda, & ardua indagarier
 Inclyti virtus Tonantis, qui niui albae praecipit,
 Ut super descendat amplam terram ab oris aetheris.
 Hic niuis sub voce Diuam tu Mariam intellige
 Mystico de more nostro, porro terrae nomine,
 Terrea compage cretum saeculum nostrum adcipe.
 Sic Deus proles beatas Virginis matri suae
 Imperat nobis adesse, sospitareque anxios,
 Quippe qui volt aduocatam nostram, & esse praesidem.
 Cane quod perstringat aciem, quod queat vix perspicere
 Nix nitorem ob candicantem, signat almae Virginis
 Gloriam

Gloriam vix comprehendi, vixque posse percipi.
 Si ferunt fulsisse tantum donicum nobiscum erat,
 Vix ut illam posset vlla contueri pupula,
 Quid putandum sempiterna nunc locatam in gloria?
 Proditur venisse ad ipsam patricium Minervium,
 Pauli alumnum, ac viso honestae Virginis miraculo,
 Conspicari luculentum clamitasse instar Dei.
 Ac professum tantum honoris illam ab ore emittere,
 Quod nisi exploratum haberet de fide sui vnici,
 Credidisset esse numen vniuersis praesidens.
 Istius sagaci honorem mente conspicabilis
 Viderat niuis Sacerdos filij cognominis
 Ante multis quam vigeret fusa in orbem saeculis.
 Ergo vates virginali praecinit sic de niue.
 Gloriam candoris eius visus admirabitur,
 Crebritatem ninguidi imbris cor stupescet intuens.
 Queis quidem verbis retexit quam fiet spectabili
 Virgo compta puritate, quamque sit largiflua
 Gratijs impertiundis in genus mortaliū.
 Quod niuis natura in altis, & locis sublimibus
 Gignitur minuta, signat Virginem esse humillum
 Mente, quamuis constet ortam regio de sanguine.
 Decidens candor niualis integit prata herbida,
 Et satorum laeta culta, tum pruina tegmine
 Tali operta non perurit, nec Boreas depascitur.
 Sic fauor sponsae decens, atque suffragatio,
 Ne Dei nos perdat ira facta nostra ob impia,
 Protegit nos à periculis cladum ingruentium.
 Ninguis ex longo incubatu terra pinguescit macra,
 Et solum fit laetum, & huber, sic seges terrestrium
 Mentium de virginali exhuberant consortio.
 Quod Noti spirante flatu liquitur nix algida,
 Atque humum foecundat vdam, dicitur almi Spiritus
 Diuam amore adflatam opimis nos beare dotibus.
 Sed cedo alias qualitates Musa comparabiles,

Quas

Quas Hera cum nostra habere nix aquosa creditur,
 Hincque capta occasiones consuendi carminis.
 Nix deorsum lapsa ab alto veste sordeis candida
 Occulit, fimetaque atra, Diua nostra turpia:
 Probra mater velat excusando, ne compareant.
 Iam suae candore fonteis vestit innocentiae.
 Haud enim patrocinando nos tegit tantummodo,
 Sed suorum ditat addens de bonorum scrinijs.
 Tangit id propheta in hymnis inquiens, Lauda tuum
 O Syon Deum, niuem qui dat velut lanam tibi,
 Scilicet Diuam nitentem pro tuo velamine.
 Nec quid insuetum videri debet, aut cuiquam nouum,
 Copijs vestire nudos posse mortales suis,
 Quae Deum immortalem amictu de suo magnū induit.
 Hocce amictu vidit olim tectum eum vates sacer,
 Ipse ait, sator resedit temporum. Diespiter,
 Illiusque laena candens tamquam erat nix albida.
 Nix quieto lapsu ab alto se profundit aere,
 Et niuale ponit aequor, sic benigna aequaliter
 Exhibet se virgo iustis, exhibetque noxijs.
 De niue eductum liquorem vim ferunt compefcere
 Aluum habere dissolutam, lubricosque identidem
 Alma stipat, atque luxu nequiore perditos.
 Molliori aestate pendent poma quot rubentia
 De suis ramis, seueros, tot facitque sobrios,
 Antea qui disfluebant turpiter lasciuia.
 Nix feris inuisa, prodit quod pedum vestigia,
 Obteguitque pastiones, sic latebras daemonum,
 Machinasque Virgo pandit, eripitque pabula.
 Quod sua nix laxitate non secus quam spongia
 Huberem rorem capessit, signat almam Virginem:
 Et Dei sitisse dona, & dona adeptam plurima.
 Nix petit sublimiora montium cacumina:
 Saepias, sic Diua menteis arduas conuifere
 Adsolet, loquor, solutas terreis contagibus.

Can-

Candidasque has usque reddit impetrando Spiritus
 Gratiam sancti, niuis quam cana signat claritas,
 Sicut ipsa dixit olim Romulae urbis Praesuli.
 Namque quom sibi Aesquilino colle vellet extruere,
 Sivio flagrante templum, ningue fusa desuper,
 Quae locum tantum occuparet erigendi culminis,
 Te tua, inquit, gnaua virtus usque eò laudabilem
 Ponit, vt confiat orsum tale primum, te auspice,
 Tale opus, nemo quod ausus sit prius molirier.
 Hic mihi templum exstruendum mando vbi nix mystica
 Decidit, locumque totum texit albo vellera,
 Quae quidem candore donum signat almi Spiritus.
 Hinc reor sanxisse patres hunc diem obseruabilem,
 Atque festum vbi que habendum, quo die miraculum
 Tale factum, ad finis almae nix quod exstet Virginis.
 Quippe fiunt continenter mira in orbe plurima
 Virginis virtute sanctae, non celebrantur tamen
 Feria peculiari rite, vt istuc adsolet.
 Sic quotannis censuere publica lucem vice
 Hanc haberi sacram vbi que nedum ob id miraculum,
 Verum ob id quod comparatur nix nitenti Virgini.
 Quo niuis demum adplicemus lubricum, ni laudibus
 Ipsius, queis quisque quantum se tenere eam putat,
 Labitur tantum, nec vlla laude quit comprehendier.
 Aeque vti nitaris vdam si manu muraculam,
 Aut tenere anguilla in arta, quanto enim illam fortius
 Postules pressare, tanto elabitur velocius.
 Quanto enim quis plura dicit, plura restant dicier,
 Fine nulla terminantur illius praeconia
 Quamlibet cunctis vbi que praedicetur saeculis.
 Hi cluent thesauri opimi, quos Deus Iob arguens
 Adserit numquam artigisse mentis acri indagine,
 Num ne, ait, niuis fauissas tu subisti candidae?
 Hinc licebit usque sumat quisque quantum optauerit,
 Haud tamen vastum profundum explere tale quiverit,
 Quin supersint plura sumptis, atque maiora indies.

DE

DE PARADISI TERRESTRIS NOMINE sanctae Virgini attributo. Gen. 2. Plantauerat autem Dominus Deus paradysum voluptatis à principio, &c.

PEM quoque adferebat huius sospitalis
 Virginis,
 Quod Deus Solis sub ortum seuerat pomarium
 Omnibus vitam refertum commodis beatibus.

Hocce enim horti virginalis cum suis virtutibus,
 Quae notantur rebus illis, queis refertum erat nemus,
 Mysticum exemplare quoddam proditum st diuinitus.
 Proditum, vt speraret orbis quod figurae notio
 Praenotabat illa posse tandem apisci, scilicet
 Virginem tot compositam munerum adfluentia.
 Tradit id scriptor vetustus exstitisse exordio
 Conditum mundi, prius quam summa rerum existeret,
 Ante quam depacta moles terre foret soli.
 Quin situ excessisse fertur montium cacumina
 Omnium, quo nulla posset nubilorum densitas,
 Non vapos terrae, nec atrae vis procellae attingere.
 Vnde quando dirus imber obruisse traditur
 Omnia, vt scelus nefandum plecteret mortalium,
 Usque eò non pertigisse pontus ingens creditur.
 Hic nihil stringit vetustas, nil vietum, aut marcidum
 Visitur, pulcra vigescunt sed inuentute omnia,
 Quidquid intra tale saeptum floret aeuo perpeti.
 Cultaque annem temperasse laeta arnoenum proditur,
 Qui refusus in sonantis quatuor mox vortices,
 Irrigaret vniuersae terga terrae squallida.
 At nemus perflabat aura lenibus Fauonij

M Flo-

Floridum flabris tepentis haud parum iucundior,
 Et fruteta pulcra miti recreabat flamine.
 Herbidis comis virebat suaue terra olentibus,
 Floribus passim micabat discolori in gramine,
 Atq; frugū hubertim alebat quidquid vsquā prouenit.
 Hic decus magnum enitebat arborum felicium
 Aureis onusta pomis mitis arbos confita,
 E quibus, si quis comesset, esset expers funeris,
 Vnde de re adpellitatur congruo cognomine,
 Quod suo de fructu edentum prorogare nouerit
 Spiritum, Vitalis arbos, planta vitae perpetis.
 Huc quoque accēdebat arbos nobilis scientiae
 Dicta, quod coorta ibidem mentibus dementiam
 Demeret, scitaque fruge perspicacēs redderet.
 Huc Deus sollerte cura quem luto compactili
 Finxerat, nouum colonum duxit, vt laetabilem
 Possideret hortum, & illum cultiorem redderet.
 Tot bonis pollens heois partibus seorsum situm
 Huber alnum erat Mariae forma solitariae
 Omnium ditis bonorum luculentis gratijs.
 Quod manu Dei, quod esset consitum sollertia,
 Suggestebat singulari florituram gloria
 Virginem, nec comparandam caeteris mortalibus.
 Quod foret situm sub ortum Solis, ingerit nouum
 Virgine alma Solem oriri, qui fugata inscitiae
 Nocte, caecis dulce lumen mentibus praepanderet.
 Quod foret porro ante rerum conditum natalia,
 Innuit fuisse mente destinatum in numinis,
 Virginem vt talem crearet primo ab aeni exordio.
 Necdum, ait, vorago abyssi facta erat, nec fontium
 Eruperat latex perennis, nec cacumen montium
 Arduum stabat sub astra, quando ego prognata sum.
 Quod nec id turbo proteruus, nec vapos perstringeret,
 Virginem exsortem futuram terreis adfectibus,
 Motibusque turbulentis exprimit cupidinum.

Quippe

Quippe erat praecclarus ille, quem beata Ternio
 Cluserat sera perenni, saepseratque gnauiter,
 Hortulus, ne posset ipsum pestis vlla inuadere.
 Hunc patris summi potestas contra iniqui daemonis
 Munijt vim, contra & astus callidos sollertia
 Filij, contra malitiam Spiritus benignitas.
 Nempe ea decebat illam, cui Deus concredere
 Vnicum suum volebat, sanctitate excellere,
 Qua sub ipso nulla maior quit Deo inuenirier.
 Quod situ nil hic fatiscit, nil putri corrumpitur
 Tabe victum, signat alma nil fuisse in Virgine
 Obsoletum, nil vetusto rancidum peccamine.
 At scatens hinc flumen ingens suggerebat filium,
 Non quidem lymphis aquosis temperantē humū aridā,
 Sed sacris fibras quaternis cordium sermonibus.
 Ipse, ait, felici ab horto more silani exij,
 Quem sator mundi expoliuit daedalis nitoribus,
 Huberemque fecit onni gratiarum copia.
 Quin potest amoenus amnis denotasse huberrimam,
 Virginisque exuberantem gratiae clementiam,
 Quam refundit per quaternos orbis ampli cardines.
 Optima ipsa testis huius proditat sententiae;
 In meatus morem aquai profluo fonte huberi,
 Profluo, nostrumque flumen ad mare vsque adlabitur.
 Pertinet quid vero ad almam lenis aura Virginem?
 Clamitat fuisse sancti peruiam solatio
 Spiritus aestum leuantis, & labores anxios,
 Clamitat fuisse septem compotem charismatis
 Ipsius, donisque opimis, quippe sponsam propriam
 Omnibus benignus auxit luculentis dotibus.
 Quin viror comantis herbae, & flosculorum gemmulae,
 Atque ibidem fructus ortus huber ipsam delicat
 Omnium virtutum honestis floruisse insignibus.
 Arbor at vitalis illa praeferebat Virginis
 Vnicum natum, cruentae mortis vltorem inclytum,

M 2 Et

Et repertorem salutis, luminisque perpetis?
 Hunc adumbrabat quoque illa planta dicta scientiae:
 Nam cluet Rex noster omnis notionis arbiter,
 Et rationis fons, & omnium mentium verum inbar.
 Hic fidei se erigebat cedrus altum in aethera,
 Pullulabat hic cupressus viridiae spei simul,
 Tum rosa ardens caritatis purpuranti murice.
 Hic oliua index virebat lenitatis huberis,
 Quaeque nulli palma cedit impotenti turbini,
 Atque lato ad protegendum nata tegmine platanns.
 Quod Deus nouum inquilinum denique hortum in huberis
 Duxerit, puellae in aluo non viri de semine,
 Sed Dei virtute dicitur gignier magnum hospitem,
 Redderet qui fructuosam virginalem clausulam,
 Cultibusque ornaret amplis florulentae gratiae,
 Et simul florem pudoris contueretur sacrum.
 Hisce lucus congruebat cum nitenti Virgine
 Symbolis, rebusque sacris, pluribusque idem idem
 Discrepabat victus, infra quae retexam nauiter.
 Primulum terrestri in horto de virili condita est
 Degener foemella sexu, virginali agellulo,
 Virque verus pullulauit, & Deus verus simul.
 Patuit ille perditori, qui colonum, ac posteros
 Interemit, angui atroci, at hic salutis principis
 Se reclusit sempiternae, clausus angui perstitit.
 Quin & anguis virulenti, qui priorem foeminam
 Tabida infecit veneno, & nos per ipsam obnoxios
 Fecit omneis morti, & orco, obtriuuit impium caput.
 Sicuti truci draconi dictum erat diuinitus.
 Bella te inter saeua ponam, foeminamque mutua,
 Inter vtriusque semen, haec tuum obteret caput.
 Illo ab horto extrusus Adam est protoplastus turpiter;
 Ast honeste in hocce princeps collocatus Christus est,
 Matris inquam cum pudore cretus Adam postumus.
 Sic obex conflatus illic nosque, & inter caelites,

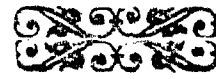
Et

Et maceria ducta in altum diruta est hic denique,
 Inuicemque copulata sunt procul distantia.
 Ac licet semel per ortum corporalem hunc hortulum
 Exijt diuina proles, hunc tamen per saecula
 Incolet diuinitatis templum, & aulam regiam.
 Creuit illic fructus ater, qui necem mundo intulit
 Imbuens malis venenis, fructus auspicabilis
 Creuit hic, mortale saeculum quo renixit denuo.
 Arbores terrestri in horto quaelibet iuxta genus
 Proprium fructum ferebant, virgo sed supra suum
 Protulit genus, Deum quae intacta nobis edidit.
 Nam supra genus muliebres est, virgo quod conceperit,
 Zonulaque cum pudoris quod sit enixa integra,
 Atque quod virgo educarit lacte pignus proprio.
 Sed quid est firma quod vsque virginalis hortulus
 Hic sera claudi feratur, quod que forti pessulo
 Cantico in sacro asseratur semper oppilarier?
 Hortus oclusus vocatur, non quod vllos gratia
 Arceat sua benigna Virgo, sed quod illius
 Candidum florem pudoris nemo delibauerit.
 Quin & ipsa dicta opertus hortulus, quod neutiquam
 Arculam cordis subiuit tetra cogitatio
 Sive sponte oborta, sive immissa ab hoste callido.
 Huic nequit phaeacum amoena sylua compararier,
 Nec solo semper virenti laeta tempe Thessala,
 Aut nemus Solis, quod ales picta phoenix pascitur.
 Haec enim numquam adtulere culta germen floridum,
 Quod tulit clausum perenne virginalis pratulum,
 Arborem tollentem olentis saeculi putredinem.
 Hic oriri mala cernas profluentem omnia,
 Quae rubescunt suauae, & auri flore stauent luteo:
 Nec genus quod fertur vsquam cumque desit nobile.
 Hinc & illae emissiones prodeunt amabiles
 Quae replent iucundo odore quidquid vsquam tegmine
 Clauditur caeli patentis, quidquid extra extenditur.
 Cyprus,

Cyprus, & nect̄ar salubre nardus halans naribus,
 Tum croci colos rubentis, cinnamumque nobile,
 Atque myrrae planta odorae, planta aloes, & fistulae.
 Quin ferunt arbuſta gemmis hic virere lucidis,
 Iugiter ſcatere fonteis aureis liquoribus,
 Et iubar noſtro exoriri Sole luculentius.
Hoc vireto in ſingulari regia ſat o manu
 Maxumus Pater parauit omnibus conuiuium
 Gentibus, quo nemo lautius vidit, aut prolixius.
 Quippe in hoc agno nitenti, qui ſcelus mundi eluit,
 Omnibus ſponſam iugauit adfluentem dotibus,
 Ac thorum taedis beatis ſtrauit idem floribus.
Hic ſacrat a nuptiarum foedera auſpicatus eſt,
 Vnicum gnatum coronaque induit ſpectabili,
 Fulgido aduelauit oſtro, regisſque inſignibus.
 Quis queat tot expliciſſe ferculorum milia,
 Quiſve maſſici, caleni, caecubique pocula?
 Regij quis adparatus gloriam admirabilem?
His nequit ſolaris illa menſa comparari,
 Quam ferunt cunctis patere, qui velint accumbere,
 Omnibus cibus refertam ſponte ſuppentibus.
Hic ſupra circumque obumbrant carbasa intentata aurea,
 Ruſſa, ferruginea, fulua, per columnas lygdinas,
 Et trabes per aurulentas, lectulos argenteos.
 Quis pauimentum ſuperbum gemmeis emblematis
 Explicet conſertum, elenchis vndique albicantibus?
 Quiſve picturae lepores, atque opus toreumatum?
Ter beatus, ampliusque qui vireta indugredi
 Haec queat, Rege adnuente, myſticaſque ſumere
 Hic dapes, numquam eſuribit, numquam egebit poſtea.
Huc ſuum praeclarum Amorem caſta amica, vt carperet
 Poma, caeli deuocauit lucidis cubilibus,
 Et comeſſet carpta ramis arborum felicibus,
 Adnuit porro ille votis gratioſae amicalae
 Crebra ſe inuitantis, atque praeferacis hortuli.

Flori-

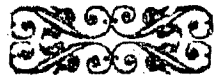
Floridum ſaeptum periuit, ſicut ipſa concinit.
 In ſaum descendit hortum dulcis ille Amor meus,
 Et procul ſpirantem adiuit areas aromatum,
 Vt ſacris paſcatur hortis, colligatque lilia.
O mihi concedat huius mitis horti conſitor,
 Et ſatus felici in horto fructus horti floridus,
 Vt feracem ingreſſus hortum dulce pomum colligam.

DE

DE PALMAE NOMINE MARIAE

triumphali Virgini attributo, propter eius inui-
ctam fortitudinem, per quam cunctas vici-
t aduerfitates, & contriuit caput serpen-
tis antiqui. Eccl. 24. Quasi pal-
ma exaltata sum in cades.

Nunc mihi quaedam expedire mens pecu-
liaria
Suggerit Diuae attributa Virgini voca-
bula
Arborum, quae claro honore praeferun-
tur caeteris.

Inter has cur palma dici gaudeat retexere
Nunc velim, sed difficultas terret alti carminis,
Arduumque opus, sed ipsa fractus auspice ordiar.
Ergo palma nuncupatur in sacris oraculis
Palmeum quod gestet instar proferens suauissimum
Dactylon, quo loeti amaror coepit edulcescere.
Palmeo nam comparatur pignus almu dactylo
Virginis, tum propter olli dulce nectar inditum,
Tum rubrum propter cruorem, quo madescens occidit.
Quod nec umquam cessit atro principi caliginis
Mente summo intenta caelo semper, & caelestibus
Sed caput diri draconis calce forti contudit.
Adde quod vesaniante flexa numquam est impetu
Turbidi saeculi, sed ipsum cum suis terroribus,
Cum suisque virulentis perculit pellacis.
Quippe enim Cades beatis educata in saltibus
Crenit vsque sanctitate caeteris felicius
Emicans, nec quiuit vlla vi mali, na inflectier.
Unde clara praedicari voce victrix se audyt
Arbitri pugnae insenantis. Dia Virgo haec indoles,
Et

Et tua haec statura palmae comparata est arduae.
Hic crucis palmam vocavit Rex triumphalem arborem,
At staturam forte robur mentis vsque inflexilis,
Pectorisque vim potentis nescij pandarier.
Nam velut nostri hasta Regis fixa nisu perpeti
Cruce stetit, dum vindicaret saecula adfremetibus
Circum eam, supraque magnis hostium tumultibus.
Sic Mariae mens fidelis, caeteris lapsantibus,
Firma mansit more rupis passionis tempore,
Quam graues procellae adurgent turbulenti marmoris.
Nam licet quot Christus ipse semiuuio in corpore
Volnerum gerebat ictus, tot quoque ipsa saucijs
Virgo plagas ferret intus anxia in praecordijs,
Ac licet confossa acuto cor doloris spiculo,
Sicuti senex prophetes antea praedixerat,
Quo die dilectum Iesum paruolum Patri obtulit,
Haud locum compleuit omnem questibus muliebriter,
Nec genas carpebat vngui prouoluta in puluere,
Aut scidit comptus reuolsis virginaleis crinibus.
Nilque prorsus indecenter egit, aut incondite,
Nil malo externata tanto turbidum ore protulit:
Sed suum moerorem acerbum temperabat fortiter.
Et quidem prorsus decebat caeteris materculis,
Impotenter quae suorum filiorum in funere
Eiulant, distare nostram singularem Virginem.
Nam perinde ac gnatus almus, aestuans incendio
Flammiganti caritatis indolebat acriter
Pessum abisse mancipatum tartaro nostrum genus.
Id sciebat velle patrem, velle & ipsum filium,
Spirituque velle sanctum, velle cunctos ordines
Caelitum resarciendos, velle terram, & aethera,
Sicque sub crucis valenter stabat immota arbore,
Et suum Patri obferrebat candidum agnum ouicula
Innocens, piacularem, victimam placabilem.
Proinde Diua inuicta propter hancce fortitudinem

Nesciam tanto malorum ponderi succumbere,
 Ceu phalanx armata nostris horrida est facta hostibus,
 Si trucum te infesta circum turba sistit daemonum,
 Ut procellat, inuocato nomen almae heroidis,
 Et fugabis monstra tetra, ceu fugat fulmen crucis.
 Nam valet perinde nomen Virginis fortissimae
 Ad fugandum quodque tetrum, quodque inauspicabile,
 Atque signum insigne nostri Regis inclytissimi.
 Ergo agorum censor ille primitus caelestium
 Arboris fortis vocamen detulit viragini,
 Ante quam prodiret orta pusa in orbis aream,
 Nil enim decus Mariae norat aequae ostendere,
 Atque palmae insigne robur fortibus decens viris,
 Quod ferunt quoque infecutum, quom migraret saeculo.
 Quippe ubi almam sospitator maximus feretrius
 Vellet in secreta caeli templa Matrem adsumere,
 Et supra coetus beatos conlocare caelitem.
 Tum citis comptum decenter legat alis Gabriel
 Angelum in nemus, quod orbis seuerat primordio,
 Ac iubet spadica ferre Virgini duellicae.
 Nempe uti virtutis index eius esset omnibus,
 Qui sacrum funus viderent virginali efferrier,
 Et decus praesigne adeptam noscerent adoreae.
 Isque adit nemus volatu praepeti, & ramusculum
 Palmeo de crure carpit praenitentem argenteis
 Frondibus, defertque diuae lectulum ante caelibem.
 Talibusque adfatur, horto de geniali termitem
 En tibi fero Alma palmae iussu amati filij,
 Quem feretrum ante imperabis ferrier functae tuum.
 Te decet, te praeter omneis Virgo palma nobilis,
 Mille te decent coronae, & militares laureae,
 Ciuibus quae liberaisti cum tuis cunctum genus.
 Hisce dictis laetus ales tranat immensum aera,
 Seque hero sistit supremo, & expedit quid egerit,
 Illa agit submissa grates maxumas Patri Deo.

Mox-

Moxque in vnum ex vniuersis Rex sodales congregat
 Partibus vectos per aethram Matris ad limen suae,
 Ut fuant praesto emigranti, & iusta soluant funeris.
 Nam ferunt optasse Diuam tum videre, & alloqui,
 Ante quam defungeretur, saeculoque excederet,
 Quidquid in terris manebat illius sacri chori.
 Quare ei sistuntur omnes pro suo voto ad fores
 Insimul diuerso ab orbe rapti in altis nubibus,
 Decubantemque introeuntes repperere lectulo,
 Non quidem febre acriore, pignoris sed vnici,
 Quem diu desyderarat, dulci amore languidam,
 Quod pati nequiret eius amplius diuortium.
 Id palam testatur ipsa sponsa sacro in cantico.
 Qui tenetis pacis urbem ferte Dilecto meo,
 Quod misella amore flagro, quodque amore langueo.
 Huc item celebriore de nota complusculos
 Tum simul praeter relatos conuolasse proditur,
 Nempe mystas hierarchis cum suis lectissimos.
 Te quoque ex Areopago facte noster municeps
 Cum magistro interfuisse scriptitas praenobili,
 Et Dei Matrem extulisse per vices aptis modis.
 Haud enim Sanctam putastis prosequendam naenijs,
 Luctibusque praeficarum more, sed concentibus
 Rite factis, quae salutem perdit o mundo intulit.
 Ergo ut hos Regina vidit, consalutat singulos,
 Omnibusque adgratulatur Gnati alumnis inclyti,
 Sed iubet Doctorem auere nominatim gentium.
 Macte, ait, dilecte fili Paule, noui angustias,
 Quas tulisti veritate pro tuenda fortiter,
 Compedes, plagas, labores, milleque aerumnas graueis.
 Sed tibi preti parata est palma inaeestimabilis,
 Et corona promerenti sempiterno in lumine,
 Quam manu simes benigna filij victor mei.
 Sicque conlaudabat omnis singulatim Apostolos,
 Quasque poenas quisque passus, exprimebat gnauiter,

N 2 Pro

Pro sui que honore Nati, & pro salute gentium.
 Tum venit quoque ipse Christus cum choro immortalium
 Tollere in caeleste regnum Matris almae spiritum,
 Mox reuersurus receptum copulatum corpori.
 Sic domus candore miro coepit exsplendescere,
 Et nouo suffitu olere aromatum caelestium,
 Quo refectus iubilabat coetus ille nobilis.
 At Deo illa gratulari plena inexplicabili
 Gaudio, quod hora adesset iam migrandi è saeculo,
 Atque ouanti dulce carmen illud ore expromere.
 En tibi Rex confitebor summe princeps caelitem,
 Te meae salutis auctor, te canam decus meum:
 Et tuum sublime nomen grata tollam laudibus.
 Quod mihi adiutor fuisti, quodque custos optimus
 Vindicasti à clade tristi corpus, & vitam meam,
 Cassibus de linguae iniquae, tristibusque opprobrijs,
 Atque contra me insequenteis obstitisti fortiter,
 De molaribus leonum, pro tua clementia,
 Liberasti rugientum, & omnibus me angustijs.
 Rex sub haec animam euocare coepit, vt praesul chori,
 Praecinens mea electa ades dum, cura ades mea vnica,
 Te meum thronum esse creui, Virgo ades de Libano.
 Illa ad haec, Deus paratum, corque promptum adest meum.
 Gestio dudum emigrasse, vt gratias agam Patri,
 Et tibi benigne fili, Spiritusque numini
 Hisce pro mihi adtributis splendidis honoribus,
 Caritas paterna sponsam, quod sibi me adsciuerit,
 Tuque praestas dulce germen, dicar vt mater Dei.
 Quodque me fecit suum ardens spiritus sacrarium,
 Unde cuncta me beatam propter isthaec munera,
 Nemini collata ab aeuo, praedicabunt saccula.
 Ergo ades plexa corona vinciam te sydere
 In meo regno nitenti, ceu me in orbe taenia
 Virginali cinxisti, & almo corporis gestamine.
 Te boni propensa Patris, te voluntas filij,

Spiri-

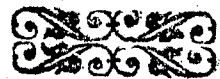
Spiritusque praestolatur, te videre exercitus
 Caelitum praegestit omnis, laudibusque tollere.
 Hisce dictis exiliuit gnati in amplexum sui
 Spiritus candens Mariae luce Solis clarior,
 Quem lubens excepit Heros summus vnus obuijs.
 Sicque treis remansit ortus illa Solis candida
 Corporis compage cassa, prolis exemplo suae,
 Verum vbi Matuta fulsit ter, resumptis artibus
 Gloria auctis sempiterna, se recepit ad Deum
 Omnium stipata nube luculenta caelitem,
 Tum patere coepit illud peruetustum oraculum
 Editum iam retro multis sub figura saeculis,
 Foederis sublata nubes clara de tentorio,
 Per suasque iere turmas cuncta pubes Israel-
 Praemium ductum sequentes nubis admirabilis:
 Porro ea in Pharan resedit monte solitario:
 Clara, ait, sublata nubes foederis tentorio st.
 Nempe Virgo pura ab istoc mundiali tegmine,
 Israel sequente turba, scilicet caelestibus,
 Quae Deum spectant, choreis circum eam stipantibus.
 Conquieuit porro nubes in Pharan secessibus,
 Quando sancta in luculentis aetheris septemplicis
 Diua campis collocata st per manus sui Vnici.
 Hanc Dei nubem coruscantem ad sydera,
 Ac nouo complementem odore templa caeli lucida,
 Caelitum stupens caterua fudit ore talia.
 Quae nam humi desertae ab oris Diua surgit inclyta,
 Ceu columna celsa fumi de vapore thureo,
 Deque myrra ducta, & omni pulue pigmentarij?
 Tum Saba est Regina felix sacra Idumes moenia
 Cum frequenti ingressa pompa, nempe Virgo caelitem
 Cum choris caelum subiuit, proprijsque dotibus.
 Nec tacet vero ipsa claris quomodo successerit
 Atrijs caeli patentis, sed manu sui vnici
 Se refert deductam honore, quo decet matrem optimam.

Tu

Tu quidem, inquit, care fili dexteram tenens meam,
 Me lubens deduxti in ampla caelorum palatia,
 Inque sedem collocasti maxima cum gloria.
 Tam supremas lucida arceis incolam summi aetheris,
 Igneae in nubis columna stat meus nixus thronus,
 Quae iubar caelis perenne feci oriri in arduis.
 Huic item Reginae honori sub typo praeluserat,
 Intimum quom limen aulae pulcra Ediffa regiae
 Tota diti compta cultu tertia intravit die.
 Sic suo cum corpore alma ^{Θεοτόκος} deducitur
 Praenitens caelestem in aulam, sic decoris adcipit,
 Et preti virtutis ergo palmam inaeestimabilis.
 Ipsa erat quippe illa vitrix palma, quam se dixerat,
 Ante quam progerminaret, velle adire filius,
 Atque fructum laetum optimis carpere è spadicibus.
 Addidit fidemque dictis, quando se exinaniens
 Aetheris demisit arce matris in sinum piae,
 Seque conuestiuit almo corporis velamine.
 Quare & hanc putamus esse margaritam nobilem,
 Quam bonus mercator olim, venditis rebus suis
 Omnibus, tandem repertam comparasse proditur.
 At negotiator ille quis foret nemo ambigit,
 Nempe qui migravit ad nos de patris sinu abdito,
 Vt salutis nostrae obiret arduum negotium.
 Vendidit porro suas res, quando se exinaniens
 Induit mortale corpus sumptum ab istac Virgine,
 Nos suae vt velaret immortalitatis lumine.
 O nimis felix relictis qui caducis reculis,
 Hanc sibi indagavit vnam gemmam inaeestimabilem,
 Hic erit profecto in acuum dives, & superfluens.
 Sed puer gigantica germinalem ad palmulam
 Praescius saeculi futuri nos reuerti praemonet,
 Hic vbi confert parenti praeuidentem filium.
 Haud secus florescet, inquit, Iustus ille insignior,
 Atque palmae laeta planta, quae suis felicibus

FRON-

Fronibus semper virescit, fructibusque exuberat.
 Hinc tibi palmata vestis Imperator vnice
 Christe texta, qua proteruis dissipatis hostibus,
 Hanc triumphans intulisti caeli in amplam regiam.
 Quam chori sacri intuentes civium caelestium,
 Quis (canunt) quis iste, Idumes qui venit de finibus
 Dux sagum respersum amictus punica sinopides?
 Hocce erat scutum illud ardens, quo coronasti tuum
 Vnicum Pater supreme, vt dimicaret fortiter,
 Vtque flictu acri petito pestem ab orbe expelleret.
 Hocce eum Psaltes rogabat, hoc petebat cingier,
 Incinens scutum capeffe, scutum & ancile aureum,
 Ae mihi succurre presso, fer salutem perditio.

DE

DE ARBORIS PVLERRIMAE NO-
mine sanctae Virgini attributo. Leuit. 33.
Sumetisque vobis fructus arbo-
ris pulcerrimae.

AM bene inter alia nomen huic quoq;
addunt Virgini
Arboris semper virentis, conferuntque
floridae
Arbori, riuos aquarum quae secundum
consita

Porrigit fibras sequaceis ad fluores perpetes,
Nec verens ortum aestuosae torridum caniculae
Germinat securam, flores fundit, & fructum huberem.
Vnde visum laeta mulcet fronde delectabili,
Lassulisque amicam in aestu praebet umbram feruido,
Et sapore blando amoenat frugis ora edentium.
Quippe Virgo intenta legi, patrioque cultui
Corde sancta cogitare, sanctaque ore proloqui,
Et manu sollerti obire sancta quaeque munia.
Arboris nos imperabat sub figura vesicr
Talis ille fruge opima emancipator Israel,
Quando eos promissam agebat nobilem in provinciam.
Vos, ait, novos colonos, quom potiri praedijs
Fecero, vobis spopondi quae bonis parentibus,
Tum mihi septem diebus feriari sancio.
Quippe messe iam peracta, iam noua vindemia,
Ferias edico sacras inchoandas protinus
Septimo de mense, in ipso nempe plenilunio.
Atque ne de mente vobis, neque vobis posteris
Incolas olim fuisse, & inquilinos excidat,
Moxque me domum reductos, patriamque vindice;
His volo diebus extra tecta commoremur

Sub-

Subdiales umbra in vda frondium virentium,
Vnde & haec volgo vocabunt festa Scaenopegia.
Ac diem vt primorem agatis caeteris sollempnius,
Ultimumque edico cunctis, neque quisquam polluat
Publicae dictos quieti functione sordida.
Tum sibi in primo decorae quisque vestrum sumito
Arboris fructus, spathasque palmeas cum dactylis,
Addat ijs & plantae opacos perplicatae ramulos.
Addat & strictas salignas amne torrenti comas,
Et Deo coram his diebus vitam agat genialiter.
Quae quidem sunt sacra dicta intelligenda mystice.
Sunt enim istaec res peractae, suntque rerum symbola
Quando quidquid gestum ab illis omne perplexabile,
Nempe gestum, vt adplicetur rebus nostris gnariter.
Ergo quod genti reductae finibus Canopicis
Sit dierum indicta festa septimo mense hebdomas,
Dum suis lucet repleta Noctiluca cornibus;
Id monet nos post labores saeculi aerumnabilis
In plagas laetas olympi aetate ductos septima
Corporum cum claritate gaudio in iugi fore.
Septimus nam mensis iste septimam aetatem indicat,
Floridae surrectionis, quando sextam ducimus
Haecenus mortali in aeuo cum caduco corpore.
Porro quina dena luna, nempe plenilunium,
Corporum dat claritatem, datque plenam gloriam,
Non vt ante diminutam semper, & mutabilem.
At diebus ducta septem sacra feriatio
Indicat laeta in quiete perpeti aeuo nos fore,
Numerus vniuersitatis quod patenter innuit.
Tum dierum denique horum primus, & nouissimus
In quiete sacra aguntur, quae vocatur sabbatum,
Quod quiete cum perenni vita sanctis suppetet.
Nam dies per hosce ducta sabbato cum duplici
Circularem ducit orbem, conficitque circulum
Musicum, quo finis ipsi exordio coniungitur.

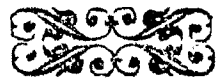
O

Pri-

Primulo demum dierum, nempe festo sabbato,
 Arboris fructum comesse praecipit pulcerrimae
 E catasta vindicatis sordida Deus suis.
 Tunc enim, tunc seruitute criminum, atque corporis
 Perfruemur liberati Virginis fructu inclytae
 Maxima in tranquillitate florido ventre edito.
 Fronduit qui more citri semper, atque floruit,
 Protulit fructum salubrem, quo refecta saecula
 Iam graui confecta senio pubuere denuo.
 Scilicet rufum puellum pulcriorem sydere,
 Et super cunctos decorum, quare ad instar sumitur
 Citrini pomi nitentis, atque olentis suauiter.
 Iussum ad haec eisdem Hebraeis, palmeos ut ramulos
 Tollerent, victoriarum quae forent insignia.
 Tunc enim decus coronae quisque victor auferet.
 Sed quid est, quod iudem habere suaue olentis myrteae
 Arboris comas, & ima quod salignas carpere
 Imperantur valle frondis inrigatas flumine?
 Anae id est quod fructum acerbae colligemus tunc crucis?
 Atque virtutum virenti vestiemur tegmine,
 Nil deinde exhuberantum functionibus pijs?
 Iamque nostram ad principalem dirigamus spicula
 Arborem deprompta mente, non pharetra sutili,
 Hanc petamus, quando vates tela nobis suggerit.
 Nam volens spectatum in omni sorte virtutum virum,
 Ac per id beatiorum caeteris ostendere,
 Indoli istiusce confert praeferacis arboris.
 Integer vir (inquit) almae deditus legi Dei
 In modum plantae virescet, quae sata ad iugis aquas
 Huberem foecunda fructum proprio edet tempore.
 Huncce fructum ego esse duco Virginalis pectoris
 Instituta pulcra, prolem sed magis mirabilem,
 Edidit quam virgo, ut arbor foeta pomum nobile.
 Hocce iactat composita sponsa sacro in cantico:
 Sedi, ait, sub eius umbra, quem diu expetiueram,
 Atque

Atque fructus eius exstat gutturi dulcis meo.
 Hinc agit grates merenti sospes illi concio.
 Tu clues tu praeter omnis virgo felicissima,
 Vescimur te fructu opimo perpetis vitae auspice.
 Hoc pius vir integrascit, inualefcitque indies,
 Et noua floret iuuenta, ceu Paroemiographus
 Adserit fructum esse iusti perpetis vitae arborem.
 Quin eodem teste & ipsa planta vitae dicitur,
 Atque eam si quis capeffat, ac tenere quiuerit,
 Hunc refert victurum in aeuum sempiternum alacriter.
 Haec enim st quae sub figura fruge vitae praedita
 Exstitisse florulento planta in horto proditur,
 Quem Deus plantasse in orbis fertur ipse exordio.
 Haec easpe st arbor illa mira, quam Rex persicus
 Per quietem vidit olim, rettulitque interpreti
 Somniorum perspicaci visionem edisserens.
 Contuebar nocte, & ecce conspicor miram arborem
 In medio terrae cacumen inferentem in aethera,
 Maxima proceritate, praeditamque robore.
 Terminos haec pertinebat terrae ad orbis ultimos,
 Adfatim foetu huberabat compta laetis frondibus.
 Subter hanc ferae manebant, at super citae alites.
 Haec erat Mariae imago, non profani Principis,
 Quae sata in terrae umbilico, nempe ventre ecclesiae,
 Se exhibet cunctis paratam ferre opem indigentibus.
 Altitudo porro talis arboris dat Virginis
 Nobilem demissionem, & comitatis gratiam,
 Quae cluet vera altitudo, summaque eminentia,
 Planta quod fortis feratur talis, atque ingens simul,
 Indicat diae Mariae forte robur pectoris,
 Copiamque caritatis, & benignae gratiae.
 Quod plagas terrae replet vniversas, delicat
 Virginem gentis per omnis nomen alnum extendere,
 Ut suo has fructu beato, recreetque tegmine.
 Quippe quos replet salubri fruge, eosdem protegit

*Sedula defensione continenter, ne cremet
Iudicis post ira magni, nec gehennae incendium.
Quod genus tandem omne subter belluarum degeret,
Et super pictae volucres arborem quiescerent,
Et suam inde pastionem, pabulumve carperent.
Indicat refectiorem non modo inde excerpere
Qui vacant rebus supernis semper, & caelestibus;
Sed quoq; ij, qui terrae adhaeret, brutū uti solet pecus.
Sive dic fuisse in istac vniuersorum cibum
Arbore alta, nempe Christum pabulum viuentium,
Pabulumque dormientium, & resurgentum simul.
Sed breui sermone ad alias transeamus arbores,
Virgini quarum adplicantur principi vocabula,
Et seramus nostrum amoena floridum sylua nemus.*

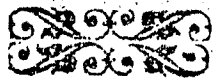
DE

DE CEDRI NOMINE SANCTAE VIR-
gini attributo. Eccl. 24. Quasi cedrus exal-
tata sum in Libano.

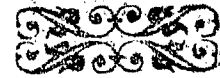
*EMPVS est cedrum canendi prominen-
tem caeteris
Arborū plātis, & ipsi cōferēdi Virginē
Inclytam versu rotato, deinde & alias
ordine.
Sicuti cedrus petessit fulua caeli sydera
Semper in sublime tendens; sic Mariae intentio
Ad Deum adspirauit omnis, atque cogitatio.
Ac velut situ acre lignum nescit imputrescere
Cedrinum perenne durans; sic Mariae integritas
Mansit inlibata semper, tabe nulla emar cuit.
Sicut illa exspirat auras nobilis fragrantiae
Planta late; sic Mariae singularis sanctitas,
Atque vita oppleuit orbem fama odoris optumi.
Quin uti fructum illa multis rebus edit vtilem,
Distinet cariem vetustam; sic Maria protulit
Omnibus partum salubrem, quo lues dira interit.
Cedrum item laetis virere tempus omne frondibus
Noiimus, nec Virgo plantae cedit hocce nomine,
Gratiae quae plena nullum sensit aestum criminis.
Sicut illa enodis, atque tereti recta stipite,
Sic fuit Virgo sine vlllo recta culpa nodulo,
Recta, leuis planta ab ima ad vsque summum verticem.
Quid moror multis? amoenae se cedro met comparat.
En sum, ait, praelata cunctis clariori gloria,
Cedrus vt consurgit orta Libani in cacumine.
Haec profecto st illa cedrus, qua creata st altera
Matre maior, qua volucrum nidulantur millia,
Praepetesque pulli alescunt, insident que frondibus.
Id Sator caelestis olim per prophetam expresserat,
En capessam ego flagellum de cedro summum ardua,
Idque*

Idque captum parte summa rite pangam denuo,
 Scilicet stringam supremum turionem impuberem,
 Omnis expertem laboris surculum tenerumum,
 Et super deponam odoram monte celso plantulam.
 Montè sublimi intuentis hanc seram viri Deum,
 Germinascet nixa fibris, ingrauescet fructibus,
 Atque cedrus fiet ingens forti adulta stipite.
 Tunc aues sub umbra amoena conquiescent aduenae
 Plurimae, nidofque ramis congerent felicibus,
 Arborea scientque cunctae quae volo posse omnia.
 Huc quoque adludabat illud vatis aenigma ipsius,
 Libano plantata cedrus pulcra ramis inclytis,
 Frondibusque ornata densis inter arbusta omnia
 Sustulit clarum cacumen aucta plena ad flumina,
 Libano depacta cedrus, Virgo nata in candida
 Puritate virginali, & educata idemtidem.
 Scribitur ramosa, & vndique ampla tendens brachia,
 Prompta quòd sit vniuersos sancta Virgo amplectier,
 Et piae protectionis confouere tegmine.
 At virens coma innuebat frondium vernantium
 Virginem conuestiendam multiformi gratia
 Omnium virtutum, & omni sanctitatis munere.
 Altitudo signat ingens inter arbusta edita
 Virginem auctam dignitatis celsiore culmine,
 Omnibusque praesidere coetibus caelestium.
 Porro fontes plantae alumni legis almae paginae
 Exstiterè, & scripta vatum, sed magis melliflua
 Verba gnati, quis rigabat vsque pectus sedulum.
 Vnde ait Rex me introduxit propria in cellaria,
 Et suae mihi reclusit scrinia sapientiae,
 Quae prius nulli patebant mi retexit abdita.

DE OLIVAE NOMINE SANCTAE

Virgini attributo. Eccle. 24. Quasi oliua
 speciosa in campis, &c.

Nesciam desiderari Diuae oliuam in hor-
 tulo
 Nobili semper vir entem, quando & ip-
 sa dicitur
 Pulcra oliua, propter eius arboris prae-
 stantiam.

Vnde oliuae sese apertis rite campis comparat
 Consitae, suam patere semper indulgentiam
 Innuens, opemque cunctis huberem poscentibus.
 Est enim cunctis liquorem propriae profundere
 Gratiae parata, cunctis ferre misericordiam:
 Nec queri quisquam inuocatam defuisse habet sibi,
 Nam velut latex oliuae caeteris supernatat,
 Nescit ulli subsidere; sic & haec praenobilis
 Obtinet virtus in alma principatum Virgine.
 Orchiten negant virentem frigidissimis locis,
 Pausiamve provenire; sic vbi alma caritas,
 Atque amor friget, Maria nil solet frugescere.
 Haec oliua cassa numquam fronde, vel bacca exstitit.
 Quippe vitae tempus omne continenter floruit.
 Actibus, pijsque dictis brumae inertis inscia.
 Huius aemulus prophetae incinebat hymnifer.
 Impius scelus patrare perget; at virens ego,
 Tamquam oliua in aede sacra pullulans fructum feram.
 Ipsa laetae pacis index, pacti & auspex foederis
 Patris inter numen alti, & inter humanum genus,
 Ceu probat columba, in arcam termitem quae detulit.
 Termes ortus ille oliua forma Christi Principis
 Exstitit pacis datoris, arca sanctae curiae,

*Mysticis purgandae in vndis, at columba Virginis,
 Quae fuit puella felle cassa amarulentiae
 Cassa felle tristis irae, cassa fastu turgido,
 Gratia repleta tota, tota amore candido.
 Quin oliua signum adeptae splendidum victoriae st,
 Inclytae testes Athenae, quae suis victoribus
 Fronde de tali parabant dulce niceterium.
 Nec modo alma insigne partae Virgo palmae effloruit,
 Verum & ipsa elisit hosteis, quae Ducem nostrum edidit,
 Qui truces nostrae salutis stravit aduersarios.
 Hanc Minernae ignara quondam gens sacrarunt arborem,
 Virginali honore eandem quod vigere crederent,
 Tale sed decus Mariae congruit, non Palladi.
 Quod feraci vero oliua stirpe pullos plurimos
 Procreat, magnam Parentem dicit esse regiam
 Virginem, vectam quadrigis non Opem lymphaticis.
 Quippe in vno procreando filio Dei vnico,
 Nos simul produxit omnis, atque adoptauit Deo,
 Filij denominamur quotquot eius nomine.
 Hac de oliua fluxit vnguen, delibutusque vnguine,
 Atque aliptes magnus ille, nos athletas qui efficit,
 Efficit Regesque sanctos, & sacerdotes simul.
 Vnum adhuc peculiare restat huius arboris
 Nobilis, tempus per omne quod solet virefcere,
 Nec pili facit decembreis, & rigores ninguidos,
 Sed viror quid iste praefert laureata in Virgine?
 Illius fidem vigentem perstitisse immobilem,
 Nec quidem arefactam atroci morte cari filij.
 Scilicet quando vniuersa candidum perterrita
 Destitutum turba fratrum liquit agnum deserens,
 Immolandum pro salute perditarum gentium.
 Quom crucis durae expetiuit immori sacro rogo
 In patris primi vocato colle de caluaria,
 Ut scelus mundi cruoris expiaret flumine.*

DE

113
 Virgini attributo. Eccl. 24. Quasi Cypressus in monte Syon.

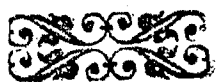

ED satis iam dixi oliuam, nunc cupressum
 concinam,
 Quem fuisse mentiuntur nobilem puer-
 culum,
 Cui fuit perempta cerua causa acerbi fu-
 neris.

Occu pat sed nomen istuc rectius Virgo inclyta,
 Quippe quae crudele funus interempti atrociter
 Flebilis gnati immerentis moestula olim luxerit.
 Et modo grauis ruinas, nostra probraque ingemit,
 Quod relicto Rege caeli nos vocante ad sydera,
 Gloriamque sempiternam, mergimur sub tartarum.
 Ergo iure luctuosae comparatur arbori
 Virgo sancta, sed cupressus haec quoque apte dicitur
 Inclytae quod sanctitatis fert odorem amabilem.
 Quin velut vermis cupressus enecat fragrantia,
 Effugat tortos colubros; sic Maria tormina
 Pectorum leuat nocentum, daemonaque exterminat.
 Hanc ferunt numquam esse plantam obnoxiam teredini,
 Esse fortem fasci iniquo obnitier, sic integra
 Perstitit Virgo, nec vllis languit molestijs.
 Sive quom vitans tyranni perfidi vesaniam
 In Pharon descendit exsul cum tenello pignore,
 Sive perpeffa aegra multa iam reuersa in patriam.
 Quin nec eius membra morte extabuere florida,
 Tota sed syncera in altum subuolauit aethera,
 Hic vbi Regina regnat sempiterna in gloria.
 Iam comas tradunt periri, & galbulos cupressinos,
 Corticemque miram habere vim medendo corpori,

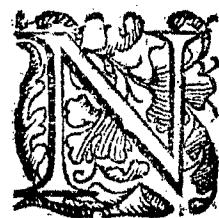
P Hube-

Huberem praebereque usum rebus alijs plurimis.
 Sed Mariae cuncta verba fusa ab ore melleo,
 Studia cuncta, gestus omnis, actus omnis denique,
 Plena virtute exsistere, plenaque efficaciae.
 Nec quidem proceritatem praeterisse conuenit
 Arboris sacrae, sub aethram quae cacumen porrigit,
 Quando sese sponsa tali comparat fastigio.
 Haud secus sublimis euasi (infit) ac molli in Syon
 Prominet cliuo cupressi planta acuto vertice.
 Quod quidem dictum esse constat omnibus verissimum.
 Nam decus Diuae nitentis, gloria & ineffabilis
 Fulgidum chorum antecellit cinium caelestium,
 Vincere vt solet cupressus celsa viburnum breue.

DE NARDI NOMINE SANCTAE

Virgini attributo. Cant. r. Dum esset Rex
 in accubitu suo, Nardus mea dedit
 odorem suum, &c.

VNC vocor nardi pusillae nomen ad lau-
 dabile,
 Quippe & hoc sibi Maria iure virgo vin-
 dicat,
 Sive nardus ipsa dicta, sive virtus ipsius.

Porro suavis nominatur ipsa nardus, quatenus
 Ex ea conflatur unguen pingue, nostrum quod genus
 Vitae odore recreauit, sanctitateque imbuit.
 Ille erat Patris supremi singularis filius,
 Qui sibi stirpem adplicatam nostram inunxit caelitus,
 Quom semel se infudit aluo virginali primulum.
 Id canit quoque ipsa sponsa principali in cantico,
 O Pater transfusum oliuum nomen est sanctum tuum,
 Patrio de corde manans in tuae ancillae sinum.
 Hinc latini Regem inunctum dictitamus nomine
 Atque cum graijs vocamus voce $\chi\rho\iota\sigma\tau\omicron\iota$ graecula,
 At Palaestinis cluere NWD solet Syris.
 Sed frutex dic nardi olentis quam refert virtutē Hecae,
 Quemve morem, aut institutum, Musa dic mihi sacra,
 Expedi quod possim & ipse caeteris expromere.
 Indolem refert beatam, quae decore amabili
 Mouit ad se diligendam, & eligendam ex omnibus,
 Qui polum distinxit astris igneum micantibus.
 Nam licet longe vigeret vna praestantissima,
 Atque summo digna honore, se tamen submissius
 Omnibus gerebat, atque se aestimabat infimam.
 Parua tali induxit arte Virgo Regem ex aethere
 In suum sinum migrare, seque velo adcingier

Corporis sacro recepto virginali è corpore.
 Nempe uti nardi videtur planta despicabilis
 Caule curto, & stirpe pulla, frondibusque exilibus,
 Sed tamen virtute odoris promeretur gratiam.
 Sicque Virgo ignota vulgo, cassa pompa saeculi
 Hoc suo candore grata facta Regi caeliturm
 E sinu allexit paterno pignus eius vnicum.
 Hoc quoque ipsa profiteri non veretur propalam.
 Rex (ai:) suo incubabat consueto in lectulo,
 Quom mea adspiravit olli nardus auram amabilem.
 Sicque Rex nardi esse coepit spicus huius mysticae,
 Quando eum concepit expers coniugalis foederis.
 Ediditque casta Virgo, roreque albo nutrit.
 Ipse enim conroboraui per fidem sensum virum,
 Excitavitque adpetitum spe boni incorruptilis,
 Cordaque acri adcendit igne caritatis algida.
 Sicque sublimata crevit Virgo super syderas
 Nam Deus sublimis humiles, supplicesque respicit,
 Vsque adauget, at superbos deprimit sub tartara.
 Sed frutex quom sit calentis iste naturae admodum,
 Hoc calore clamat ipsam sancto amore feruidam,
 Sicut idem parvitate dicit esse humillumam.
 Quo minus mirari oportet, si in suum traxit sinum,
 Quem medullis expetiuit omnibus mitem Deum:
 Nam Deus probatur esse fons amoris totius.

DE

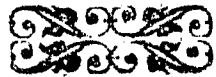
DE MYRRAE NOMINE DIVINAE GE-
 nitrici attributo. Eccl. 2 4. Quasi Myrra electa
 dedi suavitatem odoris, &c.

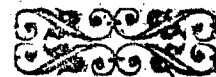
EC quidē potest latere causa cur se com-
 parat
 Diva myrrae Virgo beoae. Nēpe quōd
 gratissimi
 Iactet auram late odoris, sicut ipsa con-
 cinit.
 Myrrae ego in morem probatae, stiriave stacteae
 Spiro odorem passim amoenum, recreari quo queat
 Omnis aeger, deque bustis mortui resurgere.
 Hic odor vitalis, ipsa quem canit se emittere,
 Fert eam spirare in orbem vim latentis gratiae,
 Qua subit mentis profanas, sanctitateque imbuit.
 Myrram item corruptioni novimus contrariam,
 Nec sinentem tabe olenti confici cadauera,
 Sed suo incorrupta succo membra servare oblita,
 Sic genus mortale noxis iamdiu loetalibus
 Suscitavit virgo sepultum, putidumque denuo
 Efficit vigere, fulcit, ne labasciat, gratia.
 Haud enim solum ipsa sancta st, sed suorum pectora
 Labibus polluta purgat, impiataque expiat
 Deprecando oratione Regem olympi sedula.
 Haec prius quam germinaret smyrna sancta, dixerat
 Illius germen futurum coetui caelestium;
 Ipse myrrae montem adibo, thuris & collem sacrum.
 Montem adire velle dixit myrreum Rex caeliturm,
 Nempe Matrem smyrnae habentē qualitates stacteae,
 Et molestiarum aceruum cum caduco corpore.
 Hanc adiuit Rex supernus quando consensum dedit
 Virgo sancta Gabrieli, & se induit velamine

Lan-

Languidae mortalitatis, qui poli extendit domum.
 Haud secus tentariorum quam solet pellem artifex,
 Sed quid est suam parentem quod vocat verruculam,
 Siue collem thuris idem? nomine hocce delicat
 Hanc Dei deuotioni dedicandam, & cultui,
 Feruidasque orationes, ceu vaporem thureum,
 Castaque emissuram ad astra vota, & ad sedem Dei.
 Hancce myrram, quando in orbem veste seruili obtegi
 Rex Olympi venit almus, messuisse se adferit.
 Messui myrram meam (inquit) cum meis aromatis.
 Messuit que exinde quando pertulit conuitia,
 Pertulit grauis labores, atque amara verbera,
 Et meae salutis ergo pertulit duram crucem.
 Hinc suum praeclarum Amorem nuptiali in cantico
 Fasciculum sibi esse factum sponsa cantat myrreum,
 Qui suas inter papillas commoretur iugiter.
 Fascem, ait, sibi esse factum Virgo dilectum suum
 Myrreum, conlectionem nempe amaritudinum,
 Quam suis semper repostam ferret in praecordijs.
 Unde quis neget Mariam fortium priuarier
 Martyrum palma, vicem quae non modo ipsa filij,
 Sed suam quoque indolebat dura passa, & aspera?
 Quin canens dilecti & huius sponsa labra mollia,
 Haec rosis rubere amoenis, candidare lilijs
 Adferit, primique distillare myrram nominis.
 Namque flammam purpurantem caritatis igneae,
 Et iubar regni albicantis praedicabat aetheris,
 Atque macerationem contumacum sensuum.
 Sponsi, ait, mi multum amati labra vernant lilijs,
 Et rubris comis rosarum, funditant que liquidum
 Adfatim Staetae liquorem de nota non vltima.

119
 DE PLATANI NOMINE EIDEM SAN-
 ctæ Genitrici attributo. Eccl. 24. Quasi Platanus
 exaltata sum iuxta aquas in plateis.

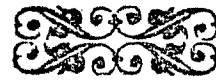

N E C quia infocunda surgit Platanus vn-
 dis adsita
 Iugibus, debet putari deesse luco Virgi-
 nis.
 Quin adest adprima, laetisque ornat il-
 lum frondibus.
 Sed quid hic formosa signat arbor istaec mystici?
 Quid monet? si quis viator macerescit aestibus
 Solis acris, si fatiscit longiori de via,
 Hac reperta conquiescit vmbra opaca lassulus,
 Artubusque recreatis sub patenti tegmine,
 Damna defecti vigoris hic refarcit denuo.
 Tale quid facit Mariae Virginis clementia,
 Si retorridae laborat labe conscientiae
 Quispiam, vitaeque iniquis angitur molestijs.
 Ad fidemque huius Patronae, gratiamque confugit,
 Anxiae praesens leuamen sentit aegrimoniae
 Protinus, vigescit auctus duplici solatio.
 Quam bene ergo Virgo sancta pingitur compluries
 Pallij sub tegmen amplum confouere plurimos,
 Ceu solet gallina pullos subter alas nudulos.
 Ergo sese iure platano comparauit caelib.
 In plateis iuxta aquarum consitae vndas mobiles,
 Quod solet propinqua semper turbæ adesse fluxili.
 Inque vitia defluenti, pro sua clementia,
 Est parata subuenire, lubricosque sistere;
 Nam prope st benigna cunctis rite se inuocantibus,
 Quippe vti haec arbor tenella folia fert, & mollia,
 Sicque nostra in nequiores Domina gestat viscera;

Hos inuat factis benignis, atque dictis erudit.
 Nec docet modo hosce ab alma veritate deuos,
 Sed quoque instruebat ipsos voce docta Apostolos,
 Quae sui seruabat acta, & dicta Gnati in pectore.
 Ergo sublimata creuit propter undas labileis,
 In plateis ciuitatis, matris inquam Ecclesiae,
 In magistris antedictis omnibus communibus.
 Creuit ipsa dum procurat quidquid illis profore,
 Ad salutem quidquid interesse norat omnium,
 Et inbar vitale in omnibus porrigebat sospita.
 O nimis dilecta planta, quam Dei felix manus,
 Omnibus per fugium vt esses, panxit auspicius,
 Me quoque obtentu beato seruolum tuum obtege.
 Quo loco Regina plantis semet hisce comparat,
 Hoc se ait fragrare cinnamomi odore, & balsami,
 Galbani inuisae colubris, atque olentis styracis.
 Ergo tu quaecumque scriptor quisque scite differit
 His super plantis reuolue diligenti examine,
 Quae valentque hae sensu aperto mystico tu intellige.
 Sic enim virtutem olere in his amandae Virginis
 Suauiter mirandam, & altum filij decus sui
 Senties non absque fructu industriae magno tuae.

DE ROSAE NOMINE SANCTAE VIR-
 gini attributo. Eccl. 24. Quasi plantatio
 rosae in Hierico.

I queat sentire pulcer quisque flos decus
 suum,
 Non suis praestare tantum se rosa vna
 cerneret
 Dotibus, sed Virgo dicta quod suo de
 nomine st.

Haec rosa insigni colore st blanda, suauisque halitu,
 Purpurascens caritate, puritate candicans,
 Suauius spirans amomo, blandiusque balsamo.
 Quae licet de noxiorum stirpe patrum prodijt,
 Haud tamen contagem auiti sensit vllam germinis,
 Sicuti nec sentis vllum sentit ictum flos rosae.
 Mentiar, ni teste vero comprobem, quod dixerim.
 Ceu rosa, inquit, laeta spinas vernat inter hispidas,
 Emicat sic inter alias nostra amica filias.
 Quin velut de senticeto flos rosae exit aspero
 Delicatus, atque mollis tactu, ita ipsa floruit
 Hispida de gente tota suavis, ac tractabilis.
 Sin lubet tute experire, quom premit necessitas,
 Quae sit Annae lenitudo, comitasque filiae,
 Protinus me vera compos comprobabis dicere.
 Nemo opem deposcit eius, nemo ad ipsam confugit
 Propriae salutis anceps, quin leuamen sentiat,
 Seu malis iactetur intus, seu foris periculis.
 Hinc monent nos sponsi amici flagitare opem illius,
 Scilicet quater rogantes. וְיָשׁוּבָה reuertere,
 Ab reuise nos misellos, intuendam te exhibe.
 Sulamith quom sit vocamen pacis, atque idem sonet
 Insimul perfectionem, competit planissime

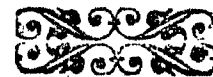
Virgini, perfecta pacis quae datorem protulit.
 At quater precantur illam suggerentes quatuor
 Principes causas, benigna quis moueri debeat
 Ad ferendum destitutis Diua opem terrae incolis.
 Prima quod sit orta nostra stirpe & ipsa humanitas,
 Ut nihil cognatione mutua efficacius
 Urget ad genus tuendum, & proprios domesticos.
 Nam licet caelestis illam gloriae fastigium
 Subtrahat nobis in ima sede demorantibus,
 Ceutamen sibi propinquam quisque fidat adfore.
 Supplicant ergo Mariae, quo velit propensius
 Infito naturae adesse more nostris casibus,
 Compotesque posse voti sic fore omnes innuunt.
 Hanc secundo hortantur iidem, ne abnuat reuifere,
 Regioque more turbam supplicem defendere,
 Quo suos debent potentes contueri subditos.
 Huic enim data est potestas, ac facultas omnium
 Siue in orbe terrae, & aethra, siue in orco lurido,
 Ut queat Regina olympi quod lubet cumque exsequi.
 Tertio ut dextram benignam porrigat lapsantibus
 Flagitant diuini amoris per suaue incendium,
 Aestuantis continenter virginali in pectore.
 Nam si amor Deus probatur esse flagrantissimus,
 Igneique fons amoris, ambigendum nemini est,
 Quin & ipsa amore flagret tota plena numine.
 Vnde & hanc sponsus supernus nuptiali in cantico
 Vnicam sponsam vocandam caritatis nomine
 Censuit, peculiare quod Dei esse nouimus.
 Quippe tota amore flagrat, tota melle suauior
 Spiritum gerit suauis suauiore nectare,
 Tota mitis, tota leni comitate amabilis.
 Quisquis ad mitis Mariae confugit clementiam
 Tristibus iactatus vndis, & malorum turbine,
 Protinus sentit leuamen maximo in discrimine.
 Semper hic felix patefcit omnibus portus sacer,
 Semper

Semper excipit misellos, sospitatque naufragos,
 Qui putabant se perisse sub profundo gurgite.
 Ergo & hocce sponsi amici nomine almae quaesitant,
 Ac fidem implorant patronae per benigne impendere
 Quidquid & prodesse censet, ad salutemque adtinet.
 Vltimo obtestantur ipsam subuenire egentibus
 Gratiam per singularem, qua beata ex omnibus
 Est parens effecta summi Regis vna milibus.
 Qua simul quoque ipsa nostri dicta mater omnium;
 Nam pium gignendo Regem sospitem mortalium,
 Gentium castis cateruas Virgo fudit ilibus.
 Ergo cui thesaurus omnis gratiarum creditur,
 Quantus est Dei, valetque quae volet cumque omnia.
 Quid moramur supplicare nostra in aegritudine?
 Quis nam enim magis tueri nos queat caelestium,
 Quis molestijs leuare, cladibus defendere,
 Quam Dei benigna mater diues omnium munerum?
 Talibus sponsi sodales expetunt sentiscere
 Nostrae Herae causis fauorem vitae in huius turbine,
 Quando ter quaterque dicunt Sulamith reuertere.
 Conferunt alae supernae candidae ortum Virginis
 Huius Aurorae rosanti, mane quom freto emicat,
 At vetus flori sacerdos contulit rosaceo.
 Haud secus puella herilis, ac rosarum prodiet
 Flos rubens vernis diebus, quando Aedon saltibus
 Insidens dulcis querelas integrat reconditis.
 Hanc item subuectam ad astra inducit almo numini
 Gratulantem voce tali, ceu rosa exaltata sum
 Nata in hortis Lunae habentis nomen vrbis mollibus.
 Nata in hortis lunae amoena quid rosa aliud innuit,
 Quam puellam, virginali quae nitore candicans
 Purpurascit per dolorem vulnerati pectoris?
 Quippe prole sauciata corpus omne atrociter,
 Mater est confossa acuto cor doloris spiculo,
 Ac rosae duxit ruborem filij de sanguine.
 Q 2 Nec

Nec rosam velim latere dici amoris flosculum,
 Dicit ἄλαματ' ἦρος ἀβροῦ voce Graia insigniter,
 Pulcrius quod ornet vna, verque reddat laetius.
 Proin cluet Regina florum nobilis vernantium,
 Floreis sceptris potiri propter augustum decus
 Insitae formae micantis caeteris venustius.
 Nam velut Reges amitti veste fulgent punica,
 Sic & haec colore rubro purpurai gloriam
 Aemulans dicat Mariam virginum esse antistitem.
 Caeteri florum comantum caeteras praestabiles
 Virgines ferunt, sed omnium flos rosae pulcherrimus
 Indicat cunctis Mariam praenitere millibus.
 Iure dicit ergo sponsus illius desyderans
 Intueri formae honorem, sponsa sodes regia
 Mi tui voltus reuela luculentam gratiam,
 Nos quoque ad spectum benignae gestientes visere
 Virginis clamamus, illa gratiosa lumina,
 Et pios conuerte ocellos ad misellos exsules.
 Inde Mystis visum vt esset caritatis σύμβολον,
 Quod velut praestare cunctis haec videtur floribus,
 Caeteris sic antecellit caritas virtutibus.
 Quam bene ergo Diua gestat flammcae nomen rosae,
 Quae rubet non solum amoris ipsa sancti incendio,
 Verum & ipsum sempiterni fontem amoris protulit.
 Hunc (rear) propter ruborem nuptiali in cantico
 Ipsius genae decentes comparantur fragmini
 Punici mali, labella pulcra vittae coccinae.
 Flos rosae Sabaeum odorem spirat in sacra atria,
 Quom solemus cingere aras lucibus sollempnibus
 Annuo de more fertis, atque verbenis sacris.
 At Mariae blando odore quid queat iucundius
 Inueniri, cui sodales dictitant in canticis.
 In tui vnguenti suauem currimus fragrantiam?
 Ceu rosae Soli coorto proprium flos muricem
 Explicat, sic Virgo Soli se aequitatis protulit,

Et

Et suum expandit decorem, quando consensum dedit.
 Quando fudit ore roseo fulgido internuncio
 Sacrosanctae Ternionis, praestolor faceffere
 Iussa Patris, iamque fiat quod mihi denuncias.
 Nec quidem illud negligendum censeo, quod proditur
 Punicae rosae virere plantulam felicius
 Debita translatione, & vsitione congrua.
 Patrijs nam Virgo ab oris, patrijsque sedibus
 Cum suo translata flore ad nationes exteras,
 Spiritus sancti igne flagrans pullulat feracius.
 Adde quod flos virginalis ob ruborem dicitur
 Nobilem, nam casta pusa de leui tinguit genas,
 Sive facta obscoena cernat, sive verba inaudiat.
 Adde item morbis mederi quod solet quam plurimis,
 Enecat quod forti odore infecta quaedam vilia,
 Et colubros tortuosos effugat fragrantia.
 Nec velim me continenter talibus reposcier
 Explicandis immorari, quippe ineptum, & putidum
 Caeteros damnasse velle tarditatis frigidae.
 Proinde tu suppleto mente, si qua omitto, sedula,
 Interim nos prosequemur institutum alacriter
 Hymni iter portum volantes Diua ad optatum aspice.
 Symbola alia ponit antedictus auctor nobilis,
 Virginis nos sanctae adhortans instituta subsequi,
 Aureos moresque sacri pectoris capeffere.
 Taleque orsus carmen edit. Dicta nostra percipe
 Auribus diuina pubes, ac velut rosa adsita
 Lymphidis, vernate, lymphis, fructum habete iugiter.
 Vos amoenos longè odores, atque latè emittite,
 Thuris arbor quos fuerit, nec secus quam argenteum
 Liliū verno renidet tempore, efflorescite.

DE

DE LILII NOMINE REGINAE VIRGINUM attributo Cant. 11. Sicut liliū inter spinas, sic amica mea inter filias.

LILII liquet quoque Almam nuncupari nomine,
Idque iure exposcit eius si quod aliud indoles,
Sive eam spectes seorsim, sive gnati com potem.

Namque floris candor huius integelli corporis,
Pectorisque puritati congruit planissime,
Nulla quoi peccati adhaesit insidens labecula.
Nam velut flos iste candet intus, atque extrinsecus
Insimul, sic flore semper intimae innocentiae,
Extimaeque integritatis Virgo sancta floruit.
Tale fertur obtulisse fortis illi Gabriel
Lilium, quando puellae nuntium auspicabile
Adtulit. Salve ò repleta gratia, tecum Deus.
Id tulit (si fama vera est) innuens Ecclesiae
Floruisse primam in horto, primulumque maximo
Principi Deo pudoris obtulisse lilium.
Nam velut noui alma proles foederis rosa exstitit
Per necis perpeffionem prima, sic primum parens
Lilium per castitatis canduit votum aureae.
Proinde fertur de pudica virginum propagine,
Vos velut, diuina pubes, lilium florescere.
Candidae mores Mariae scilicet sectamini.
Lilium vidit propheta tale, quando protulit
Iam renidescet recenti terra cultu squalida,
Vasta pulcrum solitudo germinabit lilium.
Porro odoris dulcis aura, qua rigatur hortulus
Lilio vernans comanti, conuenit caelestibus

Mori-

Moribus Diuae eruditum queis renidet saeculum.
Tum crocum rubens, & aurum, calatho quod procrefcere
Cernitur, sceptrique virga, pullulasse ex Virgine
Denotat diuino honore prolem, & auctam regio-
Seu crocum, decusque sceptri Virginem incandescere
Dicitur igne sancti amoris intimis praecordijs,
Regnū adeptā caeli, & orbis terrae, & immensi maris.
Nec quidem bis terna grana, queis crocus distinguitur,
Aut unum nequicquam oriri, sed referre treis modos,
Cum suis causis, amabat Virgo queis magnum Deum.
Lilij radix sub ima fixa terrae est virginis
Inclytæ fides tenacis nixa fibris pectoris,
Nam fides fundamen omnis exstat vna gratiae.
Inde thyrsus surgit altus, & rubor croci insuper
Aureus, bonis quod olli certa de caelestibus
Spes adesset possidendis, atque duplex caritas.
Ac velut suum ille sursum corculum vorsum erigit
Candidus flos parte summa virgulae aptum regiae,
Sic suum caelo inferebat sancta terrae extranea.
Nam licet colona terrae vesceretur munere,
Mens tamen sublimis eminebat orbe terreo,
Caelitumque ales petebat dia contubernia.
Cuncta quae relata sponsus vnica sententia
Expedit, dumeta vt inter vernat album lilium,
Filiis sic floret inter nostra amica caeteras.
Hic vocat se sponsus album lilium, at verpos vepres
Hispidos, quos inter agnus vt lupos, versatus est,
In crucem qui sustulerunt innocentem immaniter.
Idem & almae tali honorat matris aluum carmine.
Virgo, ait, tuam beatam dico aceruum tritici
Liliorum saeptam odoris fertilem aluum fertulis.
Dicit aluum vallo obiri lilij multiplicis,
Amplius quod castitatis simplici fulsit vice,
Triplici sed vna ferto semet exornauerit.
Sive cinctam dicit aluum lilij, quod perpetim

Ante

*Ante partum Virgo mansit, mansit in partu integra,
 Atque post signata partum labis expers perstitit.
 Nunc venit mi in mentem & aliud, posse dici lilia
 Caelitum sacram cateruam, candidumque exercitum,
 Qui frequens vallabat almam Virginem plenam Deo.
 Bis triceni Salomonis floridum, inquit, ambiunt
 Lectulum, delecta ab omni gente pubes Israel,
 Ensibus cincti coruscis, arte docti bellica.
 Tritici quod porro aceruum dicit aluum Virginis,
 Innuit complendam ab ipso. quippe & idem tritici
 Se vocat granum, atque panem, quo perennè viuuntur.
 Nescit interire in aeuum rite qui tali dape
 Vescitur, pubescit vsque pastus almo nectare,
 Et veternosum senectae ridet aetatis situm.
 Nam licet dumtaxat vnum oppleuit aluum Virginis
 Tritici granum, sed illud pullulauit largiter,
 Et seges coorta ab ipso st, atque aceruus daptilis.
 Quin reor sinum vocari mentis aluum Virginis
 Posse, quo dicta ingerebat sacra, aceruum tritici
 Ipsa dicta, queis alebat semet, & suum gregem.
 Sive lilia dicit esse castitatem corporis,
 Atque mentis, quam professa Virgo, dilectus mihi,
 Ast ego illi, cantat, inter pascitur qui lilia.
 Scibam (ait) caput pudoris summum amare lilia,
 Et libenter pasci in illis, en ego olli lilia
 Obfero casti pudoris bina, in illis pascitor.
 Nec pio sensu euagari posse quemquam existumem,
 Pectoris si vota pura, candidisque adfectibus
 Florida studia explicassit antedicta lilia.
 Hocce erat caeleste nectar, quo solebat pascier,
 Hoc magis magis teneri, copularique vniter
 Sponsae amatae sponsus almus nodo inenodabili.
 Quin suas manus pudicas dictitasse lilia
 Quis neget posse, inter infans quas solebat pascier
 Ille caelestis, liquorem dum trahebat huberum?*

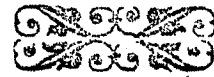
Has

*Has manus pares fuisse crederem sponsi sui,
 Scilicet torno politas, expeditasque vsibus,
 Caerulis plenas hyacinthis, vsibus caelestibus.
 Liliu sublime folia tollit alto stipite,
 Veràm idem illa mox repandat, indicans hanc Virginè
 Dotibus pollere summis, sed nihil se pendere.
 Nam licet de stirpe Diua pullulasset regia,
 Abraham de gente clara, de tribu primaria,
 Se tamen vilem putabat, nulliusque nominis.
 Nulla corporis venusti dos, nec vlla gratia,
 Nulla virtus singularis mentis obliuiscier
 Virginem fecisse quiniit nobilem modestiam.
 Quòd fuant porro ipsa flori sena liliaceo
 Cuilibet folia, indicantur sex modi primarij,
 Queis docet sacrum pudorem Virgines tutarier.
 Quòd si ais signare folia sena sex sententias,
 Virginisque sena verba, quae profata proditur,
 Neutiquam fereris auctor vanus, atque futilis.
 Cum Giganteo locuta scribitur bis nuncio,
 Bisque item fecisse verba prole cum melliflua,
 Cum ministris nuptiarum, cumque anu graui semel.
 Nec sinam neglectum abisse quòd sacrarum interpretes
 Afferunt rerum inueniri lilij triplex genus,
 Liliuque templi, & horti, & liliu conuallium.
 His tribusque delicari Virginem aiunt inclytam,
 Liliu templi fuisse propter intentae in Deum
 Mentis excessum, & supernis ruminandis deditae.
 Liliu seclusum in horto, propter intactum decus
 Corporis, cordisque casti, liliu conuallium
 Denique ob submissionis singularem gratiam.
 Inde factum vt complaceret omnibus communitè:
 Nam Deo iucunda seorsum dia contemplatio
 Illius fuit, Deus si mente pura tangitur.
 Tum choris caeli coruscis virginalem ob gloriam
 Haec fuit, cordi, sed aegris amplius mortalibus,*

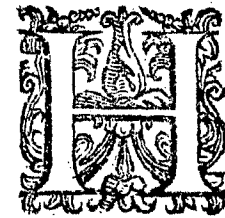
R

Comi.

Comitatem propter imam, qua misellis subuenit.
 Numquam enim frustra inuocatur, vniuersis se exhibet
 Indigis opis parata semper auxiliariet,
 Supplicum votis benignas semper aureis adplicat.
 Nam licet cuncti supernae ciuitatis incolae
 Vsque sint nostris parati subuenire angustijs,
 Nos solet tamen iuuare caeteris haec promptius.
 Quippe quae propensiori mente, vti mater pia,
 Expetit nostram salutem caeteris caelestibus,
 Tota quae feruore flagrat spiritalis numinis.

DE VITIS NOMINE SACRAE VIRGI-
 ni attributo. Eccl. 24. Ego quasi vitis fructificaui
 suauitatem odoris, & flores mei fructus
 honoris, & honestatis, &c.

HAEC quoque illa est alma vitis, qua pro-
 pago nobilis,
 Atque tradux ducta vernat matre ma-
 ior, palmites
 Quae suos extendit oras vsque in orbis
 vltimas.

Sed quis hanc panxit propagem, nobilemve traducem,
 Quae suis ornavit orbem terrae amoenis pampinis,
 Et dedit mustum salubre, quo vigescunt mortui?
 Scilicet matricem & ipsam qui prius conseruat,
 Vinitor, parensque Verbi, quippe & ipse filius
 Nuncupat Patrem satozem, seque vitem fertilem.
 Is tulit merum cruorem, misso ab aethere ipsius
 Spiritu, Matris feracis, & sui cum sensibus
 Integris compegit alnum filij corpusculum.
 Quin parens quoque ipsa tradux, & propago in paginis
 Dicitur sacris, fidelis stirpe quae ducta Abraham
 De vetusta Patriarchae fruge pulcra pubuit.
 Huc facit quoque illa ab imo ducta corde oratio.
 Ab Deus reuerte sodes, agminum caelestium
 Imperator, respice altis aetheris de sedibus.
 Iam reuise ferro, & igni vineam accisam fero,
 Ac prope erutam propagem stirpitis, quam dextera
 Seueras tua, reuise pignus adscitum tibi.
 Ab manus tua adsit alma dexterae tuae viro,
 Quem tibi adsciisti amore summe princeps patrio.
 Is licet nostra sit ortus gente filius hominis.
 Hunc locum si diligenti mente perscrutabere,

Litterae sub inuolucro, qui latebat, duplici
 Dite thesauro reperto te beari senties.
 Sentiesque sacram ab oris vineam Memphiticis,
 Quam Deus quondam reuexit, protulisse traducem,
 Quae tulit germen beatum, quo vigescunt saecula.
 Ac tibi ut leuem laborem quaeritandi, percipe
 Huncce thesaurum euolutum, quo queas ditescere,
 Scilicet Parentem herilem cum sua prole incluta.
 Haec enim tradux vocatur Virgo, quod traducta sit
 Ex Hebraea gente, ut ante populus Aegypto suus,
 In coloniam piorum cum suo Gnato vnico.
 Nempe quem Vates sonanti concelebrat nablio
 Dexteræ virum vocando, & nostri alumnū sanguinis,
 Quod Patri adsidet supremo membra nostra gestitans.
 Hic enim propagis huius palmes exstat floridus,
 Vineae rubens racemus, quam volebant perditans
 Impij, ne pullulare vita posset indidem.
 Quippe & haec vitis sacrata nuptiali in carmine
 Proprium pignus recemum, siue botrum dicitur.
 Est meus dilectus (inquit) Cyprius botrus mihi.
 Nec nouum debet videri, si ante adulta dicitur,
 Quam sata in Parentis aruo, quippe vates perspicax
 Hanc, prius quam gigneretur, iam videbat editam.
 O nimis felix repertam qui sibi adseruauerit
 Hanc Dei matricem amandam, nam repertor ipsius
 Repperit vitam, & salutis nect̄ar haurit perpetis.
 Istius vitis propheta cantat excelsum decus,
 Fulgidis qui vidit alis quadriformes belluas,
 Et rotarum vidit illud inuolucrum viuudum.
 Creuit (inquit) illa frondes inter euect̄a arduas,
 Brachia extendens opaca, fertilesque palmites,
 Et suum conspexit augmen pullulantis vndique.
 Hic mihi frondes phalangas accipe immortalium,
 Quae virent caelesti in horto, quas super Virgo eminent
 Omnibus praelata, cedrus celsa ut inter arbutos.

Istius

Istius dilucet almae vitis excellentia,
 Quod secundum humanitatem filius magni Dei
 Est suae dignatus esse matris omnia similis.
 Quare & hanc talem creauit quatenus verus Deus,
 Conditorque, qualis ipse cum parente creuerat
 Pullulare, & esse in orbe corporis compage homo.
 Sic enim de matre sancta, deque nato dicitur
 Per prophetam magnum Osee. Laeta vitis Israel,
 Fructus exaequatur illi pube pulcer incluta.
 Viteas sed conferamus qualitates Virgini,
 Ceu suis villas, & agros vitis ornat crinibus,
 Atque laesos Solis acris spiculis refrigerat.
 Sic Maria conueniunt proprijs ecclesiam
 Gratijs, facesque sedat pectorum aestuantium,
 Et malorum tristi ab aestu recreat retorridos.
 Putidas odit paludes vitis, & stagna humida,
 Adpetit colleis apricos, & supinos clinolos,
 Inde fert mitis racemos, & meri florem optumi.
 Morem item secuta talem nostra vitis claruit.
 Quippe & ipsa luxum aquosae abominans lasciviae
 Sole flagranti expetebat mentium incalescere.
 Unde vinum, ut ipsa cantat, dulce Dilecto obtulit,
 Obtulit vinum, quod ipsum fecit obliuiscier
 Criminum nefariorum suauī amore inebrians.
 Quin velut vitis salubri florum odore conficit
 Anguium vim tortuosam, virus atrum mitigat,
 Diua sic motum impudicum reprimebat omnium.
 Caeterae pulchrae intuentum feruidum solent iecur
 Lubrico irritare voltu, sed Mariae gratiam
 Intuens quisque exsuebat improbam proteruiam.
 Nam licet decore cunctas iret ante foeminas,
 Quaeque sunt, & quae fuere, & quae futurae in posterū
 Haud tamen fuisse fertur concupita à quopiam.
 Tanta enim insidebat eius corde castimonia,
 Tanta honestas gestu in omni, & moribus modestia,

Vt

Vt virum sese intuentum virus omne exstingueret.
Tyndaris voltu solebat obuios laceffere,
Atque bellum excire caecum, sed Maria concitum
Mitigabat, & tumultum temperabat pectorum.
Cen capras, hircosque olentis vitis inuisos habet,
Quod petant se morsu amaro, Virgo ita odit foetidae,
Qui sacrum laediunt pudorem, deditos libidini.
Militum quatit flagello primipilus viteo
Terga ductor emanentum, nostra item è viticula
Claua fit nodosa, tetros qua lares compefcimus.
Vt vepreis vitis perosa st, atque dumos hispido, (ges,
Quodq; se, & fructu male angat, sic malignante eis gre-
Quodq; se, gnatumq; vexent, Alma abhorret, ac fugit.
Quin parens incunditatis laeta vitis dicitur;
Nam merum geniale gignit, sed Mariam id amplius
Addecet nomen, datorem quae profudit gaudij.
Quod medulla multa abundet, quodque lenta, ac vitilis
Pullulet natura vitis, lenitatem intelligi,
Virginisque comitatem, datque obedientiam.
Vt ferat fructum feraci laeta vitis palmitè,
Haeret vltimo nixa forti, destituta coniuge
Pessum abit, nulluque fructum parturit, nulluque alit.
Sic Maria adhaesit almo, ne labaret, numini,
Vitis instar, atque flores inde suauis protulit,
Protulit fructum vniuersis sospitalem gentibus.
Haec enim ipsa est illa vitis, quae se odoris praedicat
Protulisse suauitatem, rosidosque flosculos
Adserit fructum esse honoris, atque honestatis suos.
Hanc bonam produxe vitem credimus fragrantiam,
Flosculisque auctam gemellis, quando natum nixibus
Edidit formosum habentem diuum, & humanu genus.
Ipsè enim vitali odore impleuit orbis moenia,
Instar vnguenti refusi per domus amplae atria,
In sacris elutriatum dictus vnguen canticis.
Proprios porro hosce flores propter excellentiam,
Atque

Atque opum propter nitorem mysticam vitem autumo
Fructum honestatis vocasse, splendidaeque gloriae.
Sive flores multiformeis dicit ipsum vnicum,
Omnium quod florum honores ipse solus continet:
Candidae nam gestat in se castitatis lilium,
Gestat & crocum rubentem caritatis igneae,
Et rosam perpeffionis purpurantem sanguine,
Caeterisque ornatur idem flosculorum gemmulis.
Quod simul demum hosce flores gloriae fructum adserit,
Copiaeque ditis esse, filium suum innuit
Splendidum decus tulisse saeculis, verasque opes.
Caeterum quantum iste fructus omnibus praepolleat
Fructibus, rebusque caris, plurimi quas pendimus,
Id palam parens profatur vniuersis gentibus
Optime vna gnara quanti sit preti foetus suus:
Longè, ait, gemmis, & auro praenitet fuluo meus
Fructus, argentoque multo nostra praestant germina.
His tribus, mortale saeculum queis honeste comitur,
Proprium multo ante partum dicit ire, quod fiet
Ad genus nostrum excolendum caeteris pollentior.
Quin valor flauenti in auro maxumus perpenditur,
Nobilis vis in lapillis, certa que efficacia,
Claritas demum in metallo luculenta argenteo.
Ergo in his pretiositatem expendito substantiae,
Atque virtutem efficacem, & nominis clarum decus,
Queis tribus mundana constat, seque iactat gloria.
Verum & his decentius nos fructus ornat Virginis,
Nam pretium dat caritatis, datque robur pectoris,
Efficatque insigniori nos vigere gloria.
Ergo verant scripta prisca, quae canunt fructum omnibus
Huncce rebus praefendum, nec pote exoptabile
Eius aestimationi quidpiam conferrier.
Ipsa adest testis locuples nunc meae sententiae.
Quisquis, inquit, me inuenire, meque habere quiverit,
Is profecto vitam habebit, & salutem perpetem.
Nam

Nam solet suos ministros munerari hoc praemio,
 Sedulo sibi obsequentis, vnde rite pingitur
 Brachijs complexa castis pusionem amabilem.
 Innuunt hoc signo habere, quo suos remuneret,
 Praemium Diuam nitentem sedulos clientulos,
 Scilicet prolem beatam, diuitem omnis gratiae.
 Proinde quisquis esse felix volt, sub huius conferat
 Ocyus se vitis umbram, fertileisque palmites:
 Nam sine hac nulli licebit tale munus consequi.
 Flosculos quidam dicunt Virginis multiplices
 Esse virtutum nitores, huberesque gratias,
 Nec quidam à scopo vagantur veritatis auij.
 Quòd suos porro esse flores fructu honoris adserit,
 Atque honestatis refertos, actiuosque indicat
 Hasce virtutes habere, non incerteis otio.
 Hac sacra de vite & illud quis negassit dicier?
 En tua vxor fida, ritu fertilis viticulae,
 In tuae domus abunde pullulascit atrijs.
 Haud enim vquam effoeta torpet, aut fatiscit partibus,
 Sed Dei plantata in aede planta felicissima
 Pignorum aut nouella gignit, aut alit mox edita.
 Nec queam illud transilire, sicca quòd vitis licet
 Pareat bruma rigenti, vere vernat attamen,
 Et repullulante fructum fert nitentem palmite.
 Sic quoque haec puella sancta, quom foret virgo integra,
 Siccaque adpareret extra, germinauit tempore
 Attamen suo, salubremque omnibus fructum adtulit.
 Unde & hanc antiqui Aronis virga designauerat,
 Quae licet matrice dudum iam recisa, & arida,
 Fronduit floresque fudit, protulitque amygdalas.
 Nam velut resecta virga postea sub tentorio
 Foederis sola inter omnis pullulauit virgulas,
 Cumque opaca fronde fructum foeta fudit huberem.
 Sic Maria sub patenti sola caeli tegmine,
 Extimo saturo remoto virgo gignit filium,

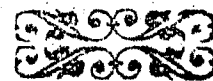
Qui

Qui tribus notescit vnus hisce rerum symbolis.
 Laeta frons dictus, quòd aestu nos malorum protegat,
 Flos quòd adpectu suauis, quodque odore recreet,
 Fructus idem, quòd salubri nos sapore nutriat.
 Fructus (inquam) delitescens sub gemello cortice,
 Qualis in repullulanti creuit ortus virgula,
 Nostra is est natura amictum duplici Verbum Patris.
 Hunc diu percussa amoris sponsa sancti volnere,
 Sponsa, quae mox parturiuit pignus ipsam amabile,
 Concinit se concupisse, factam & eius compotem.
 Tandem, ait, consedi in umbrae laeta amoeno tegmine,
 Sedi in umbra sponsi amati, moesta suspiraueram
 Quem diu, fructumque carpo dulcem auenti frumine.
 Umbra erat desyderati sancta gnati humanitas,
 Quem videre gestiebat velo opertum corporis,
 Et salutis ferre mundo munus exoptabile.
 Gestiebat regna mortis destruentem cernere,
 Et situ veteri auiti, & sordida rubigine
 Mentibus depulsa, agentem saeculum rursum aureum.
 Quin velut recisa pridem matre laeta amygdala
 Fertili foecunda fruge florulenta virgula
 Indicat delectum ab omni plebe Hebraeum praesulem.
 Sic carens taeda iugali virgo, & expers omnibus,
 Edito foetu sacro, sempiternum Antistitem
 Delicat terris creatum, cuncta qui mala expiet.
 Nec vacat, simul quòd hisce virga vernarit tribus,
 Sed dabat gignendum ab ipsa germinali Virgine
 Filium numen gerentem, corpus, atque spiritum.
 Haud enim caro puellae creuit aluo informiter
 Primitus cruore alenda menstrualis, vt caeteris,
 Sed simul cunctis refulsit pulcer infans partibus.
 Nec vetem virgae virorem si datam quis Virgini
 Vim putet gignundi, at albos flosculos, foetum autumet
 Ventris esse, partionem fructum opimum denique.
 Quis decus non solum honestae non ademptum st Virgini,
 S Sed

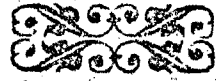
*Sed magis magisque adauctum maxumo cum foenore,
 Sicut arboris venustae talia ornant stipitem.
 Quam bene ergo Diua gestat nomen huius arboris,
 Quae Deo florem pudoris omnium prima obtulit,
 Sicut illa flore candet caeteris maturius.
 Nam vouere virginale st ausa prima lilium
 Principi Deo sine vilo patrio exemplo prior,
 Praeuia huius instituti facta cunctis posteris.
 Ergo iure praedicatur Virgo primiceria,
 Virginum Antistes nitentum, gemma prima virginum,
 Quae Deo obtulit pudoris prima florem amabilem.
 Nec modo illa virga florens delibuti flaminis,
 Verum & eius picta abolla denotabat Virginem,
 Curioque magnus illa comptus eius filium.
 Ille enim verus sacerdos solus exstat omnium,
 Qui suo cruore sancto, non bouillo crimina
 Noxij delcuit orbis iura frangens Tartari.
 Hanc tulit summus sacerdos, maxumusque pontifex,
 Quom sibi velamen almi comparauit corporis
 In sinum lapsus puellae magnus orbis conditor.
 Hanc rubro fulsisse cocco scripta produnt mystica,
 Purpura bis tincta, & auro, byssinoque stamine,
 Ordine intextis quaterno gemmeis nitoribus.
 Hic erat vernans topazius, hic smaragdus lucidus,
 Hic pyropi fulgor ardens, atque iaspis caerulus,
 Hic achates multiformis, cum rubenti sardio.
 His onyx accessit apto dictus vnguis nomine,
 Aureus dictus lapillus, atque sapphiri lepos,
 Caeterique ibi relati treis peraeque nobiles.
 Quae quidem cuncta indicabant Virginis praestantiam,
 Floridae mentis decorem, floridique corporis:
 Unde caelestis sacerdos pallium sibi adsuit.
 Hac crucis conscendit aram veste tectus splendida,
 Et salutarem profudit immolatus sanguinem
 Idem & hostia, & sacerdos, idem homo, atque idem Deus.*

Hac

*Hac quoque extinctus reuixit moesta busta deserens,
 Quem licet iam captum haberet mors amara innoxium,
 Haud tamen quinit tenere, sed resumpto corpore,
 Mox reuixit morte victa, & expiatis saeculis,
 Sicque Rex trucem draconem dena habentem cornua,
 De tribus qui cauda adunca traxit vnam partibus
 Syderum polo, nigranti victum adexit tartaro;
 Sic leonem rugientem, deuorantemque indies
 Tot animas, quot versat aequor vasto arenas littore,
 Perculit cruce efficaci, & praedam ademit faucibus,
 Cerberumque sic trifaucem Mortis intrans limina
 Infito vigore pollens vinxit, & coercuit
 Igneis ferum cathenis, spolia opimaeque abstulit;
 Sic in astragloriosus euolauit denuo,
 Adsidetque Patri amato dexter haerens compari.
 Sic suo dilecto habenas filio contradidit
 Post triumphum passionis omnium rerum Pater,
 Possit ut moliri vbique quidquid ipse creuerit.
 Iam mihi (inquit) est potestas summa rerum tradita,
 Quae vigent in orbe terrae, quaeque celso in aethere
 Sub meo sunt cuncta posta praepotenti arbitrio.*

DE COLUMBAE NOMINE SANCTAE
 Virgini attributo. Cant. 6. Vna est columba
 mea, & perfecta mea, &c.

AVD sine Augustae favore euasimus.
 Lucum arduum,
 Virginis, sed restat ingens nominum ce-
 lebrum
 Sylua adhuc nobis secanda, quare ade
 sponsa inclytas

Cui nequit nec fabulosa Iuno multitudine
 Nominum certare, vana nec Diana, quam lubet
 Tale quid petisse fertur proprium patrem Iouem.
 Par labos velle vniuersa versibus comprehendere,
 Saecla quae in nostram priora repperere Heroida,
 Ac minutae summam arenae littorum subducere.
 Quis queat sylvam patentem falce parua incidere?
 Quis maris fluctus profundi cludere arta in vrnula?
 Vel modum breui orbis ampli consequi decempeda?
 Sed beatæ prosequamur alia Diuæ nomina
 More apis laetos recessus peruolantis saltuum,
 Sedulo libemus ore dicta carptim florida.
 Sat mihi sit clariora nominum his subiungere,
 Nempe quae pagella nobis sacra comminiscitur,
 Ergo cur columba dicta est dulce cor mihi expedi.
 Quippe & hoc nomen beatæ sanctus indit spiritus
 Virgini, delegit illam qui sibi, & nouit probe
 Illius mores decentis, indolemque amabilem.
 Haec anis complura nostrae Diuæ habet vestigia,
 Prima quod lurore fellis cassa tristi nascitur,
 Et nihil comesse nouit crudioris visceris,
 Miluij velut rapaces, praepetesque voltures.
 Hac item Regina caeli nata dote creditur,

Nempe

Nempe simplex tota, tota per benigna, & candida,
 Ceu solet mollis rosa hirtis emicare sentibus,
 Atque de tellure pulla pullulare candidus
 Lilij flos prorsus expers terrae pulliginis.
 Sicque tali creta honore, creta tali origine,
 Nil veneni sensit vquam, nil amarulentiae,
 Nil odi, sed tota creuit melle dulci dulcior.
 Non male vlli dixit vquam dente carpens linido,
 Quin & Hipponactas acreis non probat, sed improbat,
 Qui nefarijs amant opprobrijs pinguescere,
 Huc item facit rubenti quod columba offendere
 Nesciat rostro, sed alae pugnat ictu cominus
 Pro suis pullis tuendis, proque nidis dulcibus.
 Eligit columba opima quaeque grana vescier,
 Eligit pueros fluores amnium liquentium,
 Hoc suum curare pastu corpus, hocce haustu solet.
 Lectitabat prisca vatam Virgo sancta oracula,
 Inque se gaudebat alta perfici mysteria,
 Hoc cibo se alebat, hoc se recreabat poculo.
 Haec quidem pullescit ales caeteris frequentius,
 Sed magis prole propagat Virgo, quae omnes parturit,
 Qui serena promerentur templa caeli inuisere.
 Haud enim caelestem in aulam quis sine illa admittitur,
 Nec Deo quisquam inuenitur incola orbis viuere,
 Quin suam vitam pudicae debeat puerperae.
 Nam licet suam ipsa solum seuerit columbulum,
 Efficit tamen benigna quemque cura proprium,
 Dum bonum nobis procurat omne, & omnem gratiam.
 Quippe quos Verbo petentis veritatis optumi
 Proserit Patris voluntas, hosce format iugiter,
 Filiosque adoptionis gnati ad instar perficit.
 Sicque toto exercet illud corde dictum Apostoli:
 Denuo vos cara proles anxie enitor mea,
 Donicum formetur in vos Christi imago nobilis.
 Daedala columba torque collum habet circumdatum,

Haec

Haec magis magis refulget solis obuersa ignibus.
 Hinc auis torquata dicta est torque tali praedita.
 Gemmeum morile sancta delicare in Virgine
 Credimus doctrinam ab eius profluentem gutture
 Dapsilem, miramque, doctrix namque doctorum exstitit,
 Haec solet nutrisse pullos pro suis extraneos,
 Exteros non cessat umquam Virgo lacte gratiae
 Nos suas educare, partus ceu suos parens pia.
 Oenas alta nidulatur rupium crepidine.
 At suam spem collocavit Virgo summo in aethere,
 Quo nequit feralis hydri vis, dolusve obrepere.
 Pro canore oenas sonoro congemiscit murmure
 Flebili, sic mater alma lacrymabat moestula,
 Quod foret caro superstes pignori, vitae suae.
 Conquerensque aiebat imo corde dans suspiria.
 Ede mi dilecte, pascis quo loco in meridie,
 Ne vager leuis tuorum post greges sodalium.
 Mansitans columba propter liquidi vndas fluminis.
 Hic sui hostis conspicatur inruentis impetum,
 Et cata euadit raponis captiones improbi.
 Mysticis oraculorum Virgo sueta fontibus
 Inferi praedonis astus, callidasque offucias
 Praecauebat, tota legi dum sacratae intenderet.
 Nec quidem obtutum columbae praeteribo simplicis,
 Limulis quae numquam ocellis, turbulentisque adspicit,
 Lympidam sed tendit aciem, rectam, amicam, blandulam.
 Sicque quae secreto obibat, quaeque rerum propalam
 Virgo sancta, mente obibat simplici, atque sedula,
 Nil nisi spectans honorem singularis numinis.
 Hanc palam testis fidelis comprobat sententiam.
 Ecce, ait, tu tota pulcra nostra amica, & candida es,
 Tota simplex, casti ocelli sunt tui columbulae.
 Osculum sola inter omnis nouit oenas alites,
 Nam frequenter osculari comparem solet suum,
 Mutuumque sese amico vincunt conspirio.

Aestuans

Aestuans calore sancto Virgo Regis caelitis
 Osculum experebat ardens. osculetur proprio
 Ipse, ait, me sponsus ore, quod potita est denique,
 Nam Dei traxit suauem laeta florem spiritus
 Se sati, magnum lacertis dum foueret paruolum.
 Sauius quo copulata sunt procul distantia.
 Hoc Deus summus propinquus factus est mortalibus,
 Hoc ratum inter dissidenteis nosque, & inter caelites
 Inuicem foedus refectum, terram, & inter aethera.
 Adde quod ferè columba sola numquam cernitur,
 Sed colit vitam gregatim cum suae sortis grege,
 Seu cibos captat per agros, seu secat vastum acra.
 Cum pijs Virgo morari, & mansuetis adsolet,
 Negligit gentem superbam, mitiorem diligit,
 Quos suam virtutem amare, & aemulari perspicit.
 Sin lubet quoque illud adde, quod fugit cadauera,
 Quae petunt corui voraces, quod nocere nescia
 Vicitet, suum relinquat quod nec umquam comparem.
 Virgo item cauet profana quos Venus putrefacit.
 Quos suam in fidem receptat, numquam amare desinit.
 Omnibus prodesse gestit, nulli obesse sustinet.
 Multa adhuc dicenda restant de columba simplici,
 Quae videntur posse dici, sed retexere caetera
 Quae supersunt, iure nequis nos queat reprehendere.
 Haec auis gaudet morari turribus tectorio
 Illitis, purisque tectis; sic Maria confidet
 Inquinatis labe nulla, sorde nulla in mentibus.
 In suos nidos columba ramicem indit laureum
 Fascinum timens malignum. Diua nostra in pectora
 Spem locat vircentem olympi, ut amuletum viuendum.
 Ipsa se admiratur ales, ac renidet maxime
 Intuens suos lepores, sic suis splendoribus
 Par Heram laetari amictam veste conspicabili.
 Contrahit columba gemmas luce de Solis nouas
 Mille circa collum, & armos; sic Maria gloriam

Con-

Concipit suam in beatæ Ternionis lumine.
 Sin lubet tranquillitatem de columba discere,
 Et quietem virginalem, sedulo consydera,
 Quod ferunt Graij *αἰεταν ἡμῶν* prouerbio.
 Sin amorem virginalis cordis optes noscere,
 Hunc tibi pandunt Achæi nomine huius alitis;
 Nam vocant *ἑρᾶν περισσῶς* quod solet, *περισσῶν*.
 Quod si aues eiusdem amandæ nosse mansuetudinem
 Virginis, mitemque mentem, *ἑρᾶος αἰετὸς περισσῶς*,
 Quod ferunt vetusto adagio, te docebit planius.
 Aucupes caecam columbam, quam vocant *καλὴν ἑρᾶν*,
 Possident venationi caeterarum idoneam,
 Hac enim adlectant agrestes, atque captant liuias.
 Sic Deus pio fidelem caecam amore Virginem,
 Deperit quo quemque nostrum, comparauit illicem,
 Ut genus syluestre nostrum capter, ac sibi adtrahat.
 Sin columbae vis quoque huius scire pulcritudinem
 Daedalam, Psalmodon audi quàm Lyra bellè exprimat,
 Plebem vbi è statu redemptum decolore iri canit.
 Nam licet miro lepore pauo plumae fulgeat,
 Huic tamen si conferamus quam canit columbulam,
 Is queat graco videri, & turpior cornice anu.
 Et si, ait, labra inter atra dormiatis fumidi,
 Obliti fuligine inter furua cortinalia,
 Instar obtectæ columbae plumulis argenteis,
 Quoi nitet circum corona molle collum discolor,
 Et rubro dorsum pyropo vernat, atque iaspide,
 Tandem iniqua liberati sorte, resplendebitis.
 Rursus idem adfectat alas istius columbulæ
 Gemmeas, quibus profana deserens consortia
 Auiæ lumen petessat dulce solitudinis.
 O mihi si quis columbae pinnulas det praepetis,
 Possẽm vti secreta adire sancta solitudinis,
 Meque praeseruare, quis nam me fuit beatior?
 Quin & hocce adlectat ad se sponsus ipsam nomine:

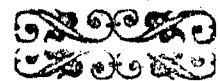
Surge,

Surge, ait, columba mitis, huc ades mea vnica,
 Iam rigor brumæ facessit, pigra hyems abit sibi.
 Torpidus recessit algor, cessit imber frigidus,
 Lenibus flabris fauoni cana nix intabuit
 Montibus, campisque apricis, fronde gliscunt arbores.
 Adferens gratos tepores ver renidet candidum,
 Gratius caelum enitescit, vernat aether laetius,
 Ingemit turtur per agros, fausta Aedon concinit.
 Nostra humus passim corymbos pulcra fundit floeos,
 Grossulis ficus grauescit, alma floret vinea.
 Surge iam columba mitis, huc ades mea vnica.
 Atque vt candorem amandæ monstret huius Virginis,
 Haud semel compellat ipsam nomine hocce in canticis,
 Quale sit, quod pangit illic voce lamentabili.
 Ah soror sub diuo agenti pande commissas fores,
 Pande mi columba fida, rore nam caput meum
 Algido madet, capilli noctis hument Stirijs.
 Mox canit, mea ò columba rupis in foramine
 Os tuum mihi reducas, concaua in maceria.
 Iam tua in meis suavis insonet vox auribus.
 Atque vt hanc declaret vnã singulari foedere
 Obligatam sponsam habere, & quidquid exstat vincere
 Virginum forma eleganti mentis, atque corporis.
 Vna, ait, mea est columba candida, vna cultibus,
 Gratijsque compta cunctis, gnata eapse st vnica,
 Vniceque amata matri, pignus electissimum.
 Istius longum expetitæ saeculis prioribus
 Virginis sacram indicabat indolem columbula,
 Quam pater capaci ab arca Noe quondam emiserat.
 Nam velut reuersa nunciauit aestuarium
 Maximum tandem resorptum glauco oliuæ termite,
 Et Deum iam cogitare saeculis humanus.
 Sic Parens benigna pacis nuncia inter caelitum
 Constitit Regem refectæ, & nationes gentium,
 Detulit quom gnatum in orbem praeuientem gratia.

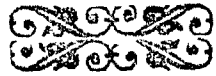
T Quippe

Quippe termes ille oliuae, quem tulit columbula,
 Signum erat Christi virentis pacis almae interpretis,
 Qui luem pacator orbis divi ademit dissidi.
 Hic enim desyderatae pacis osculum adtulit
 Nuntius Patris superni gentibus mortalibus,
 Nec potis pacator alter iure dici quispiam.
 Nam licet pacalis huius dent honorem nominis
 Herculi vago, peragrans quod plagas terrae, ac freta,
 Ut ferunt, lustrarit orbem saeva monstra corruens,
 Attamen nullus meretur nuncupari pacifer
 Rex nisi is, qui factus orbis totius piaculum
 Diluit commissa tetra caesus instar agnuli.
 Nosque lustratos cruoris sacrosancti aspergine
 Obferens Patri sacerdos iam novum virum genus,
 Antea infensum scelestis, reddidit placabilem.
 Quin fugatis turbulentis pectorum tumultibus,
 Feruidis velut procellis fluctuantis aequoris,
 Mentium tranquilla liquit templase sectantibus.
 Quare eum vates vetusti pacis almae principem
 Dicitant, pacis datorem, pacis aeternae auspicem:
 Nec modum pacis futurum Rege sub tanto adserunt.
 Hoc bonum stirpi piorum proprium fore innuit,
 Quod satus sit orbe toto pacem agente, sub Duce
 Unico, clausoque Iano, subiugatis gentibus.
 Quin ferunt fagi repertum carmen inscriptum libro
 Tale sub caelestis ortum Regis à pastoribus,
 Qui sacrata conuolabant visere incunabula.
 Iam refloret aurea aetas, prisca vernant tempora,
 Bella abenis vincita nodis comprimuntur aspera,
 Impetus Martis cruenti cedit orto Principi.
 Festa pax diffusa in oras iam renidet ultimas,
 Iam redit Themis pudica lapsa caeli è cardine,
 Occidit serpens malignus, virus atrum exstinguitur.
 Nam Deus terris regendis destinavit unicum
 Filium Regem, repellat is mala omnia omnibus,
 Adfe-

Adferens pacem perennem, qui sibi fide haeserint.
 Huic bonae pacis datori, nuncio magni Patris
 Supplicat quidam vetustus auctor hisce versibus:
 κλυδίμου πατρὸς δὲ κέλευθρον, ποτινίας κουρης τέκος,
 ἀρ' ἔχει θνητῶν ἀκυπτότων, ἢ τὸν ἴχθιν παγκρατὴς,
 ὄπλον εἰρηνῆς ἀείρον χερσὶν ἐν πανολβίαις,
 ἢ λόγου βροτοῖς προσῆτα, δὲς βίαι δ' ἐστ' ἄλὸν τέλος.
 Sed redire ad virginale tempus est columbulam,
 Quam supra diuina quaedam vidit arces aetheris
 Igneas mens euolare, transque cunctos ordines.
 Vidi, ait, quandam decoram, ceu columbam lacteam
 Riuiolos sublimem aquarum vitreos transcendere,
 Cuius halabant amictus panthaeis odoribus.
 Ac velut vernis diebus, quando tellus daedala
 Funditat florum corymbos, punicae circumdabant
 Hanc rosae, conualliumque lilia suauis olentia.
 Hic vocat riuos aquarum lympidos caeli choros,
 Virgo quos post se reliquit, de quibus psaltes ait:
 Quae super caelos aquae sunt concinant nomen Dei.
 Sed velim Regina ditem gratiam mihi impetres
 Illius, gnati resedit qui tui almo vertice
 In columbae specie, & idem nomen hoc tibi addidit.

DE AQUILAE NOMINE SANCTAE
 Virgini attributo. Iob 39. Numquid ad prae-
 ceptum tuum eleuabitur aquila? & in
 arduis ponet nidum suum?

AMQVE adest tempus canendi nomen
 eius alitis,
 Quam Syri אַשְׁרָיִם vocarunt, Graia gens
 vero ἀετῶν,
 Nosque nostro denique aquilam dictita-
 mus famine.

Quippe & istuc Mystae adoptant Virgini fortissimae,
 Propter huius multiformem vim volucris insitam,
 Ergo nunc columba cedas fortiori aliti.
 Id iubet Regina caeli, quando & haec dotes suas
 Haud minus fortiri ab ortu sese ait feliciter,
 Atque tu, vitam aemulari quae videris ipsius.
 Nam velut aquila vniuersis imperat volucris,
 Omnibusque dignitate praestat, atque robore,
 Aeris campos patenteis quae secant volatibus.
 Sicque trinae Domina turbae, nempe contemplantium,
 Virginumque, & Angelorum praesidet volatili:
 Nam Deus sublimiorem fecit alis omnium.
 Nec modo adsurgunt verentes vniuersae principi
 Aliti, ac cedunt volucres, verum earum pinnulas
 Istius pennae remistae deuorant, atque obterunt.
 Quoi quidem facto latenter haec subest sententia,
 Neminem velocitate mentis, & sublimibus
 Virgini potesse magnae comparari nisibus.
 Quod ferunt Ioui sacrari propter excellentiam
 Gnesion, falsum esse constat, sed Mariam virginum
 Principem Christo dicari quis neget nisi impius?
 In suo nido reponit aquila gemmam nobilem,

Quae,

Quae, quia temulae inuenitur crapulae aduersarier,
 Hanc suo sermone Graui dictitarunt sobriam.
 Nam negant huius volucris posse pullulascere
 Oua, ni contacta ab istoc viua fiant calculo,
 Quare eum curare nidis in suis recondere.
 Quin ferunt virtutem habere virus amolirier
 Vniuersum longe, & omne triste deleterion,
 Hocce fit, ne bestia ausit pestilens obrepere.
 Haec fidem signat Mariae, quam sui diti indidit
 Corculi nido, venena qua fugabat daemonum,
 Dico vitia quaeque tetra, & saeculi contagia.
 Spiritu hoc viuabat ova, nempe foetus actuum,
 Nam fide acta cuncta fiunt destituta inaniter,
 Nec Deo spirare quidquam, quod fide caret, potest.
 Quin suum Gnatum indicasse dicta gemma quiuerit,
 Qui vocatur angularis maximi preti lapis,
 Millibusque electus vnus, monte caesus sine manu.
 Hunc fide nido locauit Virgo cordis primulum,
 Postmodum vero cubili ventris excepit sui.
 Vnde sunt viuata nostra facta pridem emortua.
 Haud enim tantum sibi ipsi pectori inclusit pio,
 Verum & insertauit illum mentibus mortalium
 Omnium, fidem vigentem qui sequuntur ipsius.
 Hocce turbam virulentam profugamus Manium,
 Ne queant nocere nobis, hocce facta viuida
 Nostra fiunt, quae sine ipso nil valerent friuola.
 Quod ferunt quidam gagaten in suis reponere
 Dulcibus nidis volucrem principantem caeteris,
 Credimus neque id priori discrepare sensui.
 Nam gagates igne tostus, flammeove incendio,
 Nil sui deperdit vnumquam, quin gerit praegnans suo
 Hic lapis alium lapillum ventre, tamquam filium.
 Quare & hunc fidem efficacem denotare virginis
 Comprobatam remur acri angustiarum examine,
 Nec tamen quidquam imminutam pristino de robore.

Porro

Porro quòd gestare fertur alteram aluo gemmulam,
 Id fidem testatur eius non fuisse emortuam,
 Sed repletam caritate, ceu suo auctam spiritu.
 Huc facit quòd lusciosos quidam oriri scriptitant
 Praepetis pullos Pygargi, moxque acuta lumina
 Reddier tactu Gagatis exolente albugine.
 Atque tantum lucis inde, tantum apisci acuminis,
 Vt iubar Solis tueri non modo ausint postmodum,
 Sed aciem contentè in illum non pauescant figere.
 Quippe quos progignit ipsa Virgo spiritaliter,
 Iis sui dat notionem certiore filij,
 Vt iubar caeleste possint conspici acutius.
 Nam refert simul gagates virginalem filium,
 Sonticam qui deprehendens pectoris nostri luem,
 Efficit ne mente caeca conuolutemur solo.
 Sed sacro morbo medela iam represso congrua,
 Mandat adspirare reftos clara caeli ad sydera,
 Celsa consecrari, & ima quaeque dedignarier.
 Porro quòd fugare saecla proditur serpentium
 Pumicosi vis Gagatis, in suis fidelibus
 Innuat Christum solere virus omne exstinguere.
 Nec caret sensu probando quòd gagates tubera,
 Atque verrucas reuellit: nam malos furunculos
 Eximit Christus suorum mentibus fidelium.
 Sacra sed nos praestolatur, atque suadet gemmulis
 His omissis, pangere ales quae supersunt symbola,
 Quae videtur comparari posse claram Virginem.
 Haec in altis nidulatur, congeritque rupibus,
 Ne sibi pulli auferantur, in Deo Virgo suam
 Spem locauit, partus eius ne periret actuum.
 Censat id quod ante dictum est, in locis aquilam editis
 Nidum habere, sic Mariae gratia in sublimibus
 Insidet, sublima caeli nempè cogitantibus.
 Quippe in his gaudet morari, qui nihil iam terreum,
 Nil amant que saeculare; sed canunt cum maximo.

Gen-

Gentium Doctore in astris nostra conuersatio est.
 Quòd si ais suffixum in altis Virginis nidum iugis,
 Arduis vitam exstiisse deditam virtutibus,
 Prorsus id quoque esse verum quis negasset perspicax?
 Haec auis praecurrit omneis vna visu acerrumo,
 Longiusque posta cernit, sic Maria acutius
 Omnibus ventura praenidebat, & recondita.
 Ac velut facem nitentem Solis ales lumine
 Cernit haec noctu carente, sic Maria clarius
 Numinis trini serena mente fulgur percipit.
 Quin eos quos ipsa gignit Virgo spiritaliter,
 In suos gnatosque adoptat, adsuescit filij
 In sui diuinitatem fulgurantem intendere.
 Nam velut pullorum ad ignem Solis ora obuertere
 Haec solet, visuque acuto praeditos, ceu gnesios,
 Adferit, visuque obesos abijcit, seu subditos.
 Sic Parens diuina lumen omnibus sui vnici
 Admouet diuinitatis, qui nequit glaucomate
 Mentis illud sustinere, ceu notham prolem abdicat.
 Permeat cito volatu maxumas immusulus
 Orbis oras, sic potentis sacra maiestas Herae
 Porgitur caelum per omne, per fretum, per aridam.
 Hac ferunt solere pullos nullam amare impensius
 Alitum, sed vero amore quid potest conferrier
 Diuae, amanti quos cooptat semper impensissime?
 His sui procurat escam carnis almi pignoris,
 Quae coruscas addit alas semet esitantibus
 Et parcis facit beatis, proximosque numini.
 Adsolet gaudere fulua viscere ales vescier,
 Atque carne agnina abunde, Virgo candidissima
 Pascitur sic castitate nostra, & innocentia.
 Hanc ferunt quoque augurales esse naturae viri
 Alitem perquam calentis, verum ei cedit nihil
 Caritatis igne flagrans virginalè corculum.
 In suis quondam tyranni, & purpurati principes

Hanc

Hanc auem sceptris solebant aureis imponere,
 Se per hoc signum innuentes praesidere caeteris?
 Sic super caeleste regnum Rex beatus caelitum
 In throno sublimiori collocavit Virginem,
 Ad sui imperi eminentis denotandam gloriam.
 Innuunt docti vetusti Virginem antecedere
 Omnibus perfectione, dum canunt *τελειότερον*
αἰετὸν ἀάπτων πετεινῶν, ἀρχὸν οἰωνῶν μέγαν.
 Nec quidem illud negligendum quod solet vorsariet,
 Haec avis plerumque sola, Virgo solitariam
 Sic item vitam colebat, ni foret necessitas.
 Hanc negant solam volucrem posse oburi fulmine,
 Hinc Ioui fingunt sacrari; sed dicata verius
 Est Deo Virgo, quod expers igne peccati exstitit.
 Numquam enim in sese furentis prouocauit numinis
 Facta sons iram nefasto crimine, ut punieret
 Iure possit, grata semper sed Deo vna floruit.
 Obsitos iam veste alumnos plumea lagophonos,
 Atque adultos pulsat alis, & pigros nido excutit
 Edocens niti per aethram, & se aemulari praeuiam.
 Haud secus diuina Virgo per sua exempla erudit,
 Perque docta dicta inerteis, prouocans terrestribus
 Hisce rebus derelictis, quo volauit subsequi.
 Huc potest apte referrī peruetus prouerbium,
 Quo ferunt aquilam inuolare nubibus, videlicet
 Virginem frustratam iniquas captiones hostium,
 Nam per haec terrena praedo callidus tenacibus
 Cassibus nos saepe nequit, & dolosa compede
 Implicat, ne fulua caeli transuolemus sydera.
 Ergo nos Virgo beata proprio exemplo edocet,
 Ut bona haec fluxa, & caduca deserentes saeculi
 Adpetamus sempiternam mente celsa gloriam.
 Quin potest habere sensum dictum adagium & alterum,
 Eminentem nempe eandem gloria praecurrere,
 Et genus mortale, & omnes ordines caelestium.

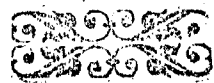
Quod

Quod ferunt Ioui hanc volucrem tradidisse fulmina,
 Ut gigantes fulminaret, constat esse id futile,
 Atque falsum, sed Mariae tale factum congruit.
 Quippe Virgo praeclara alis aureae innocentiae
 Vnico summi Parentis membra sancti corporis
 Detulit, queis tectus acreis strauit aduersarios.
 Daemonum turbas fugauit, qui tenebant omnia,
 Laeua quos Deos putabat esse gens, & numina,
 Victimisque his immolabat cum vapore thureo.
 His Necem confecit armis: Dux neci vitae datus
 Inclytus, plectebat omne quae genus mortalium,
 Et scelus nostrum expiauit, innouauitque omnia.
 Saepe avis carnes olentis haec petit cadauerum
 Escae amore lapsa ab alto, Virgo conscientia
 Putidos cadauerosa sic reuisit caelitus.
 Quippe quos tetri remordet cura amara criminis
 Conscios adit frequenter, ceu fame impulsam graui,
 Et medela orationis vindicat putredine.
 Moris est Percno ferenti de loco prolem ad locum
 Insuper vectare dorso, nequa forte spicula
 Missa sursum volnerare, ac sternere ipsam possient.
 Sic suae protectionis nos vehit dorso pia
 Ad superna regna Virgo, ne queant Cocytia
 Nos deorsum abstraxe tela, daemonumve spicula.
 Dignum & illud comparatu symbolum inter caetera,
 Quod ferox avis draconi diffidet teterrimo
 Ob sua ova, mente tentat quae maligna euertere.
 Quare eum sublime raptat, atque vexat vnguibus,
 Ille nexu tortuoso nequit alas alitis
 Sic simul delapsi ad ima quisque pugnant acriter.
 Verum eum plerumque vincit, obteritque inuicta avis,
 Unde vbi plausum ingruentis aure acuta percipit,
 Si licet, statim in cavernas, ac latebras abditur.
 Haud secus cum virulenta gente pugnat daemonum
 Alma Virgo propter illos, quos Deus sibi eligit,

V

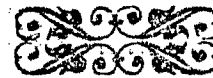
Ne

Ne ferantur diro ab hoste victi in ima tartara.
 Sicque Diua bellicosa praedam ab atro deripit
 Improbi praedonis ore saepe, quam putauerat
 Posse tetro deuorasse destitutam gutture.
 Hoc Deus certamen acre sanxit in natalibus
 Istius patentis orbis inter hos conflagret,
 Quom truci minans draconi tale verbum protulit.
 En ego inter te duellum ponam, & inter foeminam,
 Et tuum prae hydre semen ponam, & inter illius,
 Haec tuum potens Virago conteret dixum caput.
 Est nefas transire amici quod Deus de moribus
 Differit aquilae huius almae, dum virum coarguit,
 Quem pctiuit perduellis acer, vt prosterneret.
 Num tuo (inquit) arbitrato subleuabitur aquila?
 Aut tuum ad nutum locabit in locis nidum arduis?
 Ipsa praeruptis moratur, confragisque rupibus,
 Ac suam inde spectat escam, prospicitque longius,
 Peruolatque vbi cadauer esse putre senserit.
 Ipsius pulli calentem sanguinem allambunt simul.
 Hisce verbis denotauit non ope humana inclytam
 Diuam in astra subleuatam caelitem super choros,
 Sed Dei virtute tanto praeditam fastigio.
 Quin eam quiesse in altis indicat virtutibus,
 Angelosque inter moratam, qui petrae abruptae client.
 Propter illos, qui dirempti conruere in tartara.
 Tum suam hic refectioem dicit in caelestibus
 Quaeritasse, dulci alumnos nutrijse filij
 Notione humanitatis, quam rubens signat cruor.
 Innuit tandem (quod ante diximus) praesto fore,
 Esse semper, ac fuisse vindicare noxios
 Criminum putore tetro, pro sua clementia.

DE

DE NOMINE APIS DEI GENITRICI
 attributo. Eccl. 11. Apis brevis est in volatilibus,
 & initium dulcoris habet fructus eius.

I L ferè esse in orbe toto dixi honestum, &
 vtile,
 Nil bonum, sollers, venustum, dulce, lae-
 tum, amabile,
 Unde non denominetur Mater alti Prin-
 cipis.

Quare apis quoque inuenitur dicta sacra in pagina
 Melleum propter liquorem, conficit quem floribus,
 Ob pudorem, & gnavitatem, & caetera id genus bona.
 Sic enim scriptura clamat, est apis quidem brevis
 In volucribus, sed eius fructus exstat optumus,
 Obtinetque principatum caetera inter dulcia.
 Quae nam apis brevis nisi illa, lecta quae mater Dei
 Se Dei vocat ministram, filijque numine
 Fert refertum corpus almo, vt melle apis fauum suo?
 Caera enim vitale corpus rore compactum rubro
 Sanguinis fert virginalis; porro succus melleus
 Exprimit diuinitatem delitentem in corpore.
 Nam saluber fructus huius sacrae apis non de sero,
 Caeteri vt solent, virili; sed cruore lymphido,
 Spirituque sancto aescit, ceu fauus de floribus.
 Hoc sat ucretus nitenti fert colorem amabilem,
 Et saporem delicatum, fertque odoris gratiam,
 Gratus olfactu, suavis gustu, & adpectu decens.
 Sicque fructus virginalis nos suaueolentia
 Recreat, simulque amoena pascitat dulcedine,
 Adlicitque adpectu honesto, & liberali gratia.
 Zosimus commendat istuc Pontifex mysterium,
 Publicè sanxit quotannis qui micantem caereum

V 2 Tem.

Tempore exsurrectionis luculentae adcendier.
 Caereus procerus ille corpus alti filij
 Exprimit diuinitatis lampade aptum candida,
 Reddidit qui laeta cuncta morte tristi expergitus.
 Hoc item clam denotatur Matris almae integritas,
 Quando apis caelebs creatrix talis exstat caerei,
 Quae suis Diuam figurat moribus caelestibus.
 Quondam apes legi repertas, quae fauos construxerint
 In tenelli infantis ore, tamquam in aluuario,
 Qui foret pater leporum, & omnis eloquentiae.
 Sic sua benigna mater mellea dulcedine
 Cor meum completeret omne, corque & os iufans simul,
 Quo queam concinniori voce carmen fundere.
 Nunc velim Camoena dicas dia, qui volatiles,
 Praepetesve aues ferantur, qui vocentur alites,
 Quos refertur inter esse nostra sacra apicula.
 Qui peragrant summa caeli templa nisu praepeti
 Mentis acris, ac relictis sedibus terrestribus,
 Rebus intendunt supernis semper, & caelestibus.
 Nunc age & quodcunque gnauam nosti apem laudabile,
 Quodque pulcrum habere morum singulatim ediffere,
 Atque confer Diuae, & eius institutis optumis.
 Illa amat flores nitentis, pasciturque floribus,
 Lilijs, crocis, amellis, & thymis fragrantibus,
 At fugit nidorem olentem marcidorum corporum,
 Sicque Iesse virga gaudet floridis virtutibus,
 Cultibusque morum honestis, sed fugit lubricinis
 Putidae virosi odorem, cogitatusque improbos.
 Ergo nos ornari oportet moribus decentibus,
 Flosculis velut venustis, si velimus daedalum
 Usque nobis insidere virginalem apiculam.
 Grata api tranquilla sudi temporis serenitas
 Aduenit ventos perosae, turbineque feruidos,
 Quippe eam porcent procellae passione florea.
 Virgo amat pacem serenam mentium concordium,
Diligit

Diligit tranquillitatem, turgidosque spiritus
 Odit infestos quieti, commodisque publicis.
 Ipsa pulsu aeris canori, cymbalique impendio
 Tinnientis voce gaudet, verum imago garrula,
 Quae resultat in cauernis, adcidit molestior,
 Haec Deum lubenter audit iubila insonantia,
 Et sacros choros, & hymnos, porro ineptas fabulas,
 Indecenter obstrepentis improbare noscitur.
 Quam sit autem iusti amatrix moris illud indicat,
 Quod male adquisito in alueo nec fauorum cellulas
 Construit melissa sollers, nec potest consistere.
 Qui se apis prouitat, acre torquet olli spiculum,
 Et venenum laesa spirat, Virginem conuictijs,
 Qui sacram laceffit, iram sentiet tandem ipsius.
 Mundius vita fruentum nil ape esse proditur,
 Proinde foeda quaeque abhorret, putidumque olentia,
 Egeritque longè oletum de suo aluuario.
 Nec modo odit ipsa rerum spurca quaeque, & foetida,
 Sed quoque ipsos delicato delibutos vnguine,
 Spiculoque acuto adurget, impetitque homunculos.
 Sed nec vsquam excogitare mente defaecatius
 Virgine illa quidquam habemus, quam solent oracula
 Sancta lucem nominare, & candidum Solis iubar.
 Quin & ipsa effoeminatos, & seplasiarios
 Virgo abhorret, quos olere exoticum puluisculum,
 Quos iuuat madere myrra, & transmarino amaraco.
 Mellcum melissa nectar mille praesentissimam
 Repperit morbis medelam, Virgo natum protulit,
 Eripit qui morte saecula, datque vitam perditis.
 Nos quidem illud scimus esse fabulosum, & futile,
 Quod ferunt forma Melissam liberali praeditam
 Melle dulci nutritisse paruolum in Creta Iouem.
 Ac proinde gratum alumnum contulisse foeminae,
 Ut cibo, quo se educarat educatrix facta apis
 Vesceretur ipsa posthac per perenne saeculum.

Sed

*Sed bene illud esse certum confitemur propalam,
 Virginem lactis liquore melleo verum Deum
 Se satum mox educasse, & nutrisse infantulum.
 Sicque eam laboriosa factam apem sollertia
 In superna regna ductam mellea dulcedine
 Pascier diuinitatis, & beatitudinis.
 Roscido se melle nutrit, & rubenti erythace
 Parca apis tempus per omne, Diua alebat se actibus,
 Qui manu gnaua geruntur, quique aguntur spiritu.
 Hacce se pascebet esca bina amator nobilis,
 Qui meum fauum comedi, pangit ore candido,
 Iam meum fauum comedi cum meo melle huberi.
 Hic fauus caelatus artis cellulis sexangulis
 Melle plenae actionem corporalem delicat:
 At latex dat functionem spiritalem melleus.
 Dulcibus rebus fouetur, recreatur defruto
 Fessa apis, ficuque dulci, sic benignis moribus
 Pascitur nostris Maria, & comitate adfabili.
 Quem Ducem fertita honorat cumque apis, quam maxime
 Huic obedit imperanti, sic verebatur Deum
 Virgo, & obseruabat eius iussa cuncta sedulo.
 De suis apis locellis desides fucos quatit,
 Exigitque immune monstrum, quod nihil frugis ferat,
 Verum iners consumit intus quidquid ipsa congerit.
 Sic Maria expellit a se, & gratia sua abdicat,
 Qui nihil gerunt salubre, & adferunt dispendium
 Caeteris gulae, otioque, luxuique dediti.
 Sese apis librat lapillo, ne leuis ludibrium
 Ingruentis fiat Euris; sic Maria immobilis
 Turbine in tentationis haesit, ut rupi, Deo.
 Furua apem laboriosam de suo alueario
 Vis solet fugare fumi, sic Mariae gratiam
 Imprebo fastu repellit turbulentus spiritus.
 Nec quidem illud transeundum quod frequenti gaudeat
 Gnaua apis sodalitate, sic amat consortia,*

Et

*Et pios coetus proborum Virgo gestit visere.
 Haud secus suo beata struxit amplam regiam
 Virgo in imo corde Regi, quam ferunt Hyblaeam apem
 Intumo moliri in alueo proprio Duci atrium.
 Quisque apis curam tuendae suscipit, talem ferunt
 Nosse eam, multumque amare, sic suos potissimum
 Diua Mater nouit, atque diligit domesticos.
 Non sibi ipsa apis liquorem melleum tantum parit,
 Verum & hunc nobis recondit, Virgo nec tantum sibi
 Protulit fructum salubrem, gentibus sed omnibus.
 Casta apes libat fluores puriorum fluminum,
 Terrulentos vitat amneis, sic Maria fontibus
 Se sacrarum litterarum recreabat lymphidis.
 Delitescit bruma inerti pigra in aluearijs
 Parca apis, geluque torpet. Virgo ubi infidelitas,
 Atque hyems amoris alget, fertur esse inefficax.
 Quin apis compendiosa gnaua diligentia
 Virginis sollertis huius luculentam imaginem
 Obtinet, dum sese honestis occupat laboribus.
 Nam simul boni parentes obtulere trimulam
 Impigram Deo ministram, sicuti sponderant,
 Gratius manu parato numini sacrarium,
 Sedulo diuina obire mancipata munia,
 Sedulo relata sanctae scita legis voluere,
 Et frequens conferre vatum mente dia oracula.
 Quin dabat se orationi noctis in silentio,
 Interimque aeterna ruminabat, & caelestia,
 Nonam ad horam, post vacabat corporali muneri.
 Sic breui coetum sodalium aurea modestia,
 Et pudore anteire, & omni laude sanctimoniae
 Norma facta vitae honestae caeteris aequalibus.
 Haud secus quam plena fulget inter astra Cynthia,
 Quam rosa inter purpurascit flosculos minutulos,
 Et smaragdus in lapillis enitet vulgaribus.
 Quin vouere virginalē st ausa purum lilium*

Prin-

Principi Deo sine vlllo patrio exemplo prior,
 Praemia huius facta saeculis instituti posteris.
 Ergo iure praedicatur Virgo primicaeria,
 Virginum antistes sacrarum, virginum primaria,
 Quae Deo obtulit pudoris prima florem candidum.
 Quare eam florere cernens tot Deus virtutibus,
 Sede de summa volucrem mittit illi nuncium,
 Qui ferat velle esse matrem germinis sui vnici.
 Illius quem dudum amando scilicet conceperat
 Intimis mentis medullis scripta vatum lectitans,
 Quod foret secreta Virgo mater excelsi Dei.
 Mater eius, quem celebrat gnatus Amos nobilis,
 Quo loco inquit foeta fiet Virgo, & edet filium,
 Quem parens appellabit Alma nobiscum Deum.
 Ergo vbi accepit Pater quid vellet, ore reddidit,
 En ego imperata summi sum parata ancillula
 Exsequi Regis, secundum sit mihi verbum tuum.
 Hisce dictis in puellae sanctus intrat viscera
 Spiritus, virtusque ventrem complet illa Altissimi,
 Et nouum fit denique illud, atque inauditum prius,
 Quod vetus vates canebat, quem parens sanctum edidit,
 Rem nouam (inquit) molietur terrae in orbe caelitem
 Rex, Puella caelibe aluo nam virum circumdabit.
 Hisce gestis, lactus ales ocyor vento aetheri
 Redditus, responsa Patri rettulit sponsae Deo,
 Gaudiumque oppleuit ingens templa sancta caelitem.
 Id prius quoque adstruebat Patriarchae seruolus
 Missus ad quaerendum herili filio aptam coniugem,
 Qua reperta, corde laeto contulit se in patriam.
 Angelus factum innuebat tale, quando Manue
 Filium denunciauit nasciturum strenuum,
 De manu gentem exterorum qui suam defenderet.
 Sic Dei illibata Virgo concipit prolem vnica
 Sic subit castellum Ihesus, quod sacer scriptor refert,
 Sic David intrauit idem turrim inexpugnabilem.

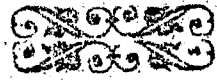
Mille

Mille scutis cinctam, & armis, mille propugnaculis,
 Quippe erat fortissima illa rupe fixa in ardua
 Arx, Avernalis tyrannus quam nequiuit vertere
 Machinis, dolisque cunctis, nec cruento exercitu.
 Quin cateruae tale castrum contremiscunt inferae,
 Vnde se accepisse cladem, & damna norunt maxima.
 Hic enim primum supernus Imperator constitit,
 Quando profligare in orbem venit hosteis impios,
 Et superbos sede celsa daemona detrudere.

X DE

DE DOMVS DOMINI NOMINE REGINAE
caeli attributo. Psal. 92. Domum
tuam decet sanctitudo.

N N C mihi domus canenda est, siue tem-
plum, nomina
Virginis clarae, sed ante scala cur haec
dicitur.
Concinam, quid signet arca, quid ve san-
ctuarium.

Dicitur Virgo beata scala, quod nos exsules
Infima de sede terrae tollat in caeli atria,
Et Deum deducit ad nos sospitalem ex aethere.
Tale priscis est reiectum patribus mysterium
In vetusti Patriarchae luculento somnio,
Scalae ubi sub astra tensae vidit innixum Deum.
Et gradi sursum deorsum caelitem alites choros,
Qua statim fidelis heros visione expergitus,
Hic domus Dei profecto st dixit, & caeli ostium.
Scala celsa erat Mariae forma summae Virginis,
Quae licet terras teneret stirpe mortali sata,
Attamen sublimi adibat mente caeli sidera.
Huic adhaeret ergo scalae qui polo descendere
Iam per ipsam cogitabat, nosque Rex inuisere,
Atque ab ima sede in astra creuerat sustollere.
Haud enim ipsa scala caeli dicta solum, quod Dei.
De poli stellantis arce filium deduceret
In sui ventris cubile Diua virgo floridum.
Sed quod & mortale saeculum Dux ab hac subduceret
Fida pignus per beatum valle lacrumabili
In serena templa caeli, & caelitem in consortium.
Quin Dei domum vocavit, quod videret incolam
Hanc Deum tenere velle, velle & inde concipi,

Et

Et nouem menses habere dulce diuersorium.
Ostium porro ille caeli, & portam Olympi dicitur
Quod salutem prodituram cerneret mortalibus
Ex ea, caelumque posse nos per ipsam ingredi.
At frequens recursus ille ciuium caelestium
Per gradus vltro, citroque scansiles dabat fore
Ipsi vi nobis per illam iungerentur vniter.
Haud secus Diuam id mouebat caelitem consortio
Perfrui debere natam sedulo obsequentium,
Et vicissim se colendae tamquam Herae exhibentium.
Quin eandem olim indicabat mentibus sollertibus,
Quod Deus sibi imperavit pegma sanctuarij
Construi, rite vt subiret nostra contubernia.
Hoc erat corpus Mariae mysticum tentorium,
Non quidem fultum columnis cedrinis, vel aeneis,
Pellibus rubrisve tectum, carbasisve ianthinis,
Nec litis auro tabellis, nec base aptum argentea,
Sed Dei peculiari fabricatum industria,
Esset vt perfectum, & omni praeditum elegantia,
Quae supra dicta innuebant in typo compactili:
Nam velut gnatus decore praenitebat caeteris
Filijs, sic mater alma filiabus omnibus.
Vnde & ipsa dicitur tota pulchra in canticis,
Et figurata in puellis, quae sacris in biblijs
Praedicantur formae honore praestitisse caeteris.
Arca vero inclusa talis ambitu peristyli,
Viuidis compacta lignis, nec situ putrentibus,
Aureo sero reuincta, & bracteis cincta aureis,
Mens erat latens puellae corporis sub tegmine
Nullius culpae veneno, noxiae ve obnoxia
Omnibus vallata clarae laudibus prudentiae.
Caeterum quod talis arca continet verbum Dei,
Admonet puro Mariae pullulasse in pectore
Unicum Dei, prius quam ventris in saepto hortulo.
Quod quaternos demum habebat circulos cum duplici

X 2 Veste,

Veste, queis vehi solebat, addocet virtutibus
 Quatuor regi fuisse bino amore feruidam.
 Sed suam ad domum redire Patriarcha maxumus
 Nos monet, quam fabricatrix syderum micantium,
 Et soli, glaucique ponti condidit sapientia.
 Ipsa suffulsi que sacro, ne labaret, culmini,
 Gemmeas septem columnas, eius ut sedes foret,
 Atque eam trini teneret numinis praesentia.
 Nec super tali silendum est quid Deus dicat domo
 Construenda Regi amico per prophetam interpretem.
 Non mihi tu gratum amice construes palatium,
 Quod colam, sed postquam adempto lumine obdormiueris,
 Postumum tibi excitabo de tuo ortum semine
 Filium, huic perenne sceptrum praeparare destino.
 Is meo domum decentem condet almo nomini.
 Ast ego eius sedem in aeuum sempiternum fulciam
 Regiam; Pater vocabor ipse talis filij.
 Ast meus cluebit ille iure gnatus vnicus,
 In meum regnum reducam Regem, & in thronum meum,
 Quem tenebit iustus haeres firmiter per saecula.
 At domum hanc meo sacro, & dedicabo numini
 Inclutam, non vnumquam ab istac nostra flectam lumina,
 Huic meum cor adligabo, curae erit semper mihi.
 Sed quid horum auditor istac de domo canat, cape:
 Sanctitas (inquit) perennis addecet domum Dei.
 Quare ego illius decorem diligo admirabilem.
 Hanc quoque idem prosperari, & iugiter florescere
 Filij ex persona in aeuum nostro amicti corpore
 Obsecrat pius propheta maxumum Patrem Deum.
 Tu bene (inquit) dic fidelis seruoli tui domum,
 Sicuti locutus es mi, Rex bene hanc dic optume,
 Quo sit auspicata coram te perenni tempore.
 Sed sibi quid volt prophetae bina comprecatio?
 Sempiternae electionis nempe certitudinem,
 Atque consummationis absolutam gratiam.

Idem

Idem opes huiusce magnae concinit fidicen domus,
 Concinitque lautiozem cultum, & amplam copiam,
 Nosque ibi solari egenam posse commonstrat famem.
 In tuae domus beatae Rex bonis explebimur,
 Quippe gaza tota abundat, tota luxu splendido,
 Hic noua arridet supellex, hic noua adfluentia.
 Quam beatus, quamve felix quisquis o Deus tuae
 Sub domus nitentis amplis atrijs morabitur
 Ille te cantare numquam voce grata desinet.
 Fidere insuescent tuarum saecula alarum Deus
 Tegmini, domusque fient copijs tuae ebrj,
 Iis tuae torrente potum de voluptatis dabis.
 Quin & idem procreandae de suo olim semine
 Virginis candore captus liberali, & gratia
 Taliter Regi beato concinebat caelitem.
 Summe Rex tuae decorem diligo admirabilem
 Inclutae domus, tuaeque gloriae sanctae locum,
 Ne velis me cum profanis, impijsve perdere.
 Quin & alter obstupescens huius amplitudinem,
 Clamat o domus potentis quam Dei magna Israel,
 Quam locus possessionis eius ingens panditur.
 Multa ad haec vates supremo concitati numine
 Caeteri super domo istac protulere oracula,
 Quale & id, quod Festus alti fundit interpretes Dei,
 Quod Deus plebis reductor ipse dicitur propriae.
 Terram, & aequor concitabo, lataque orbis moenia,
 Et frequentis exterarum nationes gentium.
 Moxque Rex desyderatus, omnibusque amabilis
 Praesto erit, domum replebo gloria hanc mirabili,
 Clarius domus nitebit quam prior nouissima.
 Hic Pater nouissimam aedem virginalis vasculum
 Dicitur, quo gnatus eius carne semet induit,
 Particeps humanitatis factus, atque corporis.
 At domum primam vocauit protoplastam foeminam,
 Quam malus subuertit anguis fastuosum ob spiritum,

Porro

Porro postremam Mariam dicit insolentiae.
 Nesciam prorsus futuram, & omnium quasi infamam.
 Huius ergo rite maior splendor esse dicitur
 Vltimae aedis quam prioris, quae vixit mox condita.
 Nam prior peccando mortem proprijs nepotibus
 Obtulit, postrema vitam rettulit mortalibus,
 Quando concepit pudico ventre Christum principem.
 Tunc & ipse implevit ante vace quod sponderat
 Nobilis vatis vetusti, nempe sanctitudinis,
 Et locum pedum meorum augere honore peruolo.
 De domo quom virginali dicta sint multa adfatim,
 Insimul de virginali differamus culmine,
 Cuius & figura templum Salomonis exstitit.
 Nam domus subinde templum, templū item cluet domus,
 Tamque quod captiuitatem conditum praecesserat,
 Quam quod & captiuitati postmodum successerat.
 Haud latet me augustioris aedis amplam machinam,
 Quam bonus Rex monte sacro collocauit Moriae;
 Erigendae omen fuisse spiritalis fabricae.
 Scilicet satū puellae procreandae regio,
 Quam Deus suae volebat esse templum gloriae,
 Corporis vestiri amictu nostro vbi decreuerat.
 Ne modum vero extumescens hymnus excedat sacer,
 Quae patent per sese omittam notiora transuolans
 Tu sagaci conde mente quae profabor mystica.
 Ac duo primum notato molis huius propria,
 Saeculis cunctis stupendam nempe magnitudinem,
 Et noui ornatus decorem, & daedalam elegantiam.
 Tanta erat regalis huius magnitudo curiae,
 Ut virum centum exstruendo milies sexagies
 Occuparit continenter septuenni tempore.
 At lepor talis nitebat intus, vt quamplurima
 Aduenarum ad se intuendum pelliceret agmina,
 Porro opus costabat omne cedro, & auro, & marmore.
 Marmor amplum construebat ambitum muri extimum,
 Hunc

Hunc coassabant olentes cedrinae introrsum trabes,
 At cedri conuestiebant bractae tigna aureae.
 Hic erant caelata Regis, picturae acta caelitum
 Mira, plebi qui redemptae de tyranni compede
 Perfidi, praecepta legis sospitalis sanxerat.
 Hisce signis Rex putabat, splendido & caelamine
 Se suos posse excitare ad diligendum proprium
 Vindicem, qui se maligna seruitute exsoluerat.
 Magnitudo poscit ingens maximam potentiam,
 Nemo enim tantum virorum comparasse possiet,
 Vt sibi auscultent iubenti, ni fuit Rex praepotens.
 Quis queat porro expolisse tale sacrum laminis
 Aureis, pictave cedro, caeterisque ornatibus,
 Ni fuit summa peritus artifex scientia?
 Ergo tali duplicata praeditus potentia
 Rex domus metator huius Architectusque arduae
 Delicat rerum satorem, conditoremque omnium.
 Nempe qui mundi capacis condidit flammantia
 Moenia, insignique pinxit syderum torcumate,
 Brachium dictus supremi Patris, & sapientia.
 Ipse enim suae parentis indolem celsissimam
 Maxumus fundauit auctor eminentem caeteris,
 Non quidem statu insolenti, sed sacri, bono ingeni.
 Qui queat, ni talis esset, atque tanta amplectier,
 Ac suum auctorem tenere, quem nequit comprehendere,
 Nec sinu tellus patenti, nec poli conuexio?
 Nec fuit sat condidisse virginalem fabricam,
 Verum & ipse ornauit altis artifex virtutibus
 Omnibus, queis floruisse quisque ab aeuo proditur.
 Ceu solet monilo doctus aureum micantibus
 Aurifex variare gemmis, ac figuratum notis,
 Floreis veris corymbis, syderumve insignibus.
 Marmoris nam signat albor pulcer innocentiam,
 Auri in aestimatione caritatem intellige,
 At cedrus dat castitatem nescia imputrescere.

Quin

Quin eam fulsisse mentis vniuersis dotibus
 Indicat fanū exstruendi mysticum septennium.
 Nam dabat septena sancti spiritus donaria.
 Nec minus mirum videtur quod sacer scriptor refert,
 Non fuisse audita scalptra, malleosve obtundere
 Aede in hac dum conderetur, arma quadratarij.
 Nam quies talis monebat viuudum sacrarium
 Procreandum immune auiti virginale fomitis,
 Ferreus quem arguisset ictus aures verberans.
 Haud enim decebat illam parte in hac concedere
 Lubricae priscae parenti cretae ab osse comparis,
 Quae bibit dirum venenum callidi anguis improba.
 Quin honestiora vates fabricae natalia
 Istius recentioris intuens fore incinit.
 Est domus decor secundae quam prioris amplior.
 Nam prior funesta mortis triste conceptaculum
 Exstitit gnatis, sibi que, sed secunda posteris
 Protulit porta nitenti cara vitae semina.
 Vltima tandem absolutam quom frequens coronide
 Coctus, & Rex dedicaret victimis sollempnibus,
 Tum Dei flagrantis opplet sancta maiestas domum.
 Id dabat fore, vt veniret ad colendum virginis
 Integrum cubile, corpus vt sibi alnum sumeret,
 Atque eam compleret ardens numinis praesentia.
 Subdidit diuinus auctor hisce, quae clarauius
 Rite palmas adprecantem sustulisse ad sydera
 Supplicem Regem, superbum templum vbi perfecerat.
 Ac Deum exorasse, vt omnis, qui sub hac testudine
 Supplicasset liberari cladibus praesentibus,
 Admisisset vellet olli pro sua clementia.
 Si seges tentetur atra fertilis rubigine,
 Seu fames, morbusve teter, siue bellum incesset
 Siue capta gens in orbem duceretur exterum.
 Seu neget foetus opimos terra inops emitier,
 Quod graui torrescat aestu, rura findat aestifer

Sirius.

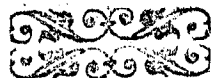
Sirius, nulloque caelum fundat imbreis aeneum.
 Si manus, mentisque ad istuc tenderent oraculum,
 Vt malum triste amoueret numen exorabile,
 Protinus voto impetrato compotes euaderent.
 Hinc queat fructum salubrem quilibet decerpere,
 Gesta praclusisse nostris si vetusta intelligens
 In suum conuertat vsum quod latet sub littera.
 Hinc enim quauis patescit pro necessitudine,
 Si pigens peccasse ad alnum virginale oraculum
 Confugit, posse obtinere quisque quod rogauerit.
 Si tui recuset arnum segne bruti corporis
 Ferre frugem, tostum anabela quod siti lubricinis
 Aestuet, voca Mariam castitatis auspiciem.
 Ast opum quisquis laboras sordida cupidine,
 Vel graui liuoris aestu, siue fastu turgido,
 Siue tristi ira, ad Mariam vorte mentem sedulam.
 Si laceffit te acre bellum manium crudelium,
 Siue captus heu sub orcum iam profundum abduceris,
 Inuoca nomen Mariae, matris omnis gratiae.
 Si quatit tentationum turbo pectus lubricum,
 Vt procellat, siue morbus te vrget, atque angustia,
 Tolle palmas ad Mariam, spem periclitantium.
 Nemini fontem perennem diuitis clementiae
 Indigenti claudit vnumquam facta mater omnium,
 Gratiae mater benigna, mater indulgentiae.
 Tum queas cantare priscum carmen illud iubilans
 De suo templo sereno supplicem vocem audijt
 Rex meam, peruenit aureis ad Dei clamor meus.
 Concines gratus quoque illud grande misericordiae
 Caelitum supreme Receptor, munus impetrauimus
 In penetrati nitentis aedis augustae tuae.

Y

DE

DE THRONO ILLO EXIMIO ET SINGULARI, quem verus Salomon Christus Rex pacificus sibi praeparavit: cuius typus mirabilis mysticè describitur libro Reg. 3. cap. 10. & 2. Paralip. c. 9.

VIRGINEM videre in orbe sospitalem perditam,
Plurimi prophetae auebant, atque Reges editam;
At quia id tunc non licebat, exprimebant symbolis.

Hanc thronus quoque innuebat adfore, artis mirae opus,
Quem gerens pacis vocamen Rex sibi construxerat,
Regum in actis ut refertur luculenter Israel.
Nam videbat corde vates perspicaci Virginem
Comptibus novis creandam mentis, atque corporis,
Omnibusque augendam abundè gratiarum dotibus.
Quare eam expressisse signis gestiebat mysticis,
Mystica informabat arte, quo futura saecula
Dignitatem Divae haberent rite contemplarier.
Fecit (inquit scriptor ille) Pacifer, sibi thronum
Rex eburnum grandem, & auro vestit fulvo nimis,
Et gradus adpegit alto sex sedili scansiles.
Bisque senos fecit idem per gradus altrinsecus
In thronum obuersis tuentes frontibus leunculos.
Summa pars postica talis exstitit teres throni.
Tum duae manus sedile continebant aureum.
Hinc & inde, utrasque fulvus stabat ad manus leo,
Editum nec tale in ullis est prius regnis opus.
Cuncta quae claranda nobis, quo pateat gloria,
Et decus summum Mariae: nam videtur barbaris,
Inter hanc nil esse, & inter quas lubet mulier cultas.

Hic

Hic sacris fuisse libris proditur trinominis
Rex, opus qui tale fecit, quo sederet splendide:
Verum uti pacalis istuc factitasse proditur.
Nam typum gerebat eius, condidit qui postmodum
Virginis sibi cubile, pacem ut inter caelites
Poneret, gentemque nostram dissidenteis inuicem.
Haec enim est sella illa felix, vnde laus mortalium
In Deum prorumpit ingens, atque plausus caelitum:
Nempe ubi ipse sessor inquit. En nova facio omnia.
Quippe dum redemptus alter mortis atro limine
Demitur, sarcitur alter diminutus nequiter,
Magno aguntque utriusque grates Vindicti concorditer.
Quod sacer percepit olim mente sublata in Deum,
Et Deo monstrante testis abdutum mysterium,
Sicuti testatur ipse, cui datum istuc cernere.
Mox (ait) vidi cateruam conglobatam ex omnibus
Gentibus, linguisque in unum, tamquam arenam dapsile,
Quae throno adstabat corusco, coram & agno candido.
Haec stolis fulgebat albis, palmeosque ramulos
Dextera victrici habebat tale carmen concinens:
Sit salus throno insidenti Regi, & agno caeliti.
Quin thronum circum omnis illa nobilis caelestium
Procidens pubes supremum rite adorabat Deum,
Gratulansque mille laetis personabat vocibus.
O bene omnis dicat alnum numen, & tollat Dei
Laudibus, sapiens feratur solus, & grates pias
Cuncti agant, cultumque reddant, vota que olli debita.
Nostro Hero omnis plaudat orbis terrae, in ora; vltimas
Nomen extendat verendum, summo honore clareat.
Sit potens, pollensque abundè per perenne saeculum.
Hanc probe cognosse Patrem sessionem filij,
Et probasse, testis ipse filius dicens Patri,
Tu Deus tu nostram habebas sessionem cognitam.
Sed prius consyteremus, cur metallo argenteo,
Aureoque omisso, & aere nobili corinthio,

Y 2 Primum

Primum ebur fulcrum curulis auspicetur regiae.
 Dens bonis candore lucae praeminet spectabili,
 Praeminet, polletque abundè viuido idem robore,
 Frigidoque constat vna, & alio corpore.
 Et quid istae inuenitur singulari Virgine,
 Quod magis candescat vsquam, quae sui ad spectus niue
 Adlicit Regem supremum, regiamque curiam?
 Fortius quid exstat vsquam, quid viget robustius,
 Vasa per quam summus heros diripit fortissimi,
 Et vicem armatae phalangis praebet vna bellicae?
 Altius quid denique illa nobili frigidine,
 Quam Dei virtus obumbrans texit obtentu suo,
 Noxio ne quidquam ab aestu posset vquam laedier?
 Hisce nec praefertur aurum saecularis scientiae,
 Nec quidem argentum sonorum candidae eloquentiae;
 Sed nec vlla gemma ditis gratiae cuiuslibet.
 Subijcit diuinus auctor hancce sellam daedalam
 Oppido fuisse grandem; sed quid ista Virgine
 Grandius pote inueniri, ventre quae concluderit,
 Quem nequit tellus, nec aether, nec fretum comprehendere,
 Uniuerfa qui intra & extra complet almo numine,
 Quae vigent caeli sub axe, quaeque in oris aetheris?
 Altius sustolle mentem, & intuere singulos
 Caelitum choros peragrans, comperibis illico
 Quidquid exstat grāde, et amplū Diua id esse angustius.
 Sentiesque nec quidem alto par vigere in aethere
 Quidpiam, soli sed illam conditori cedere,
 Sed super quae sunt sedilis membra mens ediffere.
 Fului (ait) vestiuit auri flore sellam eburneam,
 Aureus fulgor metallis vniuersis praenitens
 Indicat caeleste numen, quo Maria fulgurat.
 Hocce erat quod testis alter conspicatus optumus,
 Signum (ait) permagnum olympo tunc in alto adparui:
 Sole amicta mulier imis lunam habens sub calcibus.
 Nec sinam transire, amici, Quid nimis fuluiscere

Adsc.

Adserit throno inlitū aurum. Nam latet quid mysticū
 Hisce verbis, quod lapillos antecellit Indicos.
 Quatuor modis inesse dicitur suis Deus,
 Primum inest aequè vniuersis numinis praesentia,
 Unde & esse sortiuntur, atque habent subsistere.
 At secundo inesse solis numen efficacia
 Dicitur bonis, quod illos munia ad digna excitat,
 Atque obire accendit vna, quae probat salubria.
 Tertio quibusdam inhaeret per suum adflatum pijs,
 Atque menti inspirat ollis quae gerenda in posterum,
 Consilique arcana pandens conscios sui efficit.
 At modo peculiari, & ante inaudito omnibus
 Virgini cohaeret vni, & vni inest aptissime,
 Vt suae congerminascens flos virenti arbusculae.
 Vt suae stirpi propago, germen vt plantae suae.
 Hic tremiscat cunctus orbis, nec quidem ausit hiscere,
 Obstupens dignationis huius immensum chaos.
 Insidet verbum supernis patrium in cohortibus:
 Attamen non stirpe cretum, non eadem origine,
 Vt queat dici esse secum, dictum vt almae Virgini.
 Addidit throno (inquit) idem Rex gradus senos suo.
 Disce mente cogitare quaeque honesta, & candida,
 Et gradum primum tenere rite dici quiueris.
 Si tuam vero insonare, proloquique insueueris
 Fausta linguā, nec pudenda verba ab ore exprompseris
 Te gradus secundi adisse noscito altitudinem.
 Porro si tractata tecum, & cogitata intrinsecus
 Sedulo exercere cures recta, & actu prosequi,
 Ad gradus victor volasti tertij fastigium
 Quod si iniquos edocebis, deuosque induxeris
 In viam redisse rectam, & stebiles solabere,
 Te gradus quarti adtigisse scito culmen arduum.
 Saeculum si infame linquas, atque saecularia
 Dona fluxa, vt hospes orbis, spe calens caelestium,
 Ad gradus quinti cacumen subilisti gnaviter.

His

His bonis si perſedere firmiter curaueris,
 Metā aduſque ſummā inhaerens hac graui in ſententia,
 Tum gradus ſublimitatem ſexti habes, & vltimi.
 Talibus columba felix compta in arceis ſe intulit
 Aetheris ſublimis alis, tali olympi in arduum
 Se extulit praepes volatu verticem perneciter.
 Haec ſibi concinnet omnis, qui cupit caeli ingredi
 Tempora, vbi Regina Virgo caeteris conſpectior
 Angelorum claritatem non parum reuerberat.
 Quod ſi ais caelo receptos gente de noſtra ordines
 Sex gradus throni, ſuper quos Virgo ſancta attollitur,
 Hoc perinde corde ſcito, & erudito habebere.
 Nunc age expedire perge quae ſequuntur protinus
 De throno regeſta ſacris virginali annalibus.
 Parte poſtica (inquit) eius ſummitas rotunda erat.
 Haec erat mitis Mariae glorioſa adſumptio,
 Quando eam caeleſtem in aulam ſydere ornatam caput
 Extulit, thronoque celſo collocauit filius
 Regia admirante caeli, caeliturque exercitu,
 Inuicemque ſciſcitante cum ſtupore maximo.
 Quae nam ab oris ſponſa in aſtra ſurgit orbis ſquallidi
 Tam venuſta, ac delicata innixa dilecto ſuo,
 Gratijs cunctis abundans, ac nouis leporibus?
 Quae ſerunt reſponſum ab alijs, haec eaſe eſt inclyta,
 Quae licet praecineta ſacro virginali baltheo,
 Vnicum ſummi Parentis ventre pignus florido
 Edidit, cuius reclinis nunc quieſcit brachijs.
 Haec ea eſt, quae prorsus omnis pura viuens noxiae.
 Noxiale obruiuit atri calce ſerpentis caput,
 Et genus mortale mortis expediuit caſſibus.
 Quin & ipſam contuentes filiae clarae Syon
 Virginem matrem ſupremi Principis lectiſſimam,
 Omnibus cultam decenter comptibus praefignibus
 Clamitant id beatam, praedicant laudabilem,
 Conſoniſque ad aſtra tollunt ſoſpitalem Hercida

Voci-

Vocibus carmen ſonantes illud inter caetera.
 Haec ea eſt quam Reſtor altus expetiuit caelitur,
 Et puellas eleganti vincit omneis gratia,
 Quae Salem colunt quietae ciuitatis moenia.
 Sicuti vidisti illam plenam amore candido,
 Atque dolci comitate blandiorem caeteris,
 In cubilibus pudicis, hortuliſque aromatum.
 Sed refer poſtrema Diuae cur rotunda dicitur
 Pars fuiſſe, vita nempe quod caduca in perpetuum
 Tranſit rotunditati comparatam interminae.
 Sed ſequens ediſſeramus, quid duo, & decem velint
 In throni ſtantes vtrinque quolibet ſcymni gradu,
 Semetiſſos contuentes, & throni faſtigium.
 Nempe primores magiſtros, terrae & orbis lumina,
 Quos prius delegit omni gente, vt humanum genus
 Gnatus eius erudiret, ad fidemque adduceret.
 Hi cluent parui leones, ſiue propter maximum,
 Quem tribu de Iuda oriri Patriarcha dixerat.
 Nam vocari ſtirpem alumnos quis magiſtri neſciat?
 Siue binos propter alios principes Apoſtolos:
 Nam licet ſint magni & ipſi, comparati his maxumis
 His minores eſſe multis arguentur partibus.
 Id docet vero eſſe magnos, quod pauoris neſcij
 Omnis, hoſtes veritatis territarunt acriter,
 Ceu graui rugitu, vbique praedicando gentium.
 Porro ſtantes virginalis per throni ſubſellia,
 Indicant nequiſſe ſummae tangere excellentiam
 Virginis, ſed optumo illam iure demirarier.
 Quid throni demum ſedile, quidve ſignant brachia,
 Et manus illud tenentes, cor niſi almae Virginis
 Duplici fultum actione mentis, atque corporis?
 Nam domus habere curam, ſeduloque identidem
 Vnicum ſuum ſolebat educare filium,
 Tum ſimul terris relictis celſa contemplarier.
 Praepetes leuabat alas mentis in proceſtria.

Aetheris,

*Aetheris, Deumque totis hauriebat sensibus,
 Et manu sollerti obibat si qua opus facto forent.
 Nec quidem nec vero abhorret, immo vero consonat,
 Duplices dixisse palmas Patrem, & alium spiritum,
 Qui simul firmam tenebant matrem amati filij.
 Tale erat textum sedilis, saeculis quod omnibus,
 Se se ait quaesisse retro, posset ut quiescere
 Rex amicus pacis almae, nec potesse offendere
 Hac nisi in dia puella, caeterae dum fluctuant
 Pectorum fretu aestuoso, & carnis impotentia,
 Unde nec praebere quivuit vlla pausam principi.
 Nullus umquam sede sedit Rex sua pacatius,
 Ac beatæ pacis auctor virginali in sellula,
 Quam statu recto nequivuit vlla vis evertere.
 Non eam turbavit atrox ventus insolentiae,
 Non malus liuor, nec aestus vllius cupidinis,
 Non metus, dolorve fregit, mansit vsque immobilis.
 Eia demum & par leonum quid moramur eloqui
 Qui forent, alter sinistrae, dexteræ alter adisti,
 Daedali fulcrum sedilis, quæ tenebant firmiter?
 Hos duos scito optimates destinatos Virgini
 Exstitisse, ut adiuuaret functiones corporis
 Alter, alter functiones adiuuaret spiritus.
 Nam Patris summi potestas deputavit dexteræ
 Gabriel, menti tuendæ fulgurantem Archangelum,
 Improbis ne posset hydrus impedisse sedulam.
 At suo dilecto alumno sustinendam tradidit
 Filius sinistram, alendum corpus, & vitam suæ,
 Nempe custodi integello, Matris integerrimæ.
 Hisce binis dictum & illud scito de custodibus.
 Rex habebat pacis almae vineam carissimam,
 Sedulisque eam tuendam tradidit custodibus.
 Hi gerunt nomen leonum propter ardorem insitum,
 Mentiumque acrem vigorem. Nam retundit daemones
 Fortis Ales, factiones terret alter impias.*

Quippe

*Quippe is est, qui vibrat ore verba fulminantia,
 Intonans Verbum supernum prima ab vsque origine
 Extitit, Verbumque patre cum suo semper fuit.
 Nec satis visum perito quæ supra digessimus
 Cuncta scribæ prodidisse, ni quoque ijs subiungeret,
 Non opus fuisse in vllis tale regnis conditum.
 Quo quid umquam quibat aliud dicier disertius,
 Clariusve ad exprimendam Virginis præstantiam,
 Gloriamque singularis, & decus mirabile?
 Hic patet profecto abundè nec super caeli plagas,
 Nec super terras, nec vsquam filium magni Dei
 Factitasse comparandum quidpiam Matri suæ.
 Nam licet complura constant facta in oris aetheris,
 Terreoque in orbe, & infra magna, nil tamen viget
 Vspiam par, aut secundum conditum manu Dei.
 De throno hocce Evangelista veritatis buccina
 Mente crebra vidit olim promicare fulmina,
 Et graueis prodire voces, & tonitrua horrida.
 Quippe terret gentem atrocem perditorum daemonum,
 Haud secus quàm fulmè ardens, at pijs blanda adfauer,
 Hisque opè præbet salubrem, spemque vitæ perpetis.
 Huic throno submittit agmen caelitum de vertice
 Proprio demptas corollas indicans partum decus
 Virgini debere magnæ, splendidamque lauream.
 Sin lubet pernosse quidnam de throno hocce creuerit
 Vnici Sator coeui, mente conde oracula
 Ore veraci profusa nescij mentirier.
 En semel iuratus (inquit) per decus magnum meum
 Sum meo Duci fideli, nempe semen inclytum
 Illius manere in ævum velle, numquam defore.
 Tum thronum manu paravit quem sibi ipse daedala,
 Cum nitenti sole & astris, cumque Lunæ lampade
 Perpetim volo vigere, testis in caelo Deus.
 Nunc virum rursum audiamus, cui thronum legauerat
 Hunc suum custodiendum, quom redire ad maximum*

Z

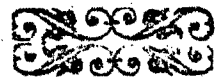
Rex

Rex patrem Deum pararet, de throno hoc quid viderit.
 Dum tuebar, ecce obortus est mihi in caelo thronus,
 Et super thronum sedebat sessor admirabilis,
 Huic erat vultus coruscus fulguranti iaspidi
 Concolor, sardaeque rubrae, porro cingebat thronum
 Lumini suppar smaragdi dacdala iris vndique,
 Tale mi visum sedile est, talis & sessor simul.
 Hic chelys sacrata pande, tota cur smaragdino
 Arcuato Diua limbo dicitur circumdari,
 Quid re iaspis signet ille, quid lapillus sardius.
 Primo habe fidem puellae denotari immobilem,
 Spemque viuã, pectus almũ quae perennè obsaeperat,
 Talem enim sensum virenti luce gemma suggerit.
 At satum paternum iaspis, at que nulli effabilem,
 Quo satus cum Patre pollet, fert honorem comparem.
 Sarda dat quam cepit heros indolem de Virgine.
 Sed quid est, quòd alter auctor nobilis sapphirino
 Hunc se ait thronum intueri concolorem lumini,
 Ac super firmamen alto constitutum in aethere
 Volt ita induxisse mira puritate Virginem,
 Deditam rebus supernis, id colore gemmae agit,
 Tum super coetus locandam firmiter caelestium.
 Vidit id sacer propheta, nec sefellit visio.
 Haud enim virgo alma caelo addicta erat tantummodo,
 Sed fuit quoque ipsa caelum longè olympo celsius.
 Hocce erat caelum illud ardens, dictum ab ignis nomine,
 Quo Deum Psaltes parata sede sessurum incinit,
 Et daturum iura cunctis praesidentem gentibus.
 Hoc suo tamquam in cubili constitit Solis rota,
 Vis flagrans diuinitatis, hoc eodem constitit
 Luna, idest humanitatis luculenta adsumptio.
 Hocce erat quod mens prophetae, qui cluet salus Dei,
 Viderat sublime solium, & eleuatum maxumè,
 At que humũ oppleri insidentis totã honore Principis.
 Hocce erat quod ipse cantat, habito ego in sublimibus,
 Caeli-

Caelitum colo cateruas, noster autem immobili
 Nobis haeret in columna perpetim fixus thronus.
 Hoc item quod praeparandum dicit in clementia
 Praescius sedile vates, quodque cana in saecula
 Firmum ait sacer futurum scriptor in paroemijs.
 Tanti opus penditque, amatque comparis gnati Pater,
 Ut nihil negasse nobis sufferat rogantibus,
 Si modo obsecremus ipsum per thronum sui Vnici.
 Proinde crebra comprecemur voce vatis supplici,
 O pater throni memento gloriae sodes tuae,
 Ne irritum nobiscum in auras ictum eat foedus tuum.

DE FERCVLO SALOMONIS HE-
braicè dicto פֶּרְכָּוִי Graecè φερκίον, quod erat
typus Virginis. Cant. 3. Ferculum fe-
cit sibi Rex Salomon de lignis
Libani, columnas eius fe-
cit argenteas, &c.

NEC quidem ambigo fuisse Virginis matris
typum,
Quam refert fecisse thensam Salomon in
canticis,
Commode vt cubare posset, ac vehi re-
galiter.

Sed mihi perpende sodes diligenti examine.

Quis nam opus pararit illud, quasve res impenderit,
Nec procul me abesse vero protinus fatebere.
Primum enim talis repertor nuncupari Salomon
Proditur texti, fuisseque omnibus potentior
Rex opum splendore, & alta praeditus prudentia.
Proditur regnasse genti non protervae, ac barbarae,
Sed fideli, ac mansuetae, quae Deum cognosceret,
Illiusque cultum haberet, ceu sonat vox Israel.
Ferculum porro è recisis monte lignis Libano
Fecerat faber, columnis fulserat que argenteis.
Tum solū omne instrarat auro, & culmen ostro fulgido.
Parietem vero pyropo, ferculi qui inter basim
Stat medius, culmenque summum, gemmula vestiuerat
Caritatis, propter almae filias Hierusalem.
Tale erat Regis beati mysticum vestibulum,
Talis ipse Rex, sed umbram conferamus corpori,
Et figuram veritatis luculentae euanidam.
Salomon denominatus pacis à vocamine,
Quae Syris אֵלֶּיךָ vocatur, indicat Christum Dei

Filium.

Filium, qui nostra pax est, tum sui pax ipsius.
Quòd potens Gazis vigeret, ac perito pectore
Denotabat Regem eundem, qui cluet sapientia
Patris almi, & sempiternis pollet idem copijs.
Quòd piaè genti imperaret, atque cultrici Dei,
Rege cum nostro benigno congruit quoque id probe,
Qui bonorum est imperator, & Deum colentium.
Verus ergo noster iste Salomon Rex pacifer
Ferculum sibi paravit tam vetusto clarus,
Quam suam praecellit umbram corpus adspectabile.
Hoc erat matris sacratae sensilis lecticula,
Quam sibi Rex perpoliuit, quando corpus sumere,
Ac vchi crevit per orbem summus orbis conditor.
Quippe in eius ventre puro, ceu cubili in regio,
Rex nouem mensis alescens conqueuit integros,
Ac velut sella in curuli vectus est regaliter.
Moxque natus pulcer infans Matris vlnis candidis,
Et sinu gestatus almo st, dum papillas sugeret,
Sic vchi visus frequenter virginali in sellula st.
Talem (ait vox sacra) thensam de tigillis, cedrifera
Libanus quae fert, fuisse factam, id est propagine
De piorum, qui perennes nuncupantur arbores.
Nam velut Phoenicis ortu sylua montis arduis
In iugis robusta longum peruiget, sic sanctior
Durat incorrupta proles nescia imputrescere.
Addidit faber columnas de metallo argenteo
Rex quaternas, vt quaternum virginalis corporis
Temperamen indicaret esse lymphidissimum.
Quin potest per has columnas fulciantes ferculi
Machinam rite indicari quatuor virtutibus
Virginem fuisse nicam, ne labaret, regijs.
Quid solum vero illud aureum, quid pauimentum dabat,
Quo solebat ille plantis Rex beatus nitier,
Nisi animam Diuae nitentem diuiti sapientia?
Quippe fulgor signat auri mysticè lucem intimam.

Et

Et iubar, quo praeter omnis virgo prudentissima
 Fulgurabat, unde mulier Sole amicta dicitur.
 Et quia antistat decore praenitenti caeteris
 Aureum corpus metallis, denotare noscitur
 Indolem Reginae honestam, & continentiae decus.
 Tum quia probatur esse semper incorruptile,
 Exprimit simul fuisse corpus almae Virginis
 Floridum, & corruptionis prorsus expers putidae.
 Hoc suum cubile terram diffinitat Rex caelitum,
 Caelum, ait, mihi sedile est, terra vero fertilis
 Est pedum scamnum meorum, nempe corpus Virginis.
 Ergo nec mirari oportet Virginem tali indole
 Ventre concepisse puro principem sapientiam,
 Quae prius sellam dicasset viuidam olli pectoris.
 At micans succis lacunar purpurai fulgidae
 Igneum mentis vigorem praeferebat Virginis,
 Tota quae flagrabat alto complacere numini.
 Ostrum ad haec signat decorem luculenti corporis,
 Signat os natio honore, & liberali gratia
 Praeditum, ac sacrum pudorem, tum verecundum decus.
 Signat & splendorem adeptam regiae eminentiae
 Ob suum conceptum herilem, & principatus gloriam.
 Ostrum enim est insigne Regum, principumque illustrium.
 Quin rubor percussa acerbo Virginis praecordia
 Is dabat doloris ictu, quando atroci in funere
 Vnici est confossa mater mentis alto vulnere.
 Nec minus rubebat eius mens amore saucia
 Intimo, dum gnatum aueret contueri, ac perfrui,
 Postquam ea in terris relicta, se in patris domum intulit.
 Quare eum supplex rogabat ingemens dispendia
 Temporis, moramque longam, saeculo ut se abduceret,
 Saepiusque vrgebat illud, sponse me post te trabe.
 Haecque adeo dabat querelas moestula, atque lugubris
 Alloquens fidos ministros, & choros caelestium,
 Qui sibi adstabant frequentes expediti ad nutum Herae.

Vos

Vos rogo, vos o supernae filiae Hierusalem
 Nunciate nostro Amori, ut languero deperdita,
 Languero consorte dulci, macerorque dissita.
 Denique ipsa vim potentis haud ferens desyderi,
 Clamat o mi multum amate sponse, sodes, indica
 Quo loco pascis, cubesve lucido in meridie.
 Indica, ne forte coeptem deuia incerto pede,
 Ceu pecus carens magistro, per tuorum ignobilis
 Digredi errabunda caulas, & greges sodalium.
 Quin & ante quam veniret obsecrabat sedulo.
 O meus dilectus hortum migret in suum huberem,
 Et sua ipse poma carpat, quae sua sevit manu.
 Caeterum ille intergerinus fulgurans carbunculo,
 Dite gemma caritatis, virginale corculum
 Fert Dei repletum amore, & totum opertum lumine.
 Per fidem Christus vigentem, perque amorem iugiter,
 Perque spem colebat illud dulce diuersorium,
 Vnde ut igne massa ferri, sic Deo illa incanduit.
 Praeparat cor tale summo splendidum sacrarium
 Numini, caeleste numen munus agnoscit suum,
 Hoc amat, suaque honestat nobili praesentia.
 Sicque totam mancipavit se omnibus virtutibus,
 Et Deo, sic templum opimum dedicavit numini
 Trino, & vni, sempiternis quod teneret saeculis.
 Tandem opus quod tale propter filias Hierusalem
 Editum sit, intimatur ob salutem publicam
 Virginem esse sospitandi procreatam saeculi.
 Quod si ais regale magni Salomonis ferculum
 Hoc, suum thronum fuisse, lectulumve daedalum,
 Quem viri circumdedere bis triceni strenui.
 Hoc item potest probari, si reclinatorium
 Aureum, vetus quod auctor vertit, esse dixeris,
 (Quod licet) fulcrum beatum mollicelli lectuli.
 Coccinum quod vero ibidem vortit adscensum, indicet
 Quod super thorum solebat stragulum distendier

Ful-

Fulgidis succis rubescens nigricantis muricis.
 Porro quod traducit idem media talis ferculi
 Esse operta caritate, delicta cara admodum,
 Reque multo dignam honore culcitram fartā adfatim.
 Hisce rebus praestitutis, dic reclinatorium
 Aureum, corruptionis prorsus omnis nescium
 Esse ventrem virginalem castimonia aureum.
 Hoc enim, ceu fulcro honesto, se reclinauit pius
 Rex olympi, hoc sospitator conquieuit gentium,
 Quando venit caeli ab oris sospitare perditos.
 Hic erat totus nitore fulgurans sapphirino,
 Sicuti de ventre sponsi sponsa sacra praedicat,
 Quem vicissim & ipse saeptum dicit albis lilijs.
 Ventris huius dignitatem foemina illa nobilis
 Senferat, quae clamitauit praedicante filio.
 O beatus ille venter alme Rex qui te tulit,
 Stragulum vero illud ostro fulgidum dic Virginis
 Esse rerum imbutum amore spiritum caelestium,
 More lanæ incoctæ abeno purpurantis muricis.
 Hunc sacrum ardorem crearat filij diuinitas,
 Cui volens suum incolendum corculum substrauerat,
 Unde factus matris vnus, atque prolis spiritus.
 Ergo uti consumptor ignis (teste sacro oraculo)
 Numen ardet; sic Mariae spiritus flagrans sacer
 Canduit coniunctus igni fulgurantis numinis.
 Unde ei terrena rerum cuncta erant fastidio.
 Iam nihil desyderabat, ni ampliori gratia
 Adfici, si posset, atque gloriam summi Dei.
 Quam bene ergo cor dicatum totum, & addictum Deo,
 Numine instinctum superno vota per caelestia
 Nomine insignitur ostri, regūque straguli.
 Lettuli dic vero medium, culcitram videlicet,
 Sive puluillum esse Diuae luculentam Virginis
 Animulam, quae corpus inter, spiritumque int̄uenit.
 Hanc refert fuisse plenam caritate flammea,

Quod

Quod vigoretota amoris esset offertissima,
 Ut vocari amor potesset, non amoris particeps.
 Quippe quo Deus subiuit ventrem in eius tempore,
 Ex eo repleuit animam virginalem caritas,
 Induitque Virgo nomen caritatis feruidae;
 Quod Dei peculiare constat esse, ac proprium.
 Me (canit) Rex introduxit cellulam in vinariam,
 Et suum mi insigne nomen caritatis indidit.
 Vnde mox diuini amoris clamat ista volnere,
 Floribus fulcite amici, mala mi substernite,
 Mala odora, nam misella caritate oblangueo.
 Nec nouum, hanc languere amore, quae sui cari Unica
 In suo signatam habebat corde viuam imaginem,
 Dexterō impressam lacerto, sicut ipse iusserat.
 Pone me (inquit) ut sigillum corde fixum in intumo,
 Brachio me insculpe amanti, quippe fortis caritas
 Mors ut atra, dura ut orcus viuāda aemulatio.
 Illius flammae calescant, flammae ut acris fulminis,
 Multae aquae quiuere numquā caritatem exstinguere,
 Fluminum nec obruent hanc impetus torrentium.
 Restat ut quoque explicemus quid monerent mysticū
 Bis tricenī heroes illi, lettulum qui regium
 Ob pauores ambierunt turbulentos noctium.
 Hi dabant fortem cohortem, quae tuebatur tribum
 Iudae ab omni clade tristi, ne tyranni excinderent
 Funditus, qua dia habebat haec puella nascier.
 Nam malus delere daemon semper exarsit genus
 Hoc sacrum vi perfidorum, ne cubile existeret
 Indidem Christi, timores hi vocantur noctium.
 Nec minus mihi videtur per manum praestrenuam
 Hanc ducum procinctam ad arma, militum caelestium
 Innui sacros tribunos cum suis cohortibus;
 Qui cauerent, ne superno dedicatam Principi
 Daemonum contaminaret gens profana regium,
 Et simul suam obsequelam commodarent Virgini.

Aa

Quod

Floribus rubente vere suauiter spirantibus.
 Adde ad haec quod nomen istuc splendidum candelabri
 Virginem dabat futuram castitatis auspicem,
 Atque laturam pudoris posteris sacri facem.
 Si iuuat demum illae oliuae quid forent pernoscere,
 Dextera igneae tenentes, atque laeua lampadis,
 Illae erant duo beati principes Apostoli.
 Clauiger caelestis alter, Doctor alter gentium,
 Qui proceres terrae decori semper adstant Principi,
 Et suae miti Parenti, dulce lumenque hauriunt.
 Dicti oliuae voce sacra, quod per illos nuncia
 Creuerit referre mundo pacis aeternae Deus,
 Et fidem semper virentis veritatis pandere.
 Hinc liquor manauit ille, quo peruncti euadimus.
 Sacra gens, & sancta Christi Regis aucti nomine,
 Et sacerdotale clarum culmen indipiscimus.
 Quare & ipsi congruenter audiunt candelabra
 Bina, duplicesque lychni, quod fugata pectorum
 Mira peruolgauit orbem lux per hos caligine,
 Vnde funus virginali iure pollinetoribus.
 Proditur curatum ab hisce, tum sepulcro conditum,
 Quom Parentem venit ad se Rex supernus tollere.
 Qua die corona fratrum Virginem electissimam
 Iam iacentem ad astra miris extulere laudibus,
 Caeterosque Antistes inter Petrus orsus edidit.
 Gaude id thalami superni sponsa, & ò thearchici
 Luminis candens labellum, claritas qua adparuit,
 Et iubar caeleste mundo perduto caligine.
 Ciuitas Solis triluci, porta summi principis,
 Porta, quam vidit Prophetes obseratam vestibus,
 Nec vir ullus limen alium permeabat gressibus.
 Regium ò sponsae cubile florulentum caelitis,
 Quo Pater caelestis Agno, qui nefas mundi eluit,
 Gratijs sponsam nitentem copulauit omnibus.
 Hic torum taedis beatis strauit almi filij,

Et

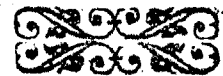
Et sacra nuptiarum foedera auspicatus est,
 Unicum suum coronaque induit spectabili.
 Fulgido aduelauit ostro, Regijsque insignibus,
 Et dapes parauit amplas splendidi conuiuij
 Omnibus sponsi benigni sobrijs sodalibus.
 Tu leuis nubes corusca, mensa panis mystici,
 Iudicis summi tribunal, vrna manna continens,
 Candicantis ara caeli, candidum agnum gestitans.
 Tu Dei templum serenum, cella sacra aromatum,
 Principis caelestis ardens purpura, altare aureum,
 Aula opima sempiterni Regis, augustus thronus.
 Haec perennis gratiarum fons, acerraque aurea,
 Hortulus nulli reclusus flore vernans perpeti,
 Atque summi amica Regis, Spiritus sacrarium.
 Haec volumen illud amplum Patris inscriptum stylo,
 Quo suum Verbum renatum scripsit ipse Altissimus,
 Vt legatur vniuersis exaratum gentibus.
 Tu Dei sublimis aptus millibus laetantium
 Flammeus currus sedentis flammeos super choros.
 Quo graueis fudit quadrigas vectus aduorsarias.
 Haec opimus astra tangens lucida alto vertice
 Mons, vbi insidere gaudet, insidetque perpetim
 Cretus istoc monte sancto mons supremus montium.
 Quem bonus coniector olim montis abruptum iugo,
 Ceu petram sine arte vidit primitus, sed postmodum
 Montis increuisse molem, cuncta quae late occupet.
 Haec fenestra excelsa caeli, quae iubar laetabile
 In nigrore mortis atrae detulit sedentibus
 Atrium lustrans capacis orbis alto lumine.
 Nempe vbi nostro cohaesit qui creatat omnia
 Parieti artifex supremus, perque eam nos adspicit,
 Et sua nostras tenebras discutit praesentia.
 Hac repulsa de virenti sede luci amabilis,
 Inque terram foetam acutis exsul acta sentibus
 Gens subimus templa caeli, regna pridem imperuia.

Haec.

Haec quoque ille campus huber, quo satus qui dixerat:
 En ego flos campi odor nullius satus satus,
 Nec manu humana, sed almo rore caeli fertilis.
 Haec erat promissa quondam terra priscis patribus,
 Terra dulci lacte abundans, atque mellis rivolis,
 Quae tulit vitae perennis perpetem dulcedinem.
 Haec via est, qua venit ad nos sospitator gentium,
 Quaque nostrum extorris ante quisque factus municeps
 Aetheris serena olympi scandimus fastigia.
 Haec oliua pinguis, unctum quae tulit sancto unguine,
 Vineae Aegypto reducta, pulora nardi arbuscula,
 Cedrus enodis comanti fronde vernans iugiter.
 Haec columna firma mundi, gaudium mortalium,
 Scala tollens ad superna regna gentem flebilem,
 Navis ad portum salutis conuehens erraticos.
 Haec quoque arcus ille postus caeli in altis nubibus,
 Quo Dei cor volneratum dulci amoris spiculo,
 Tu meum cor volnerasti sponsa (ait) mea, & soror.
 Uno oculo volnerasti cor meum, volatili
 Cui sagitta missa in altum, & volneratum candidi
 Crine colli me illigasti, meque deduxisti aethere.
 Haec pia tutela gentis, iuge propugnaculum,
 Hostium terror ferocum, maniumque immanium,
 Iubilum caeli perenne, cantus immortalium.
 Haec parens numquam occidentis, atque alumna sideris,
 Igneum Solis beati mentium petoritum,
 Nuncia arcanae diei, dulce Verbi umbraculum.
 Haec amicta Sole mulier, daedala arcus iridis,
 Ferculum Regis supremi, vasque sacrum electrinum,
 Gloriam corona fulgens, purpureaque taenia.
 Haec rubus non igne laesus, virga Iesse florida,
 Iesse radix, cinnamomum, balsamumque nobile,
 Gemmei sertum decoris, suauè candens liliū.
 Virginumque Virgo princeps, delicatus hortulus,
 Atque veri scutum Ihesu, lectulusque floridus.

Sem-

Sempiternae porta lucis, aureum *ἰκασήριον*.
 Haec piorum Stemma Regum, fulgur ardens mentibus,
 Mite lenimen dolentium, lychnus orbis luridi,
 Et recludens obserata clavis aethrae limina.
 Talia inclytus canebat cum suis aequalibus
 Petrus extollens parentem sempiterni Principis,
 Qua die emigravit alma Virgo caeli in atria.
 Haec tenus tuum Maria concelebraui decus
 Prisca vatū scripta perscrutatus, atque interpretū,
 More apis libantis omneis flosculorum gemmulas
 Prata per, saltusque laetos, hosque praedulces fauos
 Carminum confeci, alantur queis piorum pectora,
 Et trahant deuotionis inde succum melleum.
 Tale quid sponsus spondit (ut reor) tibi antea.
 En tibi excudemus (inquit) cum notis argenteis,
 Quo queas comi decenter, aureas mirraenulas.
 Quod mihi si tempus huius Alma vitae proroges,
 (Nam potes Gnato annuente) multa adhuc praeconia
 Concinaui tibi, nec vnumquam te sonare desinam.

191

AD

AD CHRISTVM REDEM-
PTOREM GRATVLATIO.

REX Christe tandem *umbilicum addu-
ximus*

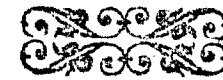
*Opus sacratum Matris in laudem tuae,
Non Marte nostro, viribus nec proprijs,
Vestri sed almi numinis praesentia,
Ductuque nixi, quo soletis optima*

*Adesse quaeque sedulo inchoantibus
Uterque Gnatus, & parens pijssum,
Quod si superstes vita adhuc nobis fuit,
Vestro fauore freti, & alma gratia
Pulsare vatis inclytam testudinem,
Profudit oras quem sereni in luminis
Thebe relictam posteris, tentabimus.
Aptare plectroque eleganter Dorico
Nitemur alta Virginis praeconia,
Norint vt omnes illius praestantiam,
Decusque celsum, nam videtur barbaris
Nil interesse hanc, caeterasque foeminas.
Nitemur huius candicantis syderis
Facem sequentes, & nitorem praeuium.
Nam nuncupatur caeruli sydus maris,
Et stella Matutina, stella regia,
Incincta crine tota corpus aureo.
Et luna pleno fulgurans vibramine,
Quae tetra abacta mentibus caligine
Vitale lumen suggerit mortalium,
Qui saeculum perambulant nocte obsitum
Tenebricosis inuoluti ambagibus,
Ruuntque caeco caespite ignorantiae.*

Tibi

*Tibi ergo grates maximas Rex caelorum
Supreme habemus, maximasque habebimus,
Matrique sanctae, membra donec spiritus
Reget caduca, nec caducis artibus
Umquam soluti gratulari in posterum
Vobis perenni desinemus tempore.*

AD DEI GENITRICEM.

VENERANDA Virgo mater,
*Pia mater alma Virgo,
Domina aetheris corusci
Maria aequor acre vertens
Maris in perenne nectar,
Redimita luminosa*

*Face syderum micantum,
Redimita corpus almu
Rutilus comis rosarum,
Hyacinthinisque fertis.
Radijs amicta Solis,
Iubar aureae venustis
Pedibus premens Dianae;
Cape tu quoque alma nostrum
Soboli tuae dicatum
Superum Regi beato,
Veluti monile quoddam,
Viriamque margaritis,
Viridantibusque gemmis
Varium poema sertum,
Tibi vt perenne nostri
Monumentum amoris exstet;
Et opem feras benigna
Mibi in hacce commoranti.*

Bb

Regio.

Regione mortis atrae.
 Nec adesse denique hocce
 Mihi saeculo emigranti
 Renuas, sed ipsa praesens
 Animam hanc misellam in oras
 Facias venire caeli
 Nitidas, ubi te aperte
 Videam, tuamque claram
 Faciem videndo carpam
 Sine fine gaudium omne.

IN DIVVM LAURENTIVM

MARTYREM.

MEMO te sacro fidei vigore
 Magne Laurenti statuit trophaeum
 Clarius, victo grauiore monstro
 Hostis acerbi.
 Quippe vesanam Decij iubentis

Praua fregisti rabiem tyranni,
 Mentem conantis solida mouere

Te sacer Heros.

Sed nec insani ferientis ictus,
 Nec truces flammae, calidaeve prunae,
 Dira nec cratis superare pectus
 Nobile quivit.

Ignem flagrabat lacerum flagellis
 Corpus aeratis, radijs amoris
 Intus ardescit iuuenis beati

Magnanimum cor.

Cor pium sancti facibus caloribus
 Christus accendit pugilis ministri,
 Crate distentos male torret artus

Tortor

Tortor iniquus.
 Sed sacer feruor fidei vigentis
 Ridet ardorem cruciantis hostis.
 Nulla vis nixum pietatis alta
 Decutit arce.
 Taleque examen nitidis piorum
 Agmen explorat thalamis locandum.
 Aurifex fuluum quoque tentat aurum
 Indice tali.
 Acre certamen superum frequentes
 Mentem spectarunt alacri cateruae,
 Atque victori capiti cornusca
 Serta pararunt.
 Martyr o Christi generose salue,
 Ter mihi salue, proprios Quirites
 Sospita, sedemque tuere magni
 Praesulis almam.

HYMNVS IN BEATVM PATERIVM
 Episcopum Brixien. versu Choriambico.

SBLI MEM Pateri progenies pia
 Debemus meritis tollere laudibus
 Virtutem proprii praecipui patris
 Hac saltem celebri die.
 Antistes patriae qua subit inclytus
 Nostrae caelicolum templa micantia,

Nobis exuias corporis aureum

Linquens depositum sacri.

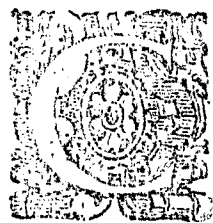
Hic est qui Domini fodit amabilem,
 Et scit e excoluit vineam, ut huberes
 Posset perpetuo tempore fundere
 Foetus palmite fertili.

Bb 2

Hic

Hic paut pecudes prata per herbida
 Pastor syderei Regis, & improbos
 A sacris gregibus distinxit lupos
 Semper peruigil excubans.
 Quis fari valeat quot mala pectore,
 Quot forti tetulit mente molestias,
 Dum carum adfereret clade peculium
 Mandatum fidei suae.
 Sic dignus superis coetibus inseri
 Ornandus viridi tempora laurea
 Migrasti rutilo sydere pulchrior
 Magni in concilium Dei.
 Hinc sodes famulos respice supplices
 Iactatos vario turbine saeculi,
 Et diris trepidos solue periculis
 Nos Heros patriae decus.

IN SANCTAM MARTYREM
 EUPHEMIAM.

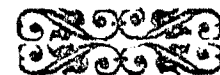

NAMVS inuictum decus
 Nostrae patronae Euphemiae,
 Quae dimicans viriliter
 Palmae est adepta gloriam.
 Haec oppido Chalcedonis
 Prognata claro stemmate
 Addicta Christi legibus
 Elisit hostis impetum.
 Prisci minacis, barbari,
 Puella inermi corpore,
 Sed spiritu sacro potens,
 Christique amore candido.
 Nec poena simplex arduas

Sum-

Summi reclusit aetheris
 Fores beatae Martyri,
 Sed multiplex, atrox, noua.
 Nam flagra, & atrum carcerem,
 Ignem, rotas, sartagine,
 Vicitque denteis asperos
 Serrae, ferarumque acrium.
 Sic laureanda duplici
 Vitrix corona deseris
 Tandem profana saecula,
 Adisque sponsum virginum.
 Sponsum perennem, maximi
 Gnatum Parentis vnicum,
 Quem deprecari pro tuis
 Virgo velis clientibus.

IN EAMDEM.

NUNC tuis festis Euphemia adsis
 Cantibus vultu radians sereno,
 Et feras pacis, veniaeque nobis
 Munera caelo.
 Atque vt immitis lanij furorem
 Rite contempta nece contudisti,
 Et decus certans solido tulisti
 Pectore palmae.
 Sic tua nobis prece sospitali
 Impetra, vt virus superemus atrum
 Anguis antiqui, vapidasque technas
 Mente fideli.
 Sicut immanis domuisse poena
 Nulla primaevio potuit puellam
 Flore pubentem, rabiesue dira

Hostis

Hostis acerbi.

*Sic viros mollis capiat voluptas
Nulla barbatus, nec opum cupido,
Nec malus liuor, vehemens vel aestus*

Ambitionis.

*Ut Ducem fidi comites secuti
Inclutam caeli subeamus arces,
Hoste deuicto Stygio, petulca
Carne subacta.*

*Patris excelsi veneremur alium
Numen, & Gnati decus, & superni
Spiritus, cuius iubar vniuersum
Permeat orbem.*

TYPOGRAPHVS AD LECTOREM.

VT nequis nos incuriae, aut negligentiae arguat, impresso iam opere, quasdam lectionum varietates (prout in Graecis fecimus) ex manuscripto excerpimus, & eas cum paucis quibusdam mendis, quae in excusum irreperant, hic annotandas curauimus.

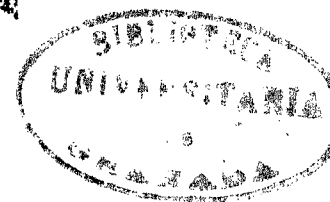
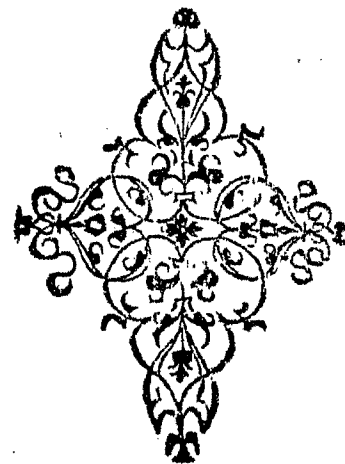
- Pag. 19. in quibusdam libris irrepit Tonannis pro Tonantis.
 21. vers. 21. insignibu; pro insignibus.
 23. vers. 10. al. Sic eam tribus decebat testibus laudariet.
 43. vers. 10. caeli in arcem tendere. al. emicare in aethera.
 45. vers. 3. corporali teginine. al. corporis velamine.
 64. vers. 2. saepia vna fulget, al. stellata fulget.
 77. vers. 2. vt ante. pro vt ante.
 86. vers. 28. cladium ingruentium. al. & malorum turbine.
 100. vers. penul. corporis gestamine. al. velamine.
 112. vers. 11. hanc Minernae, pro Mineruae.
 116. vers. 17. Virgo super sydera, pro Virgo supra sydera.
 119. vers. 4. ex ea conflatur vnguen, &c. al. ex ea vnguen suae con-
 fit, quo genus mortalium vitae odore recreatur, sanctitate co-
 mitur.
 145. vers. fausta Aedon, al. blanda Aedon.
 156. vers. 12. os iufans. pro infans.
 167. vers. 10. tantum vitorum, &c. al. posset virorū tot parasse milia.
 168. vers. 9. Ferreus quem arguisset, al. prodidisset.
 171. vers. 34. Sed prius confyderemus. al. Sed prius dignum relatu.
 173. vers. 13. Virgini cohaeret vni, &c. al. Virgini aptus haeret vni,
 & vni inest penitissimum.
 181. vers. 28. esse lympi dissimum. al. esse purum, ac lympidum.

Laus Deo Opt. Max. Beataeque semper
Virgini Matri Mariae.

R E G E S T V M.

A B C D E F G H I K L M N O P Q
R S T V X Y Z Aa Bb

Omnia sunt folia integra.

R O M A E

Excudebat Franciscus Zanettus.

M. D. LXXIII.

Franciscus Zanettus